

Mirjam Đurđević

Aleksandrov Veliki

cip i impresum

Posveta:

*Svim prodanim dušama, vrletnom
korovu i svakojakom kukolju, bez
izuzetka.*

Citati:

„...I...“

Mudrovanja, Pjetro Aretino

„...jedno...“

Strašne ljubavne priče, Milorad Pavić

„...i...“

Sve moje tužne kurve, Gabrijel Garsija Markes

„...drugo...“

Pohvala pomajci, Mario Vargas Ljosa

„...jeste...“

120 dana Sodome, Markiz de Sad.

„...isto...“

Anatom, Federiko Andahazi

Prvi prst

Pe(t)dana vibrante ili sentimentalna ispovest jednog gastarbajtera

Toga jutra, neuviđavno Sunce naprosto je uriniralo iz svih mogućih uličnih pritoka, uz nepojmljive decibele, ka glavnoj pjaci u Vićenci čiji je uglačani kamen nešteditice pekao moje oči, već dovoljno prenapregnute od poslednjeg kontakta sa Njom.

„Padre, ho pecato!“, bile su prve reči koje sam izgovorio u ispovedaonici kada je onaj sa druge strane drvenog zastora, razmakao šalon i pustio reči da prolaze kroz metalnu rozetu namenjenu novom grešniku. Odabrao sam namerno katoličku crkvu, iako postoji u Vićenci i pristojni boguslužeci Dom za pravoslavne vernike; sa sadašnje tačke gledišta, nikome drugom do Bogu da podvalim, kao da nisam dovoljno na sebe navukao gneva s nebesa poslednjim činom.

U kraju iz koga potičem, zvali su me jednostavno Lepi Aca. Nadimak sam nasledio od pokojnoga dede. Njega su tako prozvale seljanke iz okoline, jer je navodno umeo volšebno da laže. Od silne lagarije, jednom prilikom, nije se ni usudio da se pohvali kako je u lovu upucao šest pataka tako reći jednim hicem. Tako reći, jer sačmom iz dvocevke ne bi bilo prvi put u lovačkoj istoriji da neko obori jato dobro nišaneći. Međutim, u njegovom slučaju to je

moglo prouzrokovati burnu reakciju, pa čak i klasičan linč.

Krajem devedesetih, trbuhom za kruhom, kao i nekolicina iz moje generacije, otisli smo se sa nadom da će Italija ostvariti naše snove. Međutim, nade su se ubrzo razvejale, i gotovo svako se laćao posla kome se ne bi ni približno radovao tamo odakle smo uopšte potegli put. Sve se promenilo, a pogotovu mi, kako ponaosob tako i jedan prema drugome. Ono što je ostalo zajedničko beše san. Sanjali smo u potaji naše selo nadomak ušća Morave u Dunav, jedino selo bez crkve u široj okolini, i močvarne rukavce koji su ostali da meandriraju baš kao i naša duša. U obećanoj zemlji Italiji mi sanjasmu mrtvaju naše mladosti, prisećajući se krda divljih svinja koja su nas neretko nagonila da se uspentravamo uz drveće ništa pitomije čudi od amazonskog gustiša. Drevno groblje sa rasko-panim humkama i mnogo čim tajanstvenim što zaosta u podvodnom mutljaku služilo nam je u retkim prilikama okupljanja subotom, da oplemenimo nekom samo nama znanom mistikom, dane koji predstoje u napornoj gastarbajterskoj nedelji. Sabirali smo se ovde onde kao uostalom i ta proređena krda divljih svinja, što pretekoše pred hajkama za odsrel srndaća. Maštali smo kao nekada dok bejasmu klinici, da smo srećom umakli tim skrnaviteljima trojanske grobnice, ne dovodeći u sumnju da smo mi poslednji preživeli potomci te neuspokojene civilizacije.

Svak je od nas zadobio sopstveni samar da odžuljava, a meni je dopao posao vodoinstalatera na crno, razume se. Prosto je nemoguće da se ne oglušim o lepe jezičke manire kada je u pitanju opis mog radnog mesta, stoga ću celokupan svoj doprinos na spasiteljskom pohodu podvesti pod skup intervencija na otpušavanju klozeta i ostalih instalacija zaptivenim dlakama, masnoćom i fekalijama. Do guše u egzistencijalnim problemima, konstan-

tno rastežući brigu oko kirije iz meseca u mesec, taj nimalo pohvalni ambijent postao je moja prirodna sredina, a posao koji sam obavljao, kao odmetnik s obzirom na to da sam zakonu do sad uspevao za korak da umaknem, prigrlio sam kao svojevrsan poslenički trud u večitoj borbi protiv nečisti.

Živeo sam sam u poslednje vreme, pomalo razočaran listom u sve prethodne cimere. Verovatno je tome doprineo najviše moj poslednji cimer Bena Piton. On nije pripadao društvu iz mog kraja, već se dve godine ranije tu doselio. Govorio je italijanski bolje od Italijana, i tu svoju nadarenost za društvene nauke itekako je unovčavao. Prodavao je kirbi usisivače od vrata do vrata, i ma koliko to ne zvučalo obećavajuće, sebi je mogao da priušti rasipnički život. Sažalivši se na mene, nudio bi mi da ga odmenim neki put, na šta sam ja odvrtao, kao i svaki novopridošli Srbin, sa kompleksom više vrednosti, da ne želim baviti se poslom za koji se dobija kravlja balega u čelo ili makar tu privilegiju da te počaste nekom masnom kletvom. Bio je fanatični čitač, između ostalog. Prezirao je ostale gastarbajtere kojima je maksimalni fond reči sadržao oko dve-sta reči da bi ih vrteli ostatak života. Još je više bio kivan na naše prevodioce i način kako su preveli našu i onako oskudnu literaturu po italijanskim bibliotekama. Deca od dvanaest godina to ne mogu da čitaju koliko je samo gramatički i pravopisno ubogaljeno. Najbolji prevod, govorio je, bio je Andrićeve knjige Na drini ćuprija, i to samo zato što ju je preveo Italijan sa engleskog jezika. A najviše je bio gnevan na izbor pisaca koji su se nalazili na policama. Sve sam mediokritet, znao je da zapeni. U tim trenucima kao da je dobijao unapređenje u Boga i onako razgoropađen po svima je siktao. Taj krem od prebranca, taj kju kju leleks u našoj zemlji, kada raznim nepotističkim vezama

izdeli međusobno nagrade i pošalje prevedene dunstere van granica, znaš li šta prouzrokuje lepi moj Aco? Da pomisle u svetu da smo svi zaostali, kako su već smatrali onako cinički iz prikrajka. Našim arivistima zapravo i nije stalo šta će ko misliti o nama, njima je jedino važno u svome selu da glumataju da uopšte postoje napolju, pre svega igrajući na tu kartu da ih nema ko proveriti. Možda se Bena i ne bi toliko potresao da nije i sam bio zainteresovan da objavi nešto. Naime, autodidakta, kako je sebe proglašavao, zidao je već duže vreme višespratnu poeziju u prozi po ugledu na Crvenog Bana od Vuka Karadžića. To zdanje nazvao je Srboborus, kao kovanicu aludirajući na autodestruktivne zemljake, a naročito inspirisan uroborosom tj. zmijom koja grizući sopstveni rep, nastoji da pojede samu sebe. U delu neće biti prenemaganja, govorio je, već sve obezgaćeno i na videlo. Gde ćeš bolju inspiraciju naći od Srba kojima je falus i vulva jedno te isto kad posmatraš samožvakajuću zmiju dok obrazuje kolo. Koliko god to zvučalo neverovatno, izdržao sam sa Benom kao cimerom dobrih pola godine. Kada ne bi gnjavio preterano, umeo je itekako biti zanimljiv. Uzgred, nadimak Piton, na razočarenje mnogih, nije stekao dokazujući se pred devojkama. Naprotiv, da bi bolje pisao, pribegavao je staroj asketskoj taktici. Muška alatka je suprotno od durbina, govorio je, što je sklopljeniji to se dalje vidi. Prava istina potiče od njegovog kućnog ljubimca. Još kao malog pazario ga je na sajmu i od tada ga drži u terarijumu ili ga pripitomljava kada sam ja odsutan. Jednom prilikom kada sam ga zatekao nasred sobe kako leži tik do njega paralelno, umalo se nisam onesvestio. Na moje zabrinuto pitanje šta to radi, on je odgovorio da im je to uobičajeni ritual merenja. Bena se interesovao kada će ga mezimac preteći u dužini, a meni se činilo da ga onaj premerava još

uvek da li je došlo vreme ili treba sačekati još koji mesec da poraste i celog ga strpa u sebe. Verovatno je to bilo presudno, te napustih i tog cimera.

Ženio se nisam, ali to bi moglo začuditi samo one sunarodnike koji su s lakoćom pristajali da privenčaju bilo koju sa naših prostora ili pak one koji imaćahu dovoljno golgeterskog njuha i visprenosti, te ugrabiše neku zlatnu koku. Moj slučaj je daleko komplikovaniji. U zemlji nadaleko čuvenoj po orgijanju od davnina, na maštovitosti i učestalosti se nimalo nije devalviralo. Naprotiv, po okolnim brdima bi organizovali susrete pod bestidnom lunom uz kolone automobila gde bi jedni druge obilazili sa pomnom pažnjom. U najt-klubovima dobrano ušuškanim iza zaparloženih vinograda, po separeima sa pričvršćenim ili spuštenim lancima oko zakupljenog prostora, u zavisnosti od volje gostiju, svingeraj je cvetao. Meka za grupno ispomaganje je naročito razvijena u seoskom turizmu. O pedofiliji, otmicama dece i trgovini belim robljem suvišno je pričati, od kada je i Vatikan odlučio da obelodani svoje zakulisne igrarije. Ne treba zaboraviti ni termalna jezera koja krase bezmalo ceo sever Italije. Tu su noćna kupanja posebno primamljiva, zimi nezaobilazno; a jedinstveni užitek nudi se u vidu opštenja na otvorenom u pećinama pod prituljenom rasvetom, tananim slapovima i bezbroj okaca voajera načičkanih oko vas. Uopšte ženu je tamo nezahvalno držati za suprugu, jer dovoljno je da se sa bezazlenim osmejkom iskrade do večernice, koja je ujedno i automatska sušionica, što iziskuje sasvim pristojnih sat vremena, i vi komotno možete na sebi opipati kako vam rastu roščići na glavi. Bračni drugovi, ili bolje rečeno, oni nerazvedeni, ljube se, opštepoznato, stisnutih zuba; dok su najmaštovitiji švaleri. Svake noći pred spavanje jedni drugima priželjkuju laku noć uz neizostav-

no ti voglio bene assai, što bi u prevodu značilo volim te puno, baš. Ne treba izostaviti još jednu od švalerskih predostrožnosti a sve kao doprinos savremene tehnologije. GPS, naravno, njemu hvala, od tog izuma laknulo je svim ljubomorcima. Sada tačno mogu znati u pola belog dana gde se ko smuca običnim osvrtom na ekran mobilnog telefona. Dve su osobenosti koje ne smemo izostaviti; muškarci su neprikosnoveni u dugoprugaškoj uvertiri ili prolegomeni preciznije rečeno, a lepši pol je na svetu vodeći po fondu reči ili takođe da preciziram, u hvalospevima u vašu čast npr. sfonda mi odnosno razbucaj me, kakva god ona bila, i predusretljivosti svake vrste barem dok vi ne ispoštujete njen primarni cilj, a to je dovođenje do najobičnijeg vrhunca. Ovaj cinički izraz namerno upotrebih na kraju, da bi zlonamerni čitalac – jer neko drugi se ne bi dovoliko zamajavao dovde - ove skrušene ispovesti mogao lakše da pronikne u moju tajnu. Naime, okružen ljudskom nečisti, ostao sam dosledan svojoj misiji i doskora odolevao, imun na sva iskušenja koja mi je ova pervertna nacija nudila takoreći na tanjiru, prvenstveno zato, ako niste za boravili moj nadimak, jer sam ispunjavao sve preduslove, uključujući i moje zanimanje koje nije nimalo zanemarljivo kada je reč o nepristojnim insinucijama, za porno glumca. I tu dolazimo konačno do lorbera koji će uticati da ova nimalo čedna kaša nagovesti njen omamljujući vonj.

Neka bude i ovo rečeno, a to je da se posao sam nameštao, i to najčešće za šankom gde Italijani tradicionalno ispijaju espresso s nogu u baru benzinske pumpe u blizini moje garsonjere. Uvek isti, reklo bi se da sede kao indijanske poglavice: Vetar U Kosi, Pesak U Oči, Ručke U Džepovima, Put Pod Noge, Sve U Lice, Lopta Na Tacni... za stolicama piljeći u pikantni dekolte prenafra-

kanim službenicama rumunskog porekla. Jedan od retkih sa kojima sam uz jutarnju kafu, znao da proćaskam espresni razgovor, bio je omaleni lokalac, za koga se niko nikada verovatno ne bi zainteresovao, prevashodno, zbog svoje izrazite neupadljivosti. Zakopčan do grla redovno, na prvi pogled čovek bi se mogao prevariti da kraj sebe ima smernu dušu i toplog sagovornika što se ponekad dobro nađe u tih pet minuta koliko espresso zacelo potraje. No, naši su razgovori bili praktično istovetni. Sve vreme, taj nesumnjivi ekspert za porniće i okoreli masturbator, podbadao me je u vezi moje profesije. Moja jedina odbrana sastojala se u tome što sam se, otvorivši mu dušu, zgražao pred seksualnim nagonom isključivo kao vršenjem jedne od fizioloških funkcija. Davio sam ga doslovno i u prenosnom smislu o tantričkom seksu, ali njemu kao da je pancirno sredstvo posluživao onaj okovratnik pripijen uza samo grlo. Međutim tako se mogao posmatrati do grla, a već iznad visine kragne, iz njega su kuljale sve same bljuvotine. Primerice, zapitkivao me je jesam li otpušavao cevi nekoj raspuštenici, još držećoj profesorki klavira, koja me je sa vrata još, očima oslobađala odeće i raskrečena, u neudobnom položaju po nju, stavila na znanje šta njoj zapravo treba od moje majstorije i alata. Začikavao me je neprestano trepćući na jedno oko, slikovito opisujući potencijalne scene na veš mašini uz neizostavno dumbaranje doboša; u nekom zanosu koji je izazivao strah preklinjao me je da mu priznam kako nijedna ne ostaje ravnodušna dok me gleda iz prikrajka kako lupam keramičke pločice maljem, dok sve pršti na sve strane da bih promenio zidni vodokotlić i namontirao spoljni. Na mahove mi se sa divljenjem obraćao kao kakvom speleologu, kome je uzalud bilo objašnjavati da je mokri

čvor moja jedina preokupacija, da bi me odjednom sa neobjašnjive visine posavetovao da ničija slavina večno ne ispušta mlaz. Moje patrijarhalno vaspitanje pred njim se srozavalo do te mere, da sam sebe hvatao kako izjutra ranim mnogo pre negoli obično, a i što je potrebno bilo za posao, a sve zato da u meni iznova taj dobro kamufilirani satir u meni razgori strast i ogoli životinjski nagon. Uzalud sam se pravdao, tražeći neveste izgovore u zodijaku. Budući da sam vodeni znak, naklapao sam neubedljivo, sa vodom u dodiru izrađalo se duplo ništa; sa vazduhom sam ostajao ono što sam i bio; sa vatrom se nisam usuđivao da uđem u kontakt, ne zato što bi me sažegla, već naprotiv, zbog griže savesti ukoliko bih je ugasio; a sa zemljom, napokon, mogao sam sačiniti samo blato. Desio se slučaj da je vremenom i on digao ruke od mene, izgubio čovek volju, kako drugačije to objasniti te prestade zajedljivo da me pecka, i dalji razgovori izgubiše smisao. Manje više, jedan drugog smo priželjkivali koliko i slepog miša u podne.

Nedugo zatim, iskrсну jedan poslič. Na vest o kakvom je problemu reč, koji nije slutio da će iziskivati više od pet minuta, novac se nazirao samim tim znatno berićetniji. S alatom pod pazuhom, poletniji no obično, nađoh se u jednom od kondominijuma nedaleko od Nato baze. Pomislih, ovo je najmirniji kraj koji se može zamisliti. Na vratima je bila prikačena mesingana pločica sa urezanim imenom i prezimenom Fiona Bentivoljo. Ni pomena da su to bila kitnjasto iscvetkana slovca, ali, njeno ime je nekako podmuklo prizivalo da se bezuslovno zatekne u nekom od soneta koji su lišeni vremenske prolaznosti. Jedno doing je privuklo nečije oko s druge strane špijunke, i Ona otvori vrata. Preda mnom se ukaza Fiona Bentivoljo, rukama pridržavajući prozirni negliže crnpuraste boje. Bi-

la je diskretno zadihana, kose skupljene u rep, očigledno na brzinu obuvena u sportske patike, i da se nisu slivale pogdegdje graške znoja niz čelo, pomislio bi čovek da joj je lice kandirano kao ušćereno voće. No, ono najinrigantnije krilo se u samom pogledu. Naime, njene zagonetne oči kao zaštićeni fosil, tvrdokorni ćilibar nepopustljivo je čuvao da se razotkrije njegovo poreklo. Kako bi prekinula neprijatnu tišinu, Fiona se ubrzo nakon predstavljanja usmerila ka sudoperi i upoznala me sa problemom. Od dve slavine nijedna joj ne beše blagonaklona da ispušta toplu vodu, i pošto je u kući bez muškarca, otud povod mome dolasku. Objasnio sam joj, ne bez izvesne snebivljivosti, da intervencija neće potrajati duže od pet minuta i da se može slobodno vratiti započetoj radnji u kojoj sam je očigledno prekinuo i razdvojio. Pomalo smeteno i ona izusti, da ukoliko bude nešto zatrebalo, ona će biti na raspolaganju u spavaćoj sobi, i ostavi me privremeno samog pokazujući mi zmaja na poledini treperavog negližea. Posao nije mogao biti jednostavniji, samo je trebalo prispojiti vodovodnu račvu sa dovodnom cevi iz bojlera. Dok sam raspakivao alat, nisam odoleo malko provoajerisati po dnevnoj sobi. U istom mahu, u klečećem položaju iz ruku mi ispadoše rocangle i bricangle, mermerni pod jauknu metalnim odjekom, a mene prože jeza. Pogled mi je paralisao pijanino skutren dijametralno od sudopere. U sećanje mi uskoči kao čupavac onaj perverznejak cereći mi se u lice zubima boje gorkog espresa. Uspeo sam da povratim prisebnost na sreću i vratim se problemu toplog-hladnog.

Obavih posao rutinski, krpom prebrisah ruke, međutim neko neobjašnjivo mrmoljenje dopiralo je kroz hodnik koji je vodio do spavaće sobe. Vrata su bila odškrinuta, i ja se nečujno prikradoh privučen tim mono-

tonim zvukom. Ceo sam se pretvorio u oko kada sam je spazio na spravi za koju sam znao da služi za drmusanje tela uspravljenog na vibrantnu ploču. Ta sprava Pedana vibrante ili još kako je neki zovu Power plate, u tom trenu nalikovala je na pijedestal toj slovima neovekovečenoj u besmrtnim sonetima profesorki klavira, koja je po svoj prilici, zbog karijere zapostavila intimni život. Posmatrajući je otpozadi u poluprozirnom crnpurastom negližeu, onaj nemilosrdni zmaj u svoj svojoj bezrazložnoj jarosti šibao je zupčastim repom čas po levoj čas po desnoj kaloti zadnjicu moje domaćice. I da mu ne bude dosta, iz zjapećih čeljusti plamen je lizao plečkama naviše, uzaludno nastojeći da zahvati vrat koji se nezaštićen otkrivao pod skupljenom kosom. Njene oči su pak bile zaposlene u drugom pravcu. Ispred sebe je gledala u monitor i regulisala ritam vibracija. Monitor je bio u visini struka, posaden u blago povijen stub iz koga su na obe strane izvijali se rukohvati pored bokova, udenuti u postolje, s ulogom oslonca. Sobu je činio bračni krevet, sekreter i orman sa ogledalom na sredini u kome je i spazila moju siluetu. Pedanu vibrante nije isključila, samo je usporila ritam, zmaj se primirio, repom je i dalje palacao levo-desno, ali je plamen utihnuo na čas. Priđi slobodno, pozvala me je k sebi, procenjujući po mom dahu, koji se nije mnogo razlikovao od njenog, da je to jedan od trenutaka kada žena u svom životu suvereno vlada situacijom. Nije htela da propusti priliku u kojoj se i najmoćniji vladar povinjava zapovesti-ma one u čijoj je od tad vlasti. To je jedini siguran trenutak, kada sve zavisi od njene volje i čudi, tada je konačno nezavisna, takoreći slobodna, pa makar bila i droljetina, jer dugo je sebi to pravo uskraćivala, besomučno se izlažući nadljudskim naporima i fizičkim i mentalnim kako bi muškarce u ovom nesumnjivo muškom svetu prisvojila

kao inteligibilno biće a ne samo kao dobra podloga u vidu idealnog tela za istresanje sadržaja iz testisa. Ne okolišujući, zadigla je negliže i prebacila preko ramena, tako da je zmaj sateran u najdublji mrak, predajom bez pruženog otpora. Dahom već priviknuti jedno na drugo, nije nam dugo bilo potrebno da uskladimo ritam, i moja domaćica, ujedno i vlasnica, mogla je po svom nahodu da menja ritam po pedani vibrante. U tim momentima, Fionin glas, uz malo mašte, mogao bi se dočarati, ali samo zatvorenih očiju, kao glas Monserat Kabalje dok u rukama drži kompresor s tim da ne razdrobljava betonski pločnik već da je vibrantni špic zaronjen u žitku ilovaču. Za to vreme, držeći se za rukohvate pedane vibrante, posmatrao sam sebe u ogledalu, i poistovećivao se sa tek pristiglim i još neklonulim osuđenikom na rimsku galiju, koga prvi pucanj biča po grbači upozorava da vesla zgrabi silovitije, i prvi znoj optače kao struna napeto telo, ne zanimajući se previše hoće li živ dočekati odsluženje kazne.

Kada se power plate našao u stand-by poziciji, izvrnuti na krevetu razgledali smo plafon i svo to prostranstvo pod njim što se stvori odjednom. Glava mi je postala krošnja ustreptana stotinama providnih slavuja. Ali ona intrigantna opna u njenim očima još se nije rastvarala. Govorila je s mnogo reči, ali kao da je ona suštinska uvek zapinjala o tu smolastu membranu. Njoj nisam bivao na smetnji, naprotiv. Na vreme smo zaboravili, za nas su napolju promicali samo beli dani, a mi smo ljubomorno čuvali započetu zoru. Najposlušniji deo mene pridizao se i spuštao kao rep psa u zavisnosti od raspoloženja gospodarice. Katkad bih se, u njenom odsustvu do kupatila ili kuhinje, zagledao u onu spravu za skidanje masnih naslaga i celulita, nalazeći je kao govorničko postolje za političke lidere, vojskovođe ili crkvenu elitu, dok me ona, kao iz magnovenja, nije vraćala

u našu stvarnost, sedajući na rub postelje, srkutajući čaj od kamilice, dugo guckajući toplu sadržinu među npercima i jezikom, i onda se posvećujući celom svojom usnom nutrinom mome drugom više nego poslušnom Ja. Još uvek neohlađenim dahom i jezikom, zatim, bi mi udostojavala uvo, jedno pa drugo. Dok je sluh uvirao unutra, u misli mi dojezdi nezaboravni cimer Bena Piton. Tek sam tada prokljuvio šta je njega navelo da uzme za drugara onakvog opasnika. Želeći da bude što istančaniji pesnik, učinio je to po ugledu na starogrčke proroke koji su držali čitave nakte otrovnica kraj sebe da bi im zmijskim jezicima oplakivale uši i bistrile sluh, i tako jasnije uspevali da uhvate glasove flore i faune, te da bi ih što vernije predstavljali u stihovima. Često mi nije izlazio iz glave taj sugestivni osobenjak. U jednom od predaha podsetio sam se još jedne njegove umotvorine, kako je osnovni problem ljubljenja samog sebe u ogledalu taj što se sve više gubiš što si mu bliži. Da li zbog njegovog sarkastičnog izražavanja ili me je tek tako ponelo, u sledećem navratu na pedani vibrante, toliko sam se zaneo da se mogu tačno setiti slika koje su mi iskakale pred oči. U ogledalu sam jasno sebe mogao videti kao Kalligulinog konja senatora kako ropće na izdisaju, da bi odmah zatim, odbacio tu iluziju setivši se poslanice Cícoline, i od tada u obrnutim ulogama, samo jače zamamuzah svoju rasnu bedeviju.

Onda bih, zahvalan na svem gostoprimstvu, izvodio nove i nove vratolomije na pedani vibrante u poslednjoj nameri da otopim onaj ćilibar i pretvorim u suze radosnice. Dani su se smenjivali, a kao alternativu iz fiskulturnog repertoara posegosmo i za pilates loptom. Njeno čudotvorno dejstvo po principu povratnog efekta dodatno je uspalilo to dvoje neiživljenih duša. Namerno sam upotrebio treće lice, jer, ne krijući ništa od svega, sve više sam

pažnje osvrtao na prizor u ogledalu, pomalo svestan da se poreklo fosila neće do kraja rastumačiti. Gumeni pilates darežljivo nas je primao u sebe, a ja sam sebe video kao podjarmljenog vola, s isukanim jezikom, koga je s naročitom pažnjom zagledala Fiona. U pojedinim trenucima osećao sam se vanredno važan, a kako i ne bih, kada dosad nisam bio upućivan sa koliko strana mogu delovati kao širok asortiman specijaliteta. Uterivala mi je strah od konačnosti i nagonila da ubrzavam ritam, veloce, veloce, i predupredim neminovno. Dolazilo mi je da joj pocepam telo u snoplje, da iz nje propeva hor devojaka poređanih po godinama koje su je sačinjavale. No, uvek se tu stvarala blaga i lekovita kamilica na sočnim i vrelim usnama. Umallo da zaboravim, ali za to nikad nije kasno; uprkos mom ponekad neartikulisanom navaljivanju, njene intimne usne zadržaje i nakon pet dana, početnu, takoreći devičansku svežinu. Italijani, koji znaju biti tupavi po mnogo čemu, kao što je siromaštvo i zapuštenost jezika, barem kad je u pitanju oskudan izbor sinonima, za figu kako inače nazivaju ženski polni organ, nisu bili lenji, i jedna od tepalica glasi, a šta drugo nego - njoka. E, pa, Fiona je imala njoku koja nije priznavala vreme a kamoli ljudsku ruku.

Možda bi naša ljubav i prevazišla agorafobične infantilnosti, da nismo načinili fatalnu grešku tako što smo podlegli čarima obostranog neumerenjaštva, i postavili pilates na pedanu vibrante. Počeli smo od adađa, preko tremola, ugodnije se namestili uz allegro; onda je sledio molto vivaće, i sve bi bilo savršeno ukomponovano da ja nisam poželeo tantrički seks, i pogled sa ogledala, usmerio ka njoj, usredsređujući se na njene oči. Zagledao sam šta krije sunčana opna ćilibar očiju. Uzavrela smola dok se rastapala; postepeno se razotkrivao cvet iz ptičje perspektive. Međutim, kako je kopnila medunjava boja, kao da su

i latice iščezavale jedna za drugom, i sama pomisao da će principom – voli me, ne voli me, ostati samo besplodni tučak kao tačka na sve ili zalutala krunica dijabole iz vazdušne puške, učinila je da se u meni razgoropadi varvarski gnev, i ja zapeh svom silinom. Pilates se, uz gromoglasnu eksploziju, pretvorio u paramparčad, a ja se zarih u to bespomoćno telo, ne štedeći nijedan tavankut njenog abdomena. Još uvek obnevideo, pod uticajem sirovog gorštaka u sebi, prvo za šta sam se zabrinuo bila je njoka, da je nisam kojim slučajem svu raskupusao. Njene oči su ostale na trenutak posuvraćene, glas je u potpunosti zamukao, a ja sam od sramote skrenuo glavu u stranu. Na podu pored pedane vibrante, nalazilo se parče gume na kome je pisalo 150 kg, kao maksimalno opterećenje koje može da istrpi pilates. Kada sam pročitao na glas, oboje se nasmejismo od srca.

Taj smeh je učinio da odahnem, fizičke posledice su bile zanemarljive, i zatim, onako iznemogli, sedosmo u dnevnoj sobi za sto, odakle je sve i počelo, da popijemo kafu.

- Madona santa, kako si me udesio. Moram priznati, nisi me razočarao Srbendo. Otkad mi se vuče po snovima onaj istetovirani huligan sa fantomkom na glavi koji je uticao da se prekine meč u Đenovi, baš mi je jedan takav falio.

Sve ono, tako lepo i nezaboravno što se događalo tih dana, momentalno je zadobilo neki ukus oporosti. Naime, Italija se krstila, što inače nije njihov običaj, kada je Srbija tako očigledno poklonila bodove u tom fudbalskom meču, posle koga je Evropsko prvenstvo ostalo bez nas. Taj simpatični huligan što je makazicama za lozu, kicnuo zaštitnu mrežu, i presekao nam lozu za sva vremena, i nade da će srpska reprezentacija učestvovati na nekom

od narednih prvenstava, sa osmehom je prodefilovao ispred kamera kasnije, a pravi nalogodavci iz Srbije nika-
da nisu dovedeni pod sumnju, a kamoli pred lice pravde. Da stvar bude još komičnija, tek tada sam shvatio, da je sofisticirana profesorka sve vreme zapravo čeznula da se prema njenoj njoj neko ophodi kao prema međeđoj špi-
lji. Kafa je, stoga, potrajala i kraće no što je to uobičajeno kada se ispija s nogu. Dogovorili smo se kao odrasle oso-
be, da ovaj doživljaj zaključamo duboko u srcu, i da nada-
lje zaboravimo na fizičko postojanje jedno drugome, jer, između ostalog, njoj je karijera na prvom mestu u životu, tako je odavno sebe zaklela, i mesta nema ni pod razno za emotivne fisije i fuzije, tra la la...

- Eto, Oče, zato sam došao kod vas da okajem gre-
he i započeo sa Padre, ho pecato, zgrešio sam... A, sećate se početka priče, otišao sam samo na pet minuta, a ostao pet dana. Sada i meni i njoj sigurno seks neće padati na pamet pet godina...

- Anatema, prokletniče. Lažeš, kurvin sine, da si do-
šao da se pokaješ. Nego si ti Lepi Aco došao da se kao najveća muška prostačina i džiber pohvališ preda mnom. Prokljuvio si, dakle, ili si se raspitao na benzinskoj pumpi da sam sveštenik, i gde vodim službu, pa si došao ovde, bezbožniče da mi praviš zazubice. Svaka Čast!!!

- Ha ha ha

Drugi prst

Oda Mocartovom čvorku

- Jeste li čuli najnoviji trač? Kako se zove pravi deda od Srbijanovičke? – zacvrkuta jedna balerina intrigantnim tonom.

- Ne – zaori se kao iz jednog grla u stisnutoj družini, koja je dupke činila separe u čošku pozorišnog bifea.

- Čiča Gorio.

- Da nije to još jedan tweet-sheet – radoznalo upita neko. – Svi znamo da si okorela tweety bird.

- Ma, no, I taw, I taw, a putty cat.

Toga dana, primera radi, ta tema se zatekla na primusu u vidu zakulisnih aktuelnosti u Narodnom pozorištu. Međutim, niko nije ni pomišljao da ga podeli sa njima. Sa tim dosadnim parom. Parom dva partnera koji to nisu ni bili, jer to nikad nisu ni mogli biti. Bilo kakva aktuelnost njih se tako reći nije doticala, ma to bila neka ozbiljna prozivka ili najbljutavija kuloarska novost. Oni su svakog božijeg dana bili u stanju da prežvakavaju jednu te istu tematiku, kao kurve i pederi uostalom, kako se govorkalo iza njihovih leđa, ništa manje, nego s duplom dozom licemerstva, onako kolegijalno, razume se.

- Šuška se da su svi baletani pederi, a sve balerine kurve. Da li je to istina? – upitao bi je Milovan na drugoj strani.

- Ovo za baletane ti si najbolja potvrda, ali za kurve je notorna laž. Kurvama možeš slobodno nazivati preda mnoom pevaljke i glumice, ali za balerine ti dozvoljavam, eventualno, da koristiš primeran nadev, promiskuitetne

persone. Stalni partneri ne dolaze u obzir, barem kada sam ja u pitanju, jer to bi automatski proizvelo ljubomoru kod bujnokose Slave – ispravila ga je Ana.

- Aha. U redu, miljenice Slave, želim ti stazu sa što manje trnja. A mene si pošteno okitila. Ako ćemo verovati Preletu da su se nekada muškarci ljubili u usta, a sada samo pederi, onda priznajem da pripadam tom soju – likovao je Milovan.

Njih dvoje možda nisu toliko pripadali trend-stream-u, a još manje bili upućeni u tokove sadašnjice, ali im niko nije mogao prigovoriti za ono čime su se jedino i bavili, a to je umetnost. Dok su ih mimoilazile raznolike banalne informacije, nekako su kao poentera još pred polazak u lov izvijali svoje labuđe vratove na prvu vest o nekom novom umetničkom dostignuću. Ovoga puta to i nije bilo tako teško za primetiti, kada je čitava Srbija, a konačno i ceo svet, već čuo i postao svestan, da je rođen novi genije. Mali neugledni i pomalo tunjavi junosha sa blentavim osmehom koji se razvlačio po licu kao minijturna posada mornara u belim uniformama na palubi uzljuljuškane makete broda, preko noći je izazvao buru u svetskim medijima. Neki su ga prozvali novi Mocart; gordi Austrijanci su samo skeptično načuljili uši, a na našim prostorima, razume se, megalomanski je bio glorifikovan u štampi mali Aca, kako su do juče oslovljavali na Akademiji tog vunderkinda, da bi odskora postao Aleksandar Veliki. Plakati su bili premali za tu senzaciju, bilbordovi su očas posla odmenili već bajate reklamne panoe fotošopom umivenih političara sa prethodne predizborne kampanje. Na njegovo insistiranje, iako je tek petnaestu navršio, a na bespogovornu saglasnost pristalo ministarstvo, premijera njegovog prvenca bila je zakazana u Smederevu. Taj veseli rekvijem kako su

mnogi uzeli za pravo da definišu to nesvakidašnje delo, genije je pošto poto želeo da se odigra u Malom gradu smederevske tvrđave. Aida se može snagom volje skutriti u pulsku Arenu, izjavio je, dok je Arena u Veroni jedina dostojna da uzvratu veleпношću samom scensko-muzičkom zahtevu operi. Shodno tome, objasnio je svoj neopozivi stav; jedini objekat koji je ispunjavao zahteve u Srbiji bila je po njegovom mišljenju nekadašnja despotova prestonica.

O samom rekvijemu malo toga su saznali Ana i Milovan, ali je time samo još više zagolicana znatiželja tim dvoma pasioniranim zaljubljenicima u muzičke pikantije. Od kako su toga jutro napustili svoje stanove, nisu se ni vraćali, već su odradili dve probe sa zanemarljivom pauzom. Ovo je sada bilo najpreče u životu, stići na vreme u Smederevo do početka premijere, i tačka. Dve karte koje su dobili na moljakanje, Ana je neprestano prevrtala u svom novčaniku.

Retko kada bi se dešavalo da nastupaju zajedno, ali ova baletska predstava koju su pripremali uključivala je gotovo čitav ansambl, i oboje su bili više nego srećni što će konačno moći da dišu jednim dahom, a ne po običaju da podešavaju satove jedno prema drugome kako bi im vreme i obaveze dozvolili da se siti napričaju. Živeli su u različitim četvrtima u garsonjericama sa oskudnim inventarom. Potekli iz provincije, morali su se snalaziti kako je ko umeo. Umetničke duše, dobrodušne i dobrodašne, do naivnosti izražene, kako na daskama, tako i u samom životu, bile su potrošne, uprkos njihovoj neiscrpoj životnoj energiji. Ona je u slobodno vreme bila sponzoruša i živela od velikodušnosti raznih tatinih sinova i njihovih očeva, jer je njena plata bila dovoljna tek toliko da isplati mesečne dažbine za stan. Milovan je bio čistokrvni homo-

seksualac, i kao takav pronalazio se među sličnima sebi. Mnogo godina je proćerdao verujući svima i svakakvima da će mu obezbediti makar audiciju u Mulu Ružu, što je bio njegov životni san. S početka je negirao samo postojanje gej lobija u Beogradu, da bi, što je manje nade u njih i u sebe polagao, na sva vrata opanjkavao tu amatersku asocijaciju koja prodaje maglu, dok najednom nije prešao ikoga više da uzima u usta. Godine za to više nisu bile pogodne, pa mu se u habitusu za oštrije oko lako mogla razaznati malaksalost voljnog motiva. Stoga mu je Ana bila više nego potrebna, i bliska postala. Još jedna, ne tako naročito važna zajednička crta, počivala je u tome što ni jedno ni drugo u svoje stanove nisu dovodili ljubavnike. Živeli su životima usamljenika, možda, i bolnije nego da su bili pravi usamljenici, a ne tako razvratne osobe, kako bi ih okarakterisao bilo ko da je pobrojao sve njihove avanture. U razgovorima uz kafu, nikada nisu razmenjivali iskustva, nipošto, nekim prećutnim pravilom to je bilo zabranjeno.

Tako zakleti na ćutnju, filozofirali bi svakoga dana, i nije ni čudo što su predstavljali par daveža za ostalo društvo kada se od iste teme nisu razdvajali, kao dva toma iste knjige. Na jedan čudan, neobjašnjiv i perverznan način, Ana je razumevala Milovanovu sklonost ka muškarcima. Pobogu, pa i ona je bila ljubitelj istoga pola. Njihova seksualna orijentacija se u suštini i nije razlikovala, ako izuzmemo stvari tehničke prirode. To nisu bile formalnosti, to nikako, gušala se u sebi u početku dok je sebe preispitivala u njihovom odnosu. Zato je već na početku vrlo brižljivo prišla toj temi i pokušala da se reflektuje kroz njega da bi ga u potpunosti dokučila. Posmatrala ga je izvan umetnosti najpre, i to pre negoli bi ulazio u taj hram gde se duša izražava kroz telo. Ovako je to doživljavala.

Bezazlene ćudi, gotovo neprimetno bi se uvlačio na službeni ulaz. Odavao ga je jedino graciozan hod i stav kao najtransparentnija profesionalna deformacija te veštine. Skinuvši kaput, vitkost tela zapahnula bi garderobu kao da ju je posetio sam Borej razgrnuvši svoj nimalo udobni kostim. U tom trenu svima bi se budilo uspavano oko nekog otpisanog vajara. Stavljanje maske na lice, kinđurenje svakojako, šminkanje kao skrnavljenje muškoga lica, izazivalo je grčenje facijalnih mišića na njoj. Ali, pompezni prohtevi proscenijuma moraju biti udovoljeni. Uska majica i helanke tanje od kože, prijanjali su uz svaki nabor koji je uzrokovalo njegovo propeto telo na bale-tankama pošto se dobrano utegao. Na poziv razvodnika, izletao bi beli panter na pozornicu sa neutoljivom glađu za igrom i eksponiranjem. Masa bi klicala, a on bi se sa poslednjim atomima snage, klanjao, kao smrtnik koji bi voleo svima da stavi do znanja da on nije bog već samo stvorenje sklono njegovoj imitaciji. Veštački se osmehujući, potražiće utočište iza zavesa i istrošenog duha klonuti na rame nekoj srodnoj duši. Tako iznurenog, nebrojeno puta, identičnoga osećanja, primala bi u zagrljaj, dok mu je telo drtalo nabijeno od mišića do praskanja. Dok je posmatrala to telo na probama ili nastupima, svejedno, iznova bi se zaljubljivala, mada nije bila potpuno načisto da li u muškarca ili u njega lično. Ubeđivala je sebe svakoga puta, da ono drugo ne dolazi u obzir, i da je to samo emotivna varka; prosto tlapnja za nedostižnim. Uživala je u lepoti muškog tela kao što svi njeni ljubavnici nisu odolevali da voajerišu, gledaju porno filmove ili neretko u ogledalu da oči napajaju dodatnim sjajem. Požuda i ništa više, dijagnostifikovala bi svoju diskretnu slabost. Nije je čak opterećivala ženska sujeta, da bi sebi zamerala što on nju nikada istim očima nije proučavao. Međutim, tu se

grdno varala. Koliko je samo puta Milovan sebe nagonio na to. Taktizirao je, ali bezuspešno. Poželeo je da se kao i mnogi drugi prestroji u ambiciozniju sferu, i da bi možda, ko to zna, sebe naveo da postane jedan od normalnih ljudi. Međutim, već pri pomenu na tu odvratnu etikeciju i segregaciju, dobijao bi organsku mučninu. Smišljao je i odgovor za slučaj da ga jednom upita Ana za konkretan razlog njegovog strogog opredeljenja. Mućkao bi tako, na ivici podijuma, posmatrajući kolege i kolegenice, i shvatio da je odgovor tu pred njim, isto koliko i u njemu samom. Naime, višemilenijumska dominacija muškog pola, doprinela je tome, da se muškarci ophode prema ženama kao prema nižim bićima, bilo to kao jači pol kome je to dovoljna satisfakcija da se osećaju višim, i, na drugi način, kao što je u njegovom, da samim tim, priznaju samo sebi ravne i tako priželjkuju lepotu, snagu i pamet, vrline koje slabiji pol ne može u punoj meri ponuditi. Sve što su one, mi smo još i više, stisnutih vilica borio se sa mislima. Borio se da ne omalovažava žene, da ih ne nipodaštava, da ih ne izlaže čak ni sumnji. Uzmicao je na ivici proscenijuma, na pola guza, ali pogled mu se iskradao ka tim božanskim telima, u svakom novom poskoku izolujući jednu skupinu od druge. Takve misli su ga umarale više nego da je dupli trening dovršavao na prstima. Zato, odjeknulo bi u njemu, i odmah potom bi ustajao poletniji nego pre lakog odmora i priključivao se ostalima.

- Znaš li ti, da sam od silnog uzbuđenja zaboravio dva dana da nahranim ribice? – izlazeći sa parkinga, za volanom, Milovan se obraćao suvozaču.

- Cmizdriš kao neka seka persa. Može li neki homić biti mačo men? – progovori Ana, nameštajući sigurnosni pojas.

- Ihahaj, samo kada bi znala, ti bi se prevrnula i tako

vezana. Ti misliš da dramim, a moje ribice stvarno mogu da skapaju od gladi. Nikada te nisam pozvao u svoju garsonjericu, ali sam ti već ispričao da su one moje jedino društvo u stanu.

- Zar ne misliš da je to samo kompenzacija za tvoju usamljenost?

- Našao je ko da mi drži vakelu. Bolje bi ti bilo da se solidarišeš sa mnom, jer ne zna se ko ima neispunjeniji život. Mentalna praznina se ne ispunjava čepom, bilo kakve vrste.

- Da li mi to nudiš zajednički život i deljenje troškova usput kao rentabilniju varijantu u ovo vreme recesije?

- Dovoljne su mi moje ribice, hvala. Ispod staklenog poda od akvarijuma, smestio sam dve plave neonke, i pred spavanje nema boljeg sredstva za teleportaciju na neka rajska ostrva od plafona preobraženog u plitku vodu na mestu najdubljeg okeana – na tren zažmurivši, Milovan se umalo nije sudario sa tramvajem do sebe na kružnom toku Slavija.

- Neće skapati bez tebe, ako nas prethodno tramvaj ne preveze do Karaburme pravo. One su zlatne ribice, ali ti si njihovo pravo zlato. Koliko ih ono beše ima?

- Još jedna pa će ih biti sto i jedna.

- Da im nije malo skučeno.

- Ako ne misliš da im je neprijatno da se pare i mrešte jedna pred drugom, budi spokojna.

- Blago njima. Da sam barem pola riba pola ja.

- Da sam barem pola čovek pola konj, a ne ovako samo jedno – reče Milovan, i oboje zanjiskaše u isti mah, što je proizvelo salvu smeha.

- Da si stvarno konj, veruj mi na reč, ne bi se ti tada tako lako odbranio od žena.

- Konji su brži, ne zaboravi, a i umeju da ritnu.

- Samo one ko im prilazi otpozadi. Što se ne bih kladila da je tvoj slučaj suprotno dokazivao.

- Konjarnik smo prošli odavno, stoga ne podsećaj me više. Nas homoseksualce zastrašuju konji...

- Dok moje uspavane plejboje, kada ništa ne pomaže, najbolje razbuđuje pornić sa tim plemenitim životinjama. Je l' si to hteo reći? – prekinu ga Ana, na šta on proprhta samo.

Mali Mokri Lug je ostao za njima, Milovanov automobil se kretao propisanom brzinom, a Ana se svojski trudila da zagovara vozača, kako ne bi uključio radio i time narušio iščekivanje pred večerašnji spektakl.

- Prethodni ljubavnik, zamisli, imao je više nesigurnosti u svog aduta i u to da li će me zadovoljiti – novom žaokom podbode Ana.

- Nije valjda da si toliko postala poznata i ozloglašena da su počeli da te se pribojavaju udvarači?

- Praviću se da nisam čula. Svako sumnja u sebe i to je sasvim normalno kod vas. Međutim, neka opajdara mu je napunila uši da su obrezani nadareniji upravo zbog cirkumcizije.

- Ah, sunet, ba. Šta si mu odgovorila, utešiteljice sunderastog ramena?

- Prvo me je upitao za mišljenje očajnički, rešen da ukoliko zatreba, skokne kod androloga i da mu opkroje kaput koliko se traži. Onda sam mu ja rekla da sam viđala majmajušne obrezane, a potom, i ne bez izvesne uviđavnosti, objasnila kako mi žene više preferiramo baš takve, jer se tako više materijala nudi za igru.

- I, kako je on odreagovao?

- Optužio me je da sam kurva, mucajući, pitao se sam za sebe, sa koliko li sam to ja bila partnera, pokupio prnje, i zalupio vrata.

- Zato ti i ne pričam sa koliko sam se njih ja provodio.

- Hm. Hm. Zapitaš li se ikada zašto još uvek muškarce podvrgavaju tom činu u 21. veku, kada je to uopšte i zaživelo iz higijenskih razloga, a za religiju je to bio samo paravan i dokaz slepe privrženosti? Posebno kada znamo da se u određenim uzrastima, čovek izložen raznim stresovima i atacima na integritet protivno sopstvenoj volji, stiču okom nevidljive traume.

- Ne. Zato što postoje i dublja pitanja koja mi nisu, niti će biti jasna. Primerice, ako je religiju neki narod primio putem sile, kada mu je istodobno promenjena samo vera i ime, zašto se, kada je ta sila prestala da utiče, taj isti narod uz opšte veselje ne vrati uverenjima svojih predaka.

- Upravo si odgovorio. Zbog veselja. Povratak tih razmera, dobro si rekao ili se vrši uz neopisivu radost kao doživljeni preporod i vaskrs, ili se prećutkuje. Pošto to nije individualna stvar već stvar kolektivne volje i odluke, do toga se samim tim ne može doći. Tim pre što kompromis između prevernika nije izvodljiv, automatski odbijaju da ispadnu slabijeg moralnog i karakternog sastava, od onih koji su ipak uspeli da ostanu nepokorni i dosledni sebi.

- Zapetljala si toliko da bi ti pozavideo i rahmetli Niče, i to u najboljim danima galopirajuće šizofrenije.

- Milovane...

Kada je to izustila, tim ozbiljnim glasom, znao je da se neko ozbiljno pitanje odmah potom sprema. Rukom je potražio dugme kako bi uključio radio, s namerom da muzika zagluši ceo prostor između njih. Ana je nežno spustila ruku na njegovu i udaljila je do menjača. Da ne bi sve tako naglo i smišljeno bilo, koristila je poluironičan ton:

- A, kako to da se mi nikada nismo povaljali? Nevezano za činjenicu da su ti devojke odbojne, kako nismo barem probali, onako drugarski, a možda i kao profesio-

nalci, što, složićeš se, mi u najmanju ruku jesmo.

- Verovatno zato što smo drugari.

- Jevtin izgovor. Drugari, kao muško i žensko, nije preporučljivo da se oprobamo, prihvatam. Ali mi smo, po svoj prilici, homoseksualci.

- A i, nemoj mi zameriti, protivnik sam tog modernog izraštaja, rekreativnog, neformalnog seksa – suzdržavajući knedlu da ne bude glasno suspregnuta, izgovorio je naposletku.

- Mislim da smo dosta bili rekreativci u životu. Želja mi je bila da to probam s nekim koga zaista platonski volim, ali sada si me posramio, i više mi se ne ide ni na koncert, a pogotovu s tobom – jedna suza otkotrlja se niz nje-ne zarumenele obraščiće. Milovan je to osetio, i desnom rukom ju je, gotovo ne dodirujući, otklonio.

- Pa dobro, nek ti bude. Ali, samo zato, što sam i ja o tome razmišljao. Razlika među nama je što ti evidentno više poseduješ onu stvar od mene.

- To tek treba dokazati. Može li večeras? Pošto sam sigurna da bi postojalo jedno večno sutra, ako to ne presečemo odmah posle koncerta – neumoljiva je bila Ana.

- Dogovoreno. A sada, ako nemaš ništa protiv, koncentrišimo se na taj pomenuti koncert.

- Ah, da – vidno oraspoložena Ana kliktao je prihvatila temu – obećao si mi da ćeš me uputiti detaljno o čemu se radi.

- Detaljno ne, ali mogu te upoznati sa osnovnim podacima. Valjda si toliko edukovana da znaš da se muzika sluša tako što se razdvajaju instrumenti. Pre svega moraš znati pravi razlog zašto se koncert održava u Smederevu. Kakav crni amfiteatar, odavno je centralizacija Srbije uzela maha, te se o nekom malom, a kamoli tako kolosalnom kulturnom događaju van Beograda ne može ni sanjati. Svi

imigranti iz provincije osamdesetih, sedamdesetih i najranije šezdesetih najnabusitiji su lažni starosedeooci Beograda. Oni prvi ne bi dozvolili da se nešto van njihovog nukleusa dogodi, da nije mali Aca toliko Veliki, pa je njegova morala biti zadnja. Naime, iz onoga što sam naćuo, Acin pradeda, roćeni Smederevac, pogubljen je zajedno sa još hiljadu i skoro petsto intelektualaca od strane komunista po osloboćenju. Razoćarana, njegova prababa sa kofetrom punim bede i Acinim dedom pod miškom doselila se u Beograd. Tako da je Aca namerno odabrao taj grad kako bi osvetio pradedu, tako što će zaseniti Smederevo kroz provaljene bedeme Velikoga grada, za koji se vezuje hipoteza da su komunisti takoće izvršili diverziju i digli u vazduh nemaćko skladište municije, ne prezajući zato što će izginuti i dobra trećina srpskog stanovništva u već osloboćenom gradu. No, to su samo neprovjerene glasi-ne; najvaćnije od svega je da će mali uraditi ono što niko nikada nije pre.

- A to je?

- Samo nekoliko ćuvenih kompozitora kao što je primerice Hendl, pokućali su da saćine svojevrsni stenogram ptićijeg cvrkuta i to bezuspećno. E, Aca je to, po mnogima uspeo. Ćekaj, ti kao prvo znać celu priću?

- Znam samo da je Mocart rastao u kući roditelja, da mu je otac bio ptićar, te otud ono Papageno, i da je celo detinjstvo proveo okrućen kavezima sa ptićama i njihovim pojem. Ali, zašto je ćvorak vaćan, ne bi mogla sa sigurnoću...

- Kada se preselio u Beć i osamostalio, jedino drućtvo osim klavira i to u njegovo najplodnije vreme predstavljao je jedan ćvorak. Mećutim, ćvorka je pozvao bog na istinu i dva drugara su morala da se rastanu. Sahranio ga je u dvoriću, uprilićio mu je skromnu sahranu kakva

će i njemu manje više slična biti ubrzo priređena od celog sveta, a posebno od sugrađana koji od toga danas žive. Elem, tužan i neutešan, seo je za svoj astal i satkao pesmicu tako toplu i prijemčivu kao da je posvećena najboljem drugaru, i osobi koja ga je jedino razumela. Muziku za nju nije napisao niti se iko latio toga nezahvalnog posla ikada više, barem ozbiljno. I, tu dolazimo na glavno, gde se ukrštaju hvalospevi i sumnjičavci. Skeptici dakle tvrde da dete ne može dosegnuti taj nivo bez adekvatnog obrazovanja, višedecenijskog izučavanja samog opusa velikog maestra i dobranog ličnog iskustva. Druga strana je ipak prevladala, a sve na taj način što se nije ni trudila da ih opovrgne, već su izjavili da je upravo dete, i to genijalno, razume se, i moglo da napiše mocartovski. Ni sam Mocart nikada nije spadao u kategoriju konstruktivaca poput Beethovena, Baha, Stravinskog ili Rahmanjinova, već naprotiv lucidnih stvorova kakve čovečanstvo jedared rađa. Zato je Oda maestrovom čvorku najzanimljivije delo u poslednjih sto godina kako je proglašeno, a ne najkvalitetnije, kako bi voleli ultranacionalisti da ječi. Sam Mocart kao i svi velikani, na sahrani ne bi voleo naricaljke i tužne govore, već upravo živahno i životodavno delo. Jedva čekam da čujem i vidim kako je izveo tu kompoziciju počevši od rastanka sa prijateljem pa do ulaska u ptičji raj.

- Sad ćeš da me kudiš ili što bi rekli naši stari karaš. Ali, moram da zadovoljim radoznanost. Zar ne misliš da je tolika ljubav prema čvorku malo bolesna. Pretpostavljaš šta bi rekao čika Frojd. Ne predstavlja li taj čvorak njegovu impotentnost?

- Ti znaš šta je ubilo mačku? A, drugo, zadovoljena ćeš biti kasnije, nadajmo se. Treće, otkud ti pa znaš da je maestro bio impotentan. Možda su i on i čvorak svake subote odvajali sa banketa i kući privodili novu čavku.

- U pravu si moj mačoru nekastrirani. O, mi već stigosmo ili mi se čini?

- Ne čini ti se, ovoliko rulje sumnjam da može stati i na Sartidovom stadionu.

Ispred tvrđave automobilski parking bio je krcat. Sa propusnicom, unutra su ulazila samo reporterska vozila među kojima se činilo da ima više stranih registracija nego naših nacionalnih servisa. Toliko pažnje Srbija nije izazvala još od bombardovanja, prokomentarisala je Ana kada su pukom srećom našli parking mesto. Tolika vrea nije bila neopravdana. Naime, Mali grad može podneti samo određen broj karata, ali to ne znači da narod nema pravo da osluškuje izvan zidina i bezbedonosnog kanala preživelog još od srednjeg veka. Gradonačelnik opštine pokazao se velikodušnim te je, uzevši u obzir interesovanje medija i publike koja je navirala i iz okolnih gradova kao da je reč o saboru trubača, postavio video-bimove širom Velikog grada. Ana i Milovan su se jedva probili do Tvrđave; Veliki grad, drugi po veličini u Evropi, bio je preplavljen ljudima. Milovan je to pokušao da objasni time da je narod toliko devastiran, degradiran, ponižen i slomljenog duha da kada neko, izuzimajući Novaka Đokovića, viteza u svojoj oblasti, rodi se kao tek ispiljeno ptiče, a već osvoji svet, njima naravno da se ponovo pluća ispune svim onim dotad uskraćivanim. Od toga se neće prehraniti niti imati bolje sutra, njihovu zemlju neće voditi bolji ljudi kojima deca teže govore maternji od svoga, ali će od tog trenutka za svaku vest o njemu prolivati suze radosnice od ponosa kao da se radi o njihovom rođenom detetu.

U tom trenutku on je zaista bio dete te nacije. Masa je bila šarolike strukture, od intelektualaca pa sve do seljana sveže prispelih sa njiva. Međutim, dok se masa još komešala pred početno rasviravanje orkestra, posvud je

vladala nečuvena tišina i sveuvažavanje. Svi su disali kao jedan, mogli bi se reći, kao za vreme bombardovanja kada su svi složno strepeli za jedan svoj život, ali i marili za svačiji tuđi nesmanjenim žarom. Ana i Milovan nisu imali mesto u parteru, ali okolni bedemi i njihovi prohodi od kule do kule primali su još znatniji broj auditorijuma. Uspeali su se uz strmoglave stepenice još ne videvši mizanscen valjano od svekolikog krkljanca, i kada su se dočepali pozicije kakve takve s pogledom upravnim na scenu odahnuli su. Muke su tek predstojale za one važnije zvaničice dole u parteru i po skelama improvizovanim na ruševinama okolo. Dok se orkestar raspredao, imali su dovoljno vremena da se obazru oko sebe i shvate da su zapravo bolje prošli no iko. Ispod sebe imali su scenu i partersku publiku, ponad bedema njima preko puta suton je prosipao zlaćanomodne skute po celoj dužini Dunava. Iza njih more ljudi se tiskalo u velikom gradu oblika trougla koji su činili bedemi kilometarski sa kulama poređanim mestimice poput gorostasne kamenite straže. Krošnje drveća su tek ponegde činile zaklon da se sve glave obuhvate pogledom koji nije mogao izjedna da stane u panoramu, nego je pogled morao da se pruži sleva pa sve do desnog ugla vidnog polja. Tamo iza bedema koji je udarao na nekadašnje kapije Đurđeva grada, iznad sadašnjeg centra Smedereva ponosito se izvijala gradska crkva. Koliko je suton dozvoljavao, videla su se i okolna brda po čemu je taj kraj inače i čuven, i tek tada se moglo zaključiti da je sve to bilo amfiteatar u amfiteatru. Rasviravanje je počelo, a odnekud iza ruševina i skela, pojavio se hor i na opšte iznenađenje sa članovima ne starijim od četrnaest godina otprilike baš kao što je imao i kompozitor. Međutim nešto drugo je bilo još više začuđujuće. Svi su bili prisutni suđeci po pozicijama, posebno ako uzmemo u obzir klavir

na kome je trebalo mali maestro da nastupi kao što red nalaže, kao uostalom što je to njegov idol i praktikovao barem na premijerama. Masa se polako smeštala i tonula u neprimetnost, muzika je to osećala. Ali, tamo gore na bedemskom prohodu, Milovan se odjednom kao nečeg da doseti i osvrte se ka Ani. Ona je već bila okrenuta ka njemu, i stajala kao da nije od ovoga sveta. Zapazio ju je u svoj lepoti tako zablistaloj od ushićenja. Lice joj se nekako izobličilo i postalo anđeosko. Svu sreću koju je posedovala njena duša izlila se na njen izraz lica. Milovan je kao hipnotisan doputovao do nje iako se nalazio na jedva tri pedlja razdaljine. Zagrlio je, ali kao što se dodiruju dve siluete, tek ovlaš. Jednom rukom uzeo je njenu, a drugom prošao njenim kičmenim stubom. Taj kaktus od umiljatih i pitomih bodlji od uzbuđenja nastao, prešao je prstima kao brojanicu. Bili su odvojeni od sveta, mogli su odmah da odlete do njegovog stana i nasamo odslušaju kompoziciju koju nikad pre nisu ni sanjali, a kamoli čuli, na trenutak mu svetogrdno prohujti kroz misli. Iz stanja magnovenja prenu ga fagot. On je predstavljao poslednje krike iz duše maestra na rastanku s prijateljem. No, kompozitor nije dopustio fagotu prepoznatljivu muževnost i suzdržanost. Naprotiv, fagot je odsvirao najviše tonove, dok se frula polako priključivala sa takođe protivurečno niskim tonovima. Harfa je ispuštala tek po koji nagoveštaj da se nebo nazire, dok su duvači postepeno jedan za drugim bojili sastav. Klavir je takoreći neprimetno šaputao, kao izvor-voda, a začudo na gudače se čekalo tek da se pojave potom. Taktovi su bili neravnomerni, nikako uznemirujući, tek opominjući, da se ipak radi o sprovodu jedne dušice do nebeskih vrata. Zatim je usledio miran period, nečujan u tolikoj meri kao da se nešto iščekuje. I došao je čas, pojavise se gudači, ali ne uobičajeno kapilarnim uvi-

ranjem, već picikatom. Tek tada je bilo jasno da za ovaj tanani trenutak udaraljka nije mesto. Gudači su preuzeli njihovu ulogu i paperjasto dobovali kao na nailazak nečeg tako blizu a opet tako nedostižnog. Publike nikada zbijenije na jednom mestu nije više bilo, ali isto tako ni primerenije. Opšti muk zavlada, a Milovanova ruka tačno je mogla osetiti okrilačene kičmene pršljenove kao niske leptirova, okačene da visi, ali da ne miruje. Publika kao da je predosetila, uze dah, i dečiji hor iz svih gr'oca zaori polifonim glasom beskrajnim nizom amfiteatara. To je bio ptičiji hor koji je izašao u susret da poželi dobrodošlicu svom novom prijašku, čvorku maestrovom. Na one reči rastajuće pesme Mocarta, ptičije dušice su pevale Hodi k nama, ne skitaj se sama, bezimena voljena, ti rajskoj deci dosuđena, dušo jedna i jedina, ničija i svačija. Da je kojim slučajem kompozitor načinio grešku umetnuvši u tom trenu pauzu, masa bi se naprosto rastočila. Ali, odnekud kao da se teleportovao, veštom režijom dopravljen, stvorio se on. Glavom i bradom Aca mali i veliki ujedno, čvorak lično. U ruci je držao neku čudnu alatku nalik zlatnoj šišarci na prutu zlatne boje takođe, koju slobodno možemo nazvati muzička šišarka od tada. Iako, onako majušnom kako bi se na prvi pogled dalo učiniti, muzička šišarka je pristajala kao salivena. Dok ju je levom rukom držao za prut odozgo, desnom je zlatnim štapićem čas lupkao o šišarkina krilca jedno po jedno, a čas prelazio celom dužinom. To je proizvodilo takve umilne i božanske zvuke da je i najtvrdi kamen na kuli proklete Jerine morao orositi. Čvorak je ušao u raj, Aca se umešao u dečiji hor i nastala je sveopšta sreća dopunjena još instrumentima kao što su okarine svih dimenzija, glokešpil, trianagl i ksilofon. Sve je najednom zaličilo na neku dečiju pesmicu, tako čigrastu i pevljivu, koju je harfa sada već u punom zanosu nosila

svojim nebeskim strujama u nekom hipnotičkom ritmu. Pravi vatromet ptičijih glasova nadneo se nad Dunavom koji je igrao svoju ulogu u dogovoru sa bezdanim modrim bojama i sunčevim poslednjim pozdravima. Ana i Milovan odavno već nisu posmatrali šta se zbiva pod njima i oko njih, tonuli su jedno u drugo, vodeći računa samo još o tome da ne pogube ništa od ovoga beskraj. Njihove srodne duše stopljene u jedno, više nisu marile za maloga Acu, iščezlog među ostalima u ptičijem raju. Više nisu marile ni za Mocarta; možda nije bio vanzemaljac, ali ga je svakako trebalo proglasiti za sveca, saglasni su bili jošte.. Ko će poslati zahtev da se on beatifikuje na adresu Vatikansku, njima je bilo sasvim svejedno. Kao profesionalni i izverzirani umetnici, bili su spremni da napuste koncert i pre kraja, koliko god to bogohulno i nekulturno bilo. To samo takvi znaju, kada osete da umetniku nema više šta da se prigovori i kada je jasno i lako predvideti da će sve ići besprekorno do kraja, oni postaju suvišni, kao roditelji, kao tvorci i kao dobronamerni i slučajni prolaznici. Njima su u glavi bili važni samo oni sami. Već su i zaboravili da su prisustvovali svemu a došao je kraj; aplauzima i ovacijama, naprotiv, nije bilo kraja, čak i kada se sve pretvorilo u početnu tišinu, niko se nije micao. Narod, dobivši neku vrstu prosvetljenja, ostao je kao ukopan, more kipova, svud raštrkano stajalo je. I oni privilegovani ustali su, eto da bi i oni stajali. Da je publika krenula da napušta amfiteatar, koji već po redu, pitanje je kada bi se stigli vratiti u Beograd. Ovako, pored kipova od krvi i mesa, duše negde daleko iznad kao vođene onom harfom, njih dvoje su se bez ikakve muke probili do auta i ćutke kao da ništa nije bilo, krenuli starim putem preko Grocke ka njegovom stanu. Milovan se malko samo čudio što automobila nema ni iz jednog ni iz drugog pravca ali i to mu je bilo svejedno.

Tek, pozeleo je o nečemu da pričaju, jer ga čeka nešto što nikada do tad nije doživeo. Jesi li tu? upita je.

- Alo, ostavila si mozak uključen, kako si mislila da zaspiš? – u šali je sama sebi lupnula kobajagi šamar.

- A, nećeš mi se sad izvući, ti koja si me na sve ovo nagovorila. Nego, hajde da te razbudim jednom teškom temom. Misliš li da se duša i telo samo dodiruju a da im se nikada ne posreći da postanu jedno?

Ana je samo promrmljala nešto sebi u bradu.

- Ako je to tačno, pa kako onda tek očekivati da se dvoje stope u jedno? A? A? – viknu Milovan, pri tom je lako munuvši u ruku položenu preko sigurnosnog pojasa, da je kako tako uplete u dijalog kako bi razbio sopstvenu tremu.

Ana mu je stotinu puta ispričala šta sve mrzi da joj se radi. Jedna od rđavih navika u neotesanaca, govorila mu je, bila je i ta, kada te konstantno čuškaju i buškaju po telu kako bi udvostručili nečiju pažnju. To je presudilo, i ona mu se obrati:

- Kakvo je tvoje prvo iskustvo bilo sa muškarcem, ako nije tajna?

- Zar tajne ne bi trebalo ukinuti već na pragu naše najavljene intime? Naravno da ću ti reći, samo dok se prisetim. Ipak, bilo ih je...

- Nisam te pitala za celu plejadu, već za početno iskustvo koje je verovatno i prelomilo tvoju opredeljenost.

- U komšiluku je živeo usamljeni profesor latinskog koji je iz meni tada nepoznatog razloga bio suspendovan sa posla. Bio sam suviše mlad da bi me išta interesovalo u vezi njegove profesije; iskreno govoreći, ni najmanje nisam obraćao pažnje na usputne lekcije koje mi je tek onako davao dok mi je britvicom seckao listiće šunke sušene na njegovom tavanu, koja je zapravo bila glavni razlog

mojih poseta. Sećam se jedne jedine poduke, a ona je glasila da je latinski jedini preživeli jezik na kome se ne može psovati. Što mu, naprotiv nije smetalo da na našem psuje kao kočijaš. U to vreme, kada me je pubertet klackao na dve strane, i kada sam ulagao maksimalni trud da potisnem u sebi nagoveštaje ženstvenosti, jer, iako su me svi mazili kao devojčicu, dovoljno sam bio priseban za šta bih trebalo po svemu sudeći da sam predodređen. Skretao sam pogled kad god bi prolazio pored zajapurenih drugarica zanetih u igrama lastiša i školica, ali isto tako se nisam nalazio ni u muškim nadmetanjima surovim i vulgarnim na samu pomisao. Doduše, imao sam jednu bezazlenu strast, da po tuđim kućama zavirujem u svaki budžak, krišom otvaram fioke i ormane i pretražujem njihov sadržaj. Naravno da u meni nije rastao nikakav kleptomani niti novi istraživač, to je bio običan proces traženja sebe. I, tako se dogodi da u trenutku dok je profesor latinskog otišao po šunku na tavan, dopustim sebi da malo pronjuškam po njegovim odajama. Pošto mi ništa zanimljivo nije bilo usput, zatekoh se u spavaćoj sobi. Imao je prost prosvetarski stan inače, tako da nisam bogzna šta ni očekivao tamo. Osim ormana, kreveta za jednu osobu i nahtkasne sa lampom u uglu nalazila se i komoda sa fiokom. No, tu ništa ne bi bilo čudno, štaviše, potpuno razočaranje bi ovladalo mnome da na komodi umesto ogledala nije stajala uramljena slika golog muškarca, ali samo do pojasa. Mahinalno sam se primakao поближе jer je taj kutak sobe ipak odisao nekom nepotpunošću. Na heklanom miljeu koji je prekrivao gornju površ komode počivao je ključ. Radoznanost je uzela maha i bez ustezanja uvukoh ključ u bravu. Međutim, ni da mrdne, ni levo ni desno. Svestan da bih odao sebe i pri tom načinio štetu ako li bih navalio jače, prisionio sam glavu na milje, zažmurio i potpuno se

usredsredio na ključ kako bi se što nežnije odobrovoljio u bravi. Za to vreme, pretpostavljaš, on se već našao meni otpozadi, onako koncentrisanom samo na bravu, znalački me je raspojasao i, umesto klik, istog maha podigoh glavu i pred sobom u ogledalu opazih sebe. Eto, to ti je moje krštenje. E, sad si ti dužna da mi se ispovediš.

- Hm, hm, opasan si ti... Ali, hajde, nek ti prođe. Za razliku od tvog, moje krštenje nimalo nije bilo tako eksplisitno. Pre bi se moglo nazvati implicitno.

- Opa, dokolenko?

- Ne benavi se. Prvo iskustvo imala sam sa drugaricom. Osim kunilingusa koji nas je navodio samo na smeh, trudile smo se i sa pozom scissor-sisters, koju smo kikotajući se gledale nedavno na video kaseti sa pornićima dok njeni roditelji nisu bili kod kuće.

- A himen, nemoj mi reći da je imala toliki jezik, jezičara jedna...

- Prvo jedan, pa onda dva prsta. I to je sve što ćeš čuti od mene o mom ljubavnom prapočetku. Da nisi pisnuo o Majklu Daglasu nešto, bar je čovek bio iskren, a ne kao ostali mačoisti s kojima nisam imala posla.

Milovan prekrsti usta u znak saglasnosti.

- Nego, pošto si ti još uvek žensko u našem odnosu, hajde da ja preuzmem inicijativu, nadam se poslednji put. Tebi je verovatno neprijatno, pa ću ja predložiti sledeće: da onaj povez za oči koji koristiš za spavanje, upotrebiš i sada pošto ti je prvi put i nepoznati teren. Ne želim da snosim odgovornost ako li neku traumu navučeš večeras.

- He, he, that's my man, pardon, woman.

Uparkiravši auto, dva baletska umetnika popeše se stepenicama do Milovanovog stana. Zatvorivši vrata, Ana je poskočila od oduševljenja spazivši po zidovima uveličane scene čuvenih baletana i u specijalnom kutku sliku

upravo nje, jedine prvakinje, ženskog pola, ponavljala je ushićeno kao balavica. Obisnuvši mu se o vrat, u posljednjem času shvatila je da prenagljuje i odmaknula se postićeno. No, on je zgrabi, privuče sebi i prilepi pravi filmski neizveštačeni poljubac, bez ikakvih emocija.

- Uau. Pa ti i to umeš – reče Ana uspijajući se.
- Raskomoti se dok ja pristavim nešto kao desert.
- Zar ne bi desert trebalo na kraju poslužiti.
- Za one koji nisu jeli dva dana ni mrvicu hleba, i kolači su dobri.

- Samo napred, neću te ometati.

Milovan je odvajao belanca od žumanaca i zatim u dubokoj činiji počeo da muti.

- Oho, bravo domaćine, pa vi znate da se šlag pravi isključivo mućenjem u pravcu kazaljke na satu, jer obrnuto ne ispadne nikakav.

Milovan se pravio da ne čuje. U toku mućenja uzeo je kutiju sa solju i dobru šaku istresao u činiju.

- Šta uradi crni Milovane? Valjda se sipa šećer a ne so.

- Ovo je specijalitet koji se zove slani šlag.
- Pa to si mogao i bez tolikog bavljenja po kuhinji.

Svaki muškarac to ima urođeno u sebi.

- Ako misliš da si jedina na svetu, grdno se varaš. Nego svlači se, šta čekaš?

- O, nisam znala da si još i grubijan. Evo manijače.

- Sad se ne pomeraj – reče Milovan i poče brižljivo da maže po celoj površini kože Anu izuzev glave. Za to vreme, ona se kikotala i pravila grimase gađenja pri pomisli da će on to sada polizati sa nje.

- Eto tako. Sada ti tu ostani mirna dok se ja ne vratim.

Otišao je do kupatila, odvrnuo obe slavine, i rukom povremeno pratio da temperatura bude adekvatna. Još

je poskočio do spavaće sobe i vrativši se, stavio joj prst na usta kako ništa ne bi pitala i namakao joj na oči onaj povez koji je koristio za spavanje. Nije se suprotstavljala, štaviše, gorela je od želje da sazna kakvo joj to iznenađenje priprema. Kada se uverio da se šlag potpuno skorenio na njoj, i voda, dovoljno ugrejana, primakla visini kade, uveo ju je unutra i kao slepca pažljivo spustio u korito. Zatim je pohitao do akvarijuma i mrežicom trčkarajući tamo amo preselio svih stotinu zlatnih ribica u kadu. Već kada je prvi put otišao iz kupatila, znala je šta je čeka. Vrisak je zatomila u sebi isprva, a potom stisla zube od uzbuđenja svekolikog. On je spustio dasku na šolji pored, i posmatrao kako joj se telo uvija od zadovoljstva i sa zatvorenih usana trudio se da dokuči do koje mere je uspeo njegov trik ili bolje rečeno zamena za uvertiru s njegove strane. Video ju je odevenu kao sirenu samo do vrata u zlatne šljokice. Pokrivenu zlatom, njena stopala činila su se izdignuta na prsima po hrbatu nekog dalekog zapenušanog talasa o koji se ostali bezuspešno raspršavaju. Bila mu je večno zahvalna ta poslednja preostala sirena, dok je čelom ljubila zvezde, a njeno telo oslobađalo se sudbine ribe zatočenice zlata, ali ipak krljušti kao takve. Voda je postala prozirna, ribice su nezainteresovano lavirale oko nje, a njeno telo nikada lepše u svojoj punoj nagoti zablista pred njim. Tada joj je skinuo povez, međutim, ona je, i ne otvorivši oči, potražila blaženim osmehom, naposletku, krunišući usta njegova. Za razliku od prethodnog, ovaj poljubac se nikako nije mogao podvesti među prijateljske. Ne razdvajajući usne, pridigla se u kadi kao morska nimfa i uskočila mu u naručje. Tek tada je otvorila oči, i prepoznala Milovana. Onaj povez, namakla je sada njemu, s osećajem dugovanja. Piruetama se koristeći, Milovan je prenese u dnev-

nu sobu. Najpre je osetila mržnju prema njemu što ju je čekao tako dugo odeven. Radi osvete zaželela je mazohistički da je zdrobi kao plod u čeljustima. Poželela je da je bez razloga istuče kamdžijom po slabinama naraslim kao u kobile. Da je dobro iskamdžija sve dok ne bude ostao klonut i ispružen preko nje kao sedlo ne mareći dolazi li više do daha. I kada bi se pokoravao celi svet pred njom, ona bi pristala jedino na obzorje koje opisuje njegov ud. Nije je bilo briga što će izgubiti božansku lepotu dok je bude opasivao kao neki bik. Jer to neće biti bilo koji bik. On će rikati samo na nju. Upregni me, cvokotala je, bičem me doteraj nevaljalu do tvog tora koji ćemo deliti nadalje. On je nije čuo čim se nije odayivao. S povezom preko očiju bauljao je naslepo. Vešt看im pokretom izmigolji mu se iz ruku i nađe se s oba kolena na zemlji. Hej, tiho mu se obratila kao svetlosti u tami. Dok je sva krv isticala iz njega i pretvarala se u ljubičasto, on je odmahivao glavom ali se ne ritajući. Odmahivao je odobravajući njenu nemilost. Borio se sa svim svetim i u malom i velikom sopstvu. Do njegovih čula nije dopirala tišina koju su ostavili za sobom u Smederevskoj tvrđavi. Osećao je svu pokradenu pirotehniku koju su uskratili poštenom narodu. Njegov duh se okrenuo na spolja. Čitavim bičem iskoračio je iz sebe. Iako obnevideo, iznutra, on je svaku pojedinost ispitao do tančina. Video je sebe drugi put posle rođenja. Zaljubio se po drugi put u svoje telo uzneseno u podavanju celom svetu. Progovorio je rukama, bedrima, ramenima, kukovima, svim onim atributima kojima se do juče razmahivao i u njih kleo, da su jedino što ima kao svojinu koja ga nikada neće izneveriti. E, pa, sada ga je celo telo izneverilo. Bilo je tek sada dovedeno do savršenstva. Telo obmotano dušom. Koli-ko je to trajalo stoleća verovatno bi poslednji čovek to

mogao samo da proračuna da Milovan nije smakao onaj povež i ugledao je na sebi, odavno pridignutu, čak višu od njega, negde u rasponu od zemlje do neba. Uzimala je razna obličja, čas ga je proždimala očima zatočene zveri, čas ga je posmatrala pogledom mučenika privezanog za jarbol. U prvom momentu je trebalo razgrnuti lažno krzno, a u drugom ne smetnuti s uma ko cvili, brodska građa ili onaj koji ju je rastavio sa zemljom maternjom. Ni na jedno od te kiše pitanja, kako joj se činilo da joj kvasi dehidrirana nepca, nije pristigao odgovor u željenom obliku. Odgovor je izostao jer su se stopili nekom nečitljivom kaligrafijom. Na lestvama od mesečevih zra-ka propinjala se još uvek obodena amorovim žalcima. Na tren je delovalo da je to samo prolazni oblak prostreljen pokojom munjom; na tren, u vidu spasa, činilo se kao zaklon pod otvorenim nebom. Sva ta neodlučnost sakupljena na jednom mestu, tako strana prirodi koja i kada se čini nećkava, ona zapravo i tada odlučno vaja i prekra-ja, ništi ili stvara. Iz njega nagrnuće magma, ali to samo tavanica osetiće; potom tepih u obliku diska, zatim sprat niže i tako redom do temelja, sve do rupe pa do same uzdrhtale zemlje. Kada je napokon zamukla zgrada i njihova tela impotentno i otupelo začutaše, zemlja iznova zažubori iznenađena zvucima i disanjem novim pod tepihom u obliku diska. Nešto je izviralo, nešto je raslo na njemu, nešto je projurilo tuda, da bi se na kraju obešeno o suknju zaustavilo i posmatralo u njih začuđenim očima. To nesavršeno biće, netaalentovano za muziku i ples, a opet puno igre, duha i života oni nazvaće Aleksandar. Tapaće mu od rođenja Čvorak i to će mu ostati kao nadimak celoga života. Obećavali su jedno drugome da će, kada im to poslovi dopuste, otići jedared na izlet u Smederevsku tvrđavu, ali do toga nikada neće doći, da li zato

što odlaganje podrazumeva beskonačnost, ili naprosto zato što su konačno postali srećna porodica, zadovoljna sama sobom i saživljena u sopstveni univerzum.

Marko Kraljević i lift-girl

Aleksandru Markoviću

- Oprostite, možete li mi reći, ako nije odviše indiscretno pitanje, ime onog gospodina koji je maločas prošao ovuda? – upitala je dama konobara zaduženog za levo krilo hotelskog hola koji je činio deo za primanje gostiju sa recepcijskim pultom, a ujedno i bar.

- Marko Kraljević – odvratio je konobar kao sebi u bradu, ali dovoljno glasno da bi ta informacija doprla do nje bez iziskivanja napora.

Neznatno odstupanje od kućnih propisa dozvolio je sebi iz više razloga; zato što je u tu damu i više nego dovoljno poverenja stekao vremenom, poslužujući je gotovo svakoga dana, nakon njenog izvođenja uobičajenog rituala koji se sastojao iz vožnje liftom od prizemlja do vrha i natrag, da bi se potom ulogorila za jedan od stočića i naručila uvek isto – čaj i viski, odvojeno. Ona nije bila gošća hotela, ona je bila više od toga. Uopšte, celo osoblje je sa njom osećalo i negovalo neki tajanstveni, gotovo srodnički odnos, samo njima znan.

Od kada se Sidnej izgradio, zahvaljujući pre svega neprestanim talasima emigranata iz Evrope, i stao ravnopravno rame uz rame svetskim metropolama, očekivano su se pojavile i smene generacija, kako unutar etničkih struktura i duha naroda, tako i u arhitektonskim potrebama. Stari hoteli su, hteli to ili ne, morali da ustupaju poste-

peno mesto savremenijim tipovima. Hotel Mirakl koji je neodoljivo podsećao na one iz egipatskog opusa Agate Kristi, možda i ne bi doživeo finansijski krah i dospeo u predstečajno stanje, da nije te neobjašnjive i nezaobilazne neminovnosti. Jer hotel Mirakl je pre svega posedovao ponešto od one nezastarevajuće šarmantnosti, a ni očuvanost samog hotela nikada nije dovođena u pitanje, već je na to uticao jedan neprijatan slučaj, koji se naprosto mogao svakome dogoditi. Od tada se sudbina hotela potpuno istrгла iz uzda deprimiranih menadžera koji su se listom smenjivali i napuštali svojevoljno radno mesto, skoljeni nekom neobjašnjivom tugom usled bespomoćnosti da se nešto promeni u konstantnom poslovnom sunovraćivanju. Tako je hotel dospeo na tender. Čitav australijski kontinent je poklekao pred prokletstvom ničim izazvanim, i ponudio ga kao gubitaka bilo kome maltene, radi privatizacije. Osoblje je, uzgred, tako saliveno stajalo uz taj veličanstveni objekat, da bi potencijalni vlasnik morao biti bez imalo srca, i otpustio ih, tako lojalne i nedeljive od celog ambijenta. Njihov izgled i maniri, navodili su, i te retke dođošbe bez osnovnog vaspitanja, da se dovedu u red, i za klasu više izdignu kao da su deo aristokratije, za koju i jeste bila primarna svrha gradnje. Od kada se zbio taj nemili događaj koji je preplavio sve vrste medija, i početnog šoka svih u personalu kada su za jedan dan postali poznati celokupnoj javnosti, nastupio je period opadanja raspoloženja. To nikako nije uticalo na redovno izvršavanje funkcija, ali je gotovo sve pretvorilo u osobe očigledno ispunjene ravnodušnošću. Postali su obični profesionalci, kretali su se kao snobovski batleri, odrađujući posao revnosno, ali ne i svesrdno. Tim pokretnim melanholicima nije ostala u pamćenju scena beživotnog tela te anonimne gospođe do tog dana na pločniku,

koje nije ni kapljom krvi obeležilo mesto pada, već je kao beloputa vreća skromno u sebe zadržala, bez sumnje, sve do jedne razdešene kosti. Možda, ali negde duboko u sećanju, budući da niko nije bio toliko bezočan nju da okrivi za finansijsko posrnuće što je usledilo, robotizam se usađivao u njih postepeno, kao što se događa da ptica strpljivo grančicu po grančicu spleće i svija gnezdo u koje nekim nenadanim spletom okolnosti ona nikada neće udomiti svoj porod. Ovde je bio obrnut slučaj, ništavilo se gnezdilo postupno, ali osoblje, iako je imalo uvid, nije napuštalo tu nezahvalnu granu, lojalno kao da je njihovo.

- Hvala – odgovorila je dama, ispivši naiskap viski i zamišljeno počela da okreće šoljicu čaja. Posmatrala je konobara dok se vraćao uspravna stasa ka šanku za novu porudžbinu. On je, po svoj prilici, bio mlađa garda. Inače bi ga morala upamtiti. Nekolicine se sećala, i može se sa sigurnošću reći, da su ga oni i uputili ko je ona. Kao vrlo mlada, više ne znajući šta će sa sobom, a manje zbog siromaštine, zaposlila se u istom hotelu. Pošto nije ispunjavala kriterijume sa svojih nepunih četrnaest godina ni za jedno radno mesto, menadžer se sažalio, i mimo zakona je prihvatio pod jednim uslovom, a on je glasio da se ošiša na kratko. Naime, zaposlio ju je kao momčića na poziciji lift-boja. Više nego zahvalna, ispunjavala je dužnost koja se sastojala tek u pritiskanju dugmeta traženog sprata i ljubaznosti kojom uostalom nikada i nije oskudevala. Dešavalo se katkad da dobije i napojnicu, i tada bi srećnija no obično skakutala sve do kuće.

Jedan od prvih hotela građenih za par ekselans klijentelu bio je prvi, svakako po tome, što je pod zemljom odmah ispod prizemlja imao prostorije za relaksaciju, i ono najautentičnije, bazen. Kao što je opšte poznato, da se za kišnih dana, najbolje raspoznava ko je kojoj suknji

privržen, tako je i taj bazen postao slavan po neobičnom razlogu, ali samo za one bez osećaja za romantiku. Naime, pošto je Melburn važio za daleko patrijarhalnije podneblje od nekih evropskih metropola, vremešne dame, razne usedelice, udavače, pa i one raspuštenice, nisu se mogle tako lako snaći kada je u pitanju usamljenost. Zazirući od govorkanja okoline koja su neretko bila okrutnija od lomače, nijedna se nije odlučivala na tako smeo potez iznositi se u izlog, što bi se reklo, po dnevnim i noćnim barovima, gde su pretežno muškarci zalazili, ili eventualno neki par ili porodica željna dobrog zalogaja. Takva atmosfera vladala je sve dok se nije otvorio bazen i optimizmom ispunio mnoge usplamtele pripadnice lepšeg pola. Na bazen su otad tako reći pojurile ne samo žene već i mužjaci sa identičnim prohtevima. Jednom nedeljno bazen se praznio kako bi se menjala voda, i u dva dana koliko je bilo potrebno da se čistom vodom ponovo ispunji ogromno korito fundirano na podlozi betonskih temelja poređanih na drvenim talpama i šipovima od debelih stabala. Tada bi hotel ostajao приметно pust iako su svi hotelski kapaciteti bili popunjeni. Pošto je nosila od kuće besprekorno vaspitanje, maskirani lift-boj se nije usuđivao da se spusti sprat niže od prizemlja i osmotri to na rubu razvrata mesto. Po čitave dane ona se vozala gore dole. Poslednji sprat je za nju bio poslednji dopušteni prilazak nebu, ali sve ispod zemlje predstavljalo je još uvek zabranjenu zonu. Zamišljala je sve te usapljenice sa loše prikrivenim namerama, i prenaplašenom šminkom i mirisima koje su širile čitavim holom pri prolasku do stepeništa, kako izlaze iz kabina za presvlačenje u kostimima koji su obnaživali telo više nego je to bilo dozvoljeno na drugim mestima. Neke su kao paravan dovodile i decu sa sobom, i sve je odisalo na bezazleno sastajalište, iako je buru komentara izazivalo

napolju kod onih naviknutih na javna kupatila strogo podeljena na muška i ženska. Detinja radoznalost sve je više tinjala u njoj, i ona se drznu, da poseti to podzemno leglo za flertovanje, nevino koliko i sama voda koju je trebalo zagledati dana pred ispumpavanje. Po završetku smene ušunjala se niz stepenike kao neiskusni kradljivac. Čistači bazena je nisu stigli primetili, budući da je samo okom i prćastim nosićem odavala sebe. Taj prizor će joj ostati urezan celoga života. Oči su joj zaigrale dotad neviđenim sjajem. Pravougaoni betonski rezervoar zjapio je pred njom kao nesrazmerno uvećana kutija šibica. Zidovi bazena, a ponajviše, tolikim sivilom, zapljusnuli su njenu svest, da je istog momenta dobila vrtoglavicu, znajući da sebi takav prizor više nikada ne sme priuštiti. I mnogo godina kasnije, istom paranojom vođena, kada god bi postojala mogućnost da poseti ispražnjen bazen ona je kao oparena izbegavala ponovno suočavanje. Susret sa prazninom bazena uvećanom ljudskom nečistoćom, uticaće da ubrzo podnese ostavku nesumnjivo razočaranom menadžeru koji je nadasve bio prezadovoljan njenim ljupkim izgledom i utiskom koji je ostavljala na goste, svestan da će u bilo kom budućem lift-boju teško pronaći zamenu poznajući momčiče i sve što donosi njihov uzrast. Taj događaj učiniće veliki preokret u njenom životu, mada toga ona još nije ni bila svesna. Život je tekao dalje, ona je mogla bez hotela kao što je i hotel mogao bez nje. Slučaj samoubistva pomenute gospođe nju nije potresao, iz prostog razloga što je već tada bila ko zna na kom kontinentu.

Dok je vrtela šoljicu čaja, sa zakašnjenjem od deset pa i više godina, nju je dirnuo taj slučaj. Silom prilika, mimo njene volje ponovo zatečena u rodnoj Australiji, imajući sve vreme ovog sveta, gotovo svakodnevno je obilazila mesto gde je nekada radila. Upućena u prilike koje su

nastupile nakon onog slučaja, saučestvovala je sa svima. Otrgnuvši se od mehaničkog delanja osoblja, prepustila se razmišljanju, šta je to navelo tu baku da u tim godinama poželi samoubistvo i to na tako teatralan način. Evidentno je birala ovaj hotel da bi pompezno završila. Samoubistvu se mogla prikloniti i kući, u parku, bilo gde i na bilo koji način. Ne, ona je ili imala razloga što je to ovde učinila ili je bila od onih koja je time htela sebi poslednju želju da ispuni, a to je barem da u smrti njen život veličanstven zaliči. Istovremeno se zapitala u čemu je razlika između njenog života i života sirote bake. Verovatno, bodrila je sebe, što nije ostala da postane baba na ovom istom mestu. Lift se završavao poslednjim spratom, ali i taj najgornji imao je sledeći a on je značio pad. Ta baka nikada nije bila gošća hotela, došla je iz sasvim suprotne četvrti. Tačno je znala šta hoće, isto kao i ona, kada je odlazila, sigurna u sebe i tu odluku. U sve drugo nije bila sigurna, ali nesigurnost ju je pratila samo u pauzama između susednih poduhvata. Nesigurnost je upravo osećala, plašila se samo jedne mogućnosti, da tako ne ostane do kraja života. Ceo svet joj je dosudio pauzu, doduše ograničenu, ali ta ograničenost, sva je prilika, značila je i bezgranično pauziranje.

Marko Kraljević - prelistavala je nataložene spise sa imenima u memoriji, i nikako nije mogla dovesti u vezu ovog sredovečnog muškarca sa tim imenom. On je mogao biti sve samo ne taj i takav tip sa imenom koje je moglo pripadati doseljenicima iz Jugoslavije. Na brzinu otpivši poslednji gutalj čaja, grozničavo se oprostila sa učtivim konobarom, i napustila hotel. U glavi joj se vrzmao neki muškarac koga nije sa sigurnošću mogla povezati sa likom iz novina, televizije ili života. Presudnu pometnju uneo je konobar kada joj je otkrio njegov identitet. Vero-

vatno bi joj bilo lakše da je nastavila kao i svakoga dana da se uz zanemarljivo naprezanje priseti. S obzirom na broj muškaraca i njihov ugled koji su prodefilovali kroz njen život, ne može se sa punim pravom reći da ga je zapazila zbog markantnosti koju je posedovao već na prvi pogled. Ne, ona ga je proučavala svrsishodno, preispitujući svoje pamćenje. Tek vremenom razvile su se u njoj simpatije. Njegovo sportsko držanje sa nogama razdvojenim u omega, ukazivale su da se radi o muškaku u dobroj formi i ništa više. Zastupljeni sportovi u Australiji bili su bejzbol i ragbi, i tu ga nikako nije svrstavala. S dubokim zaliscima i jako preplanulim tenom, ali od one radničke vrste, a ne poreklom sa egzotičnih plaža oivičenih rajskom vegetacijom nagoveštavalo je da se radi o nekom mučeniku koji je naprosto došao na odmor da napravi pauzu između nehumanih uslova koji vladaju u kontinentalnoj Australiji. Njegove promene raspoloženja bile su vidljive tek kada se zagleda valjano. Naime, u poslednje vreme, između obrva pojavila se dvostruka brazda, duboko usečena. Da je kojim slučajem imala mogućnosti, barem bi ga posavetovala da češće nosi beli slamnati šešir, šeretski naheren, isturen blago preko čela.

Koliko je bila u pravu, ona to iz razumljivih razloga nije mogla znati. Tek, sutradan, u istom baru, za istim stolom, našao se on. Nekim sticajem okolnosti, uvek bi se mimoilazili u unutrašnjoj bašti hotela. On je dakako primetio nju za stočićem više puta, a u par navrata, kada bi ustajao sa stola, uočio bi da ulazi u lift, ali nije dokučio u kom je ogranku hotela odsedala. Za doručkom je uz sav trud i strpljenje nije nalazio. Posve intrigantna situacija počela je da ga golica. Simpatije su i njega ophrvale, ali uz najnovije brige, nije se mogao luksuzirati toliko da jurca za ženskama, što inače nije bilo karakteristično za njega.

Danima je bolovao u sebi, zbog najvećeg razočaranja u životu. Njegova zemlja ga se davno odrekla, oduzela mu dedovinu prvo, a zatim i očevinu. Jedino što mu nisu uspeli konfiskovati, bili su čast i dostojanstvo. Glup, rodoljub ili zanešenjak, prebiraó je po glavi kako bi sebe okarakterisao. Prebogat, možda, čim se toliko rasulo za njim. Nije čak ni to. Dešavo se da je bio krajnji švorcer, ali i da je zbog silnog bogatstva i ugleda bio pozivan na plemićke banke. Novac potrošen na žene, pogrešne investicije i kocku nije uračunavao u lični rashod. Svesno pristajući na život ptice selice, potucajući se po belosvetskim hotelima, izvesnu sumu novca odvajao je u stranu, što bi se reklo, uzdajući se u prijatelje kojih je jedva mogao nakupiti na tri prsta, svetski poznate košarkaše, uz to. Izneverili su ga, i zloupotrebili to što u rodnoj zemlji kao persona non grata nije imao sreće da duže boravi. Stanove u koje je ulagao ušteđevinu, na krajnje podmukao način oni su prisvojili, i pod zaštitom one iste državne bezbednosti, ozakonili su iste, samo na svoje ime. Proteran, anatemisan, njemu kome je svaka tavanica bila preniska, izrastala je okom nevidljiva grba. Tako pogrúžen i obeščašćen, na prstima se izdizao svakog jutra po buđenju na prozorskom parapetu hotelske sobe kako bi proverio nije li ipak sve bilo samo san, nadajući se novom jutru. Bezbroj puta počinjao je od nule, ali svaka nova sve mu je teže padala. Zato je čeznuo za olujom u toj zemlji večnoga leta, prizivao je grmljavinu i pljusak, bezuspešno kao uostalom i svet s kojim se poistovećivao u neumitnom starenju. Odlazio bi do tuš kabine i kao lažnu utehu, uperio bi prskajuću šapu ka licu, puštao da mu mlaz vode udara u otvorene desni, dok se sapunjao nasilnički po međunožju, i zatim izvijajući telo u luk, izlagao stidnu kost okrepljujućim kapljicama. Kada se uz grgutavo ječanje tuš umirio, potražio je rukom peškir,

bosonog se uvukao u lanenu odeću, i naoružan novom nadom prekoračio kućni prag hotelske sobe. U predvorju hotela, nakon doručka, ispio bi crnu kafu s nogu, i odlazio do pošte iščekujući pismo koje bi opovrglo njegove sumnje da je sve izgubljeno što je stekao.

Toga jutra, odustao je bio od svakodnevne šetnje bez pozitivnog ishoda. Naručio je crnu kafu, ovoga puta seo na stočić u holu, poručio zatim i francuski konjak, rešen da počne od novog ništa. Nije bio od onih koji će na prvi grč zaiskati pojas za spasavanje. Nonšalantno je pozvao konobara i zaiskao jednu informaciju, napomenuvši, da bi bio veoma zahvalan na njoj, ali pod uslovom da nije odviše indiskretna.

- Ne bih vam znao tačno odgovoriti koje je njeno zaista ime – blago se nadnevši, konobar je objašnjavao Marku Kraljeviću. – Ja sam tek četiri godine ovde na platnom spisku. Ali, neke starije kolege su me uputile da se radi o nekadašnjem lift-boju. Kratko vreme, kao vrlo mlada ona je ovde radila, dakle, kao lift-boj.

Konobar se povukao, a gospodin za stočićem, otpi gutljaj konjaka i baci se na razmišljanje. On se nije bavio vremenskim projekcijama, trudeći se da sebi dočara kako je to od suvonjavog još nerazvijenog ženskog tela nastala ovakva raskošna diva puna oblina razdeljenih uzanim strukom. Inače, on je bio pravi pravcati faminofil. Voleo je ženu svim bićem. Za razliku od fetišističkih zakerala, njemu nikada nisu smetale ženske mane. U svakoj je pronalazio izvesnu draž. To usaglašavanje sa prirodom i bogomdanom nesavršenstvu on se bezmalo divio. Žene su to itekako znale da nagrađuju. Otklanjajući predrasude, pored njega zablistale bi potpuno oslobođene. Otkrivala bi ružičaste tabane, slegale ramenima kada bi im kosa postajala nagorela od zlokobne plave

farbe, prestajale su da se stide zapuštenosti ispod pazuha, kao i kada bi zaboravile da nanesu novi lak za nokte. Sve te maske nimalo nije poštovao. Tvrdio je da samo lažno prikrivaju nedostatke i godine koje se ne daju sakriti. Najbolje merilo za starosno doba, najlakše je razlučivao po laktovima. Laktovi su bili jedino objektivno ogledalo. Dama, primerice, čiji je sto namerno zaposeo, imala je besprekorne laktove, iako se nije mogao opkladiti da se radi o devojčici. No, ni te nedefinisane godine nisu ga koprakale u dovoljnoj meri koliko to što nikako nije mogao dokučiti odakle mu je poznata. Konobar mu je uneo samo dodatnu zbrkanost u ionako ispreturanom cerebralnom arhivu. Odnekud ju je poznao. Moglo bi to biti na nekom od neizbrojivih putovanja, a možda je to bio samo lažan osećaj poput dežavu efekta. U svakom slučaju, nije bilo lako raspoznati ni bivšu ljubavnicu čak i da se stvori pred nosom, s obzirom na cifru od oko tri hiljade žena sa koliko je bio. Stoga je naručio još jedan konjak, prekrstio noge i izdvojio ceo dan, ako ustreba da proživi u svojevrsnoj zasedi. Okrenuo se ka prozoru ili bolje reći prema zastakljenom zidu kako bi razgledao okolinu. Napolju se nešto čudno odigravalo. Na njegovo interesovanje, konobar je objasnio da je privremeni upravnik hotela dozvolio da se scena jednog filma usnemi upravo tu ispred, jer je njihova fasada bila, ako ne jedna od poslednjih starovremenskih zdanja, a ono barem nije iziskivala neku naročitu novčanu nadoknadu. Još mu je samo šapnuo na uvo da se radi o kolor filmu i da mu je veoma žao što više nema livrejisanih portira na vratima, jer bi on bez razmišljanja pristao da glumi ukipljenog statistu. Konobar se vajkajući okrenuo na peti i vratio šanku. Filmadžije su već rasprostrle šine za pokretnu kameru, snimatelji su cenirali suncobrane, a glumce je

šminkerka dovodila u stanje pripravnosti. Po svojoj prilici, scena je trebala da prikaže slučajni susret starih poznanika zadešenih u istom hotelu. Prva klapa je pala, a ono što je uzбудilo Marka Kraljevića bila je muzika hotelskog bara koju do tada nije ni primećivao. Napolju su snimali scenu bez muzike razume se, čak kroz stakleni zid nije bilo šanse da dopre glas razbesnelog reditelja na glumce i njegove rafalne direktive. Scena se ponavljala iznova i iznova, a pesme unutar hola su se smenjivale kao da je scena zavisila od one jedine pogodne. U par navrata, ganutljiva muzika dotle je imala dejstva da mu se oči ispunije suzama. Videvši ga tako tronutog, konobar je samoinicijativno donosio nove čaše konjaka. Čak je i bezlično osoblje dobilo živosti u pokretima. Kolor film, pomisli, osujećiće dušu svetu načisto. Ljudi će prestati da sanjaju uskoro ako im se ukine nužda za maštom. Neminovnost revolucija kao bunt protiv tuđe prošlosti, osakaćivala je i budućnost pokolenjima. Smisao će nestati sa fotografskom realnošću, a najgadnije će tek uslediti kada crtaći filmovima postanu uzor. U životu, naravno, da nije bio ljubitelj staniola, šljokica i štrasa, kao veštačkih i lažnih kopija pravog dragog, poludragog kamenja i svakojakog plemenitog znamenja. Ali na filmu je sasvim drugo načelo vladalo, ili barem trebalo da vlada. Crno-beli film se samo tako zvao, ali on je u stvari bio sačinjen i suštinski prožet od nijansi. Ljudi su zato sve davali od sebe kako bi živopisnije preslikali stvarni život na filmsko platno. Iako je glumica na sebi imala crvenu haljinu i plavu bluzu delimično otkopčanu, nekadašnji gledalac bi snatrio i jagodicama prstiju prevlačio preko te haljine od srebrnog lamea, a bluzu prepuštao da mu klizi po nadlancima toplinom šućmurastog satena. Njene oči bistre kao izvorski kladenac, jedva bi utoljavale žeđ njegovih očiju

sjajnih poput zažarenog ugljevlja. Fasadna ornamentika uz pomoć nestalnih senki razdvajala bi taj par od publike pretvarajući ih u obične kamene svedoke, iziskujući od njih tek po koji uzdah, ne narušavajući svečanu tišinu. Sve više gledajući taj par pod diktatorskom palicom beskrupuloznog režisera, obuzimala ga je strepnja. Po-
bojao se da je to bio početak kraja. Nekako istovremeno sa novitetima u kinematografiji, događala se revolucija i na knjižarskim štandovima. Sve se manje motri-
lo na kvalitet knjiga i autore, a sve više na spoljni omot. Gledajući ih tako u nekom knjižarskom izlogu čovek bi se našao u nedoumici, da pred njim nije poslastičarska tezga. Onako šarolike i dopadljive korice čakom mogu prevariti
sladokusca. Budućnost im stoga nije bila neizvesna. Sve manje će služiti za mentalnu nadogradnju, a sve više na
jestivu jednokratnu robu. Buduća pokolenja imaće pune stomake na brzinu progutane i nesvarene građe, i prazne glave, promaji jedino podložne.

Razmišljajući o globalnim problemima malo je za-
boravio na svoje, ali poput muzike tako i vetar koji nije napolju ni daška odavao, neznano otkud ispuni pred-
vorje i prevrnu uglove stolnjaka. Susret sa lift-bojem na koji je polagao svu nadu, izrodio se u nenajavljeno pijan-
stvo. Alkoholu u većim količinama oduvek se opirao, ali pritešnjenom brigama sa svih strana, otkazala je ručna, i podlegao je čarima Bahusa. Pomalo krivudajućeg hoda, oprostio se sa konobarom uz nerazumnu napojnicu, i za-
makao u pravcu lifta. Prebivao je na poslednjem spratu, i pošto se lift svojski navrzao da prkosi gravitaciji, Marko Kraljević je bio prinuđen da sedne na klupu tapaciranu tamnim baršunom. Lift se uspinjao lagano svojom ustalje-
nom vertikalnošću, a njegove misli su se raspršivale što je više odmahivao glavom. Nikako mu nije ulazilo u istu, da

su mogli da ga pelješe njegovi rođeni, njegova sabrača. On, koji je bio vredan toliko da se nije libio voziti kamion u Sjedinjenim Državama, on, koji je bio obrazovan toliko da je u Muzeju Prado jedno vreme radio kao vodič i analitičar umetničkih dela, on, koji je posedovao inteligenciju takvog formata da su njegove šahovske partije uvedene u literaturu kao lekcije, bio je diskriminisan i marginalizovan s istorijske scene kao da nikada nije ni postojao. Lift-boj više nije postojao zbog skromnog budžeta, i zato morade sam da se pomuči i ustane potpuno svladan da se odšepa do sobe. Sručivši klonulo telo na postelju, samo što je sklopio oči, sinu mu iznebuha, otkud je poznavao lik žene nedefinisanog godišta sa detinjim laktovima.

Nekako istovremeno, dosetila se i ona ko je zapravo zgodni dasa sa dvostrukom brazdom kao parom pijavica što mu zaslepljuju pogled u budućnost. Čitavog dana je preturala po knjigama, tražeći džepno izdanje od jedne kontroverzne argentinske spisateljice. Ime joj je bilo na vrhu jezika, kao uostalom i naslov dela. Prezivala se kao nešto između Valensije i Venecuele, a knjiga se po njenom neverljivom mišljenju mogla zvati samo Erotikon. U njoj spisateljica nabraja, po svoj prilici, lična ljubavna iskustva sa književnim likovima, među kojima je bila sigurna da se nalazi i tajanstvena ličnost. Pominjalo se da je na svim kontinentima žario i palio, da je osvojio srcad mnogih znamenitih dama. U jednoj retrospektivi, sećala se da je dotični srcolomac prvo spavao sa jednom gospođom zatim sa njenom ćerkom, da bi na kraju sa obe istovremeno prillegao. Opisivala ga je kao lovca na trofeje, što joj je dodatno uzburkavalo krv dok je vršljala po hrpama knjiga. Nalazila je sličnosti sa njim, jer je i ona takođe imala podeblju kartoteku. Spadala je u one mačke, što bi se reklo, za koje je februar trajao tokom čitave godine. Međutim, on

je bio lovac na trofeje nimalo nalik drugima. U memoarima te spisateljice tačno se navodi njegova misija. Naime, kada bi se priključivao nekom banketu, brzim pogledom bi preleteo salu, i već tada bi uspevao da nanišani plen. Ta osoba se nipošto ne bi mogla nazvati budućom žrtvom. Naprotiv, zaključivši da su sve ostale ženke vidno srećne i zadovoljne što su sa partnerom ili bez u datom trenutku, on bi prilazio jedinoj vidno neispunjenoj dami u pokušaju da je pridobije. Tek nakon što bi povratio ili iznedrio ozarenje koju aura ne ume prikriti, povlačio bi se, upisujući je u svoj virtuelni teftter kao trofej. Spisateljica je za njega koristila epitet fudbalski iluzionista, i otud je ona povezala njegovu legendarnu biografiju sa likom koga je imala par puta prilike da opazi na televizijskom ekranu ili u novinama kao trenera Novog Južnog Velsa. U medijima je predstavljan kao nekrunisani kralj travnatih podloga i bezmalo nepriznati najbolji fudbaler svih vremena. Njegova tragična istorija kao uostalom i svih antičkih junaka, zavela ju je, i ona je jedva čekala da osvane novi dan i povрати propušteno vreme bezuspešno tragajući za pisanim podacima, i pređe na neposredno upoznavanje.

Poznajući otprilike njegov bioritam, dolela je da napusti kuću prerano. Došla je oko podne do hotela. Na njeno zaprepašćenje, ispred je bila prava gungula sastavljena od tušte i tma rulje koja se tiskala da bi osmotrila to nsvakišnje zbivanje pored odavno zamrlog, kao začaranog hotela. Na trenutak je podišla jeza, zle slutnje je preplaviše, pobojala se da joj to sudbina ne ponavlja kobni događaj koji je srećom nekada davno propustila. Primakla se sa dozom straha i odjednom joj se osmeh navukao na lice. Snimao se neki tupavi film b-produkcije, o razmaženom reditelju, po ponavljanju jedne te iste scene moglo se zaključiti da se radi o klasičnom šarlatanu. Razgrnula

je masu i ušla u hotel. Ne obazirući se na barske stočice, po navici se uputila ka liftu. Samo što je kročila, za njom je ušao on. Njena ruka već je poželela da pritisne dugme, kada on izusti:

- Do poslednjeg sprata, molim.

Videvši njeno začuđeno lice, on nastavi mirnim tonom:

- Vi ste lift-lady, zar ne? – koketnim osmehom joj dobaci sa američkim izgovorom. Na njegovom čelu nestao je otisak u vidu pijavica.

- Tako je, ja sam lift-boy, toga se ne stidim. Sve je bolje nego biti kill-joy. A vi ste Marko Kraljević, ako ne laže spisak gostiju? – odvrati ona, prihvatajući igru, shvativši da se on takođe raspitao o njoj.

Izašavši iz lifta, odšetali su ćutke kao da jedno drugog sprovode do balkona na vrhu zdanja sa kojega je pre izvesnog vremena dama u zavidnim godinama zapečatila kako sebi tako i ovom hotelu sudbinu. Pogled je pucao na čitav Melburn. Rukom je pošla da mu pokaže iz kog pravca je došla ovamo, ali se predomislila u poslednjem trenu. Oboje pogledaše na dole, coknuše jednodušno na onu masu, kao da su time otkrivali žalost što baš na dan upoznavanja neće imati priliku da posede na miru u onom baru u kome su toliko puta vrebali jedno drugoga.

- Aleksandre alijas Aleks Arandeloviću, zašto se pobogu kriješ pod tuđim imenom?

- Slučaj je tako hteo, nikakva namera ili ne daj bože nužda. Gotovo svi emigranti iz Jugoslavije su, što zbog ilegalnog dobavljanja legitimacija, što zbog rđave prošlosti, a što zbog lakšeg komuniciranja sa nezainteresovanim policajcima, slično kineskoj recepturi, nadenuli sebi ime i prezime našeg najvećeg junaka zastupljenog po svim narodnim predanjima. U rudarskom naselju, odakle sam i

doputovao dovde, svi se identično predstavljaju.

- Policiji to nije sumnjivo?

- Dok god niko ne pravi probleme, nema ni razloga za dizanje prašine. Tamo barem što se toga tiče, lokalni policajac može mirno spavati. Velika je stopa smrtnosti, ali još se nije desilo da neko od tuđe ruke skonča. Tamo se umire u samoći, ili bolje rečeno skapava. Nego, pitam se danima već, zašto tako divno stvorenje još uvek radi u liftu, i to bez plate.

- Neke stvari se ne naplaćuju, pogotovu one neizbežne kao što je suočavanje sa samim sobom. Vozikam se tako kad god poželim, biram sprat na koji ću zastati, pa opet. Jedino mesto od koga još uvek zazirem je ono koje se nalazi pod zemljom.

- Koliko sam načuo, tu je nekada bio bazen. Pretpostavljam da više nije u funkciji, te je stoga onemogućen prilaz tamo. Ali, kada smo već oko razbijanja strahova, mislim da ima načina kako da ti se pomogne.

- Nisam sigurna da smo ravnopravni pre svega. Tvoj identitet je razotkriven, ali pitanje je da li ti znaš moj. Imaj obzira prema osoblju. Oni preostali mučenici koji su služili nesmanjenom odanošću nekada i sada, bojim se da me pamte samo kao kržljivog dečarca privremeno zaposlenog u liftu. Oni nikako nisu mogli da uspostave vezu sa njim i sa mojom fizionomijom koja je neočekivano doživela potpuni preobražaj.

- Draga moja Daun Frejzer, tolike si lovorike sa visova Olimpa pobrala, a još uvek patiš od Ikarovog kompleksa; da se slučajno ne skrlijošeš zemlji pod mračne skute. Stoga sam ti i pošao u susret, doduše suviše naglo, ali uzimajući u obzir zrele godine u kojima se nalazimo, ne mari.

- Opasan si ti Alekse. Pravi si vrag, ako smem primečiti. Nije ni čudo što su te tolike žene obožavale. Dok su im

drugi obećavali kule i gradove, nudili ekstazu i uznošenje na sedmo nebo, ti si svaku u samom startu prizemljivao navlačeći ih tamo gde je tvoj teren, u podzemni svet.

- Da li to nagoveštava potvrđan odgovor ili ću morati kao onaj jadnik dole pred svima da ponavljam scenu stotinu puta?

- Pretpostavljam da je tajna gde me vodiš?

- Vodim te na zamorno putovanje tamo gde je voda dragocenija od vina.

- Pićemo, znači, pivo.

- Vodim te tamo gde ljudi vodu piju iz istih kanistera, iz kojih toče naftu za svoja vozila.

- Reci mi samo kada i gde da se pojavim, a renta-karavan kamila prepuštam tebi.

- Na Železničkoj stanici sutra u podne. Ponesi samo najpotrebnije.

- Dogovoreno – s neobičnom sigurnošću u glasu, Daun Frejzer izgovori.

Sve vreme dijaloga, nisu se ni okrnuli pogledom. Zvučali su kao dvoje koji se ceo život poznaju i rutinski pronalaze zajedničko rešenje. Tek tada se odbiše od horizontalne grede balkona i za trenutak zastadoše, okrenuti jedno drugome. Ozarena lica govorila su o paru koji se ne rastaje, već koji se ponovo sreće, nekim nepredvidivim spletom okolnosti. Vremenska barijera koja ih je razdvajala, istog trena se istopila, i s obzirom na to da će već koliko sutra nastaviti, nevažno kakvo, ali nikako besciljno, putovanje, rastadoše se bez suvišnih izliva emocija, svako svojim pravcem.

Na železničkoj stanici bilo je mnoštvo sveta sutradan. Daun Frejzer je bezbrižnim hodom došla do glavnog ulaza, ne sumnjajući da će Aleks već biti tamo. Imala je na sebi laku haljinu od negužvajućeg materijala i u ruci

omanju putnu torbu. Iako se ni po čemu na prvi pogled nije mogla posebno izdvojiti od ostalih prisutnih dama na peronu, vreme je dokazatelj da je obdarena nekom tajnom silom postepeno uspevala da potčini ljude i okolinu uopšte uzev. Išla je polako ka njemu sa sanjarskim interesovanjem u očima. On ju je odmerio odmorniji nego juče znalačkim okom prekaljenog zavodnika, što joj ni najmanje nije zasmetalo. Pogled mu se zaustavio na jednom sitnom detalju. Oko vrata je nosila medaljon u obliku puslice. Zbog hrapavog oblika bilo je jasno da se u njemu nisu nalazile slike. Primitivši njegovu učtivu ljubopitljivost, obelodanila je da se unutra nalazi njena amajlija, što će reći štoperica koju je sačuvala još iz dana kada je načinila prve plivačke zaveslaje odmah nakon otkaza u hotelu. Dok je obarala svetske i olimpijske rekorde uvek bi ga nekome u publici od poznatih zavetovala da je aktivira po početnom pucnju za trku. Čuvala ga je kao oči u glavi, sujeverno se od nje ne odvajajući, i imala uvek pri sebi kutiju baterija, da je kojim slučajem ne izda pri ulasku u bazen. Vodonepropusna amajlija služila joj je i za vreme zadržavanja daha pod vodom u čemu je bila među najuspešnijim na svetu. Gledala bi kroz vodu u nju, ne mareći toliko na usporavanje nemilosrdne sekundare koliko na tikataranje koje je ista kazaljka proizvodila.

Pisak lokomotive upozorio je putnike da se vreme polaska bliži. Aleks je pri ulasku u vagon, objasnio da je kabinu u spavaćim kolima okupirao samo za njih iz prostog razloga što se prugom na svakakav šljam može nabasati. Daun je to prihvatila kao razumno obrazloženje, ali kao i njemu, trunčica sumnje ostavila je prostora da se četiri kreveta časkom mogu pretvoriti u jedan. Tako je i bilo, muke tantalovske ne zna, ko ih imao nije. Svim silama su se trudili da odagnaju pohotne misli. Dok su im usta

jedno izgovarala celim putem, misli su bludele po kušetu, uprkos izazovnim predelima koji su smenjivali čas prašumske nepatvorene predele, čas bespregledne pustinjaške horizonte. Ona se prisećala kao kroz maglu bajkovitih detalja iz njegovog ženskarošskog života, primerice kada je izvesna princeza u Parizu bila dotle zagrizla da je htela odreći se krune zbog njenog saputnika, a sada je morala da podeli tako dugo i obećavajuće putovanje u potpunom miru i zavodljivom kloparanju šina. Na drugoj strani, on je nenadano u sebi nalazio samo na razumevanje za njene previše liberalne poteze u životu koji su je i koštali na kraju krajeva karijere. Ona to nije priznavala, ali svakome je bilo jasno da se nikada više neće vratiti u formu posle tako duge kazne. On je dobro znao da joj se sankcije i eliminacija sa Olimpijskih igara u Tokiju nije zbila zato što je odbijala da nosi novi model kostima zapoveden od strane australijskog saveza, a na direktivu sponzora, ili zato što je ukrala zastavu olimpijade iz ličnog poseda japanskog cara, već ranije, kada je za intervju izjavila koja je tajna njenog uspeha. Tada je izazvala šok u svetskoj javnosti koji se mogao porediti jedino još sa astronautičkim dostignućima koja su potresala svet. Pred svaki nastup, tajna je glasila – seks.

Da bi uklonila neprijatnu tišinu, zapodenula je razgovor, s bezazlenim filozofskim pitanjem:

- Šta je za tebe cilj ovog životnog putovanja, i kako ćeš znati da si ga dostigao, da li po pronalaženju mira, i šta je zapravo mir za tebe?

- Hm, na pomen mira, prva slika koja mi iskrsava je mir na licu jednog sudije u Kolumbiji kome su, posle nedoličnog suđenja na izvesnom meču po mišljenju lokalne mafije, smestili tarantulu u gaće – odgovori zamišljeno Aleks.

- Šegačiš se ti malo, a? Ako hoćeš preciznije, spokoj šta je za tebe?

Aleks duboko uzdahnu, te nakon što ju je celu zahvatio pogledom, zatvori oči i odbrusi:

- Kada se košulja sama ispegla na tebi koliko si krotak i skrušen.

- Ha, ha, ti aludiraš na moju haljinu, blesavko ona je od negužvajućeg materijala. Namerno sam je obukla zbog putovanja. (Coknu dva puta.) Neodoljivo me podsećaš na dečake iz ulice u kojoj sam odrasla. Celog života su bili i ostali dangube i spadala na tom istom čošku, sa jedinom preokupacijom kako će da smisle novu smicalicu. Jednom, sećam se kao da je juče bilo, posmatrala sam sa prozora kada su betonsku kocku poklopili sa kartonskom kutijom i pritajili se na sigurnom. Čitav dan ih nije mrzelo da zgrbljeni postoje u toj svojevrsnoj sačekuši. Čak su i u meni raspirili radoznalost, te sam na prozoru provela najuzaludnije vreme u životu, još uvek ne znajući šta u stvari čekam. Tek kada je pred večer, neki prolaznik tuda zavio za čošak i osvrnuo se levo-desno, naslutila sam u čemu je štos. Kada se uverio da nema svedoka, svom silinom je zamahnuo nogom i špicom cipele raspalio o onu naizgled kartonsku kutiju. Možeš misliti koliku je dreku nadao.

- Hvala na tako visokom mišljenju kakvo izdva-jaš za mene – prokomentarisala Aleks sa odglumljenom uvređenošću.

- Kada sam se setila danguba, mislila sam da si zadržao ono detinje u sebi, zato ne budali, nego se ponašajmo kao odrasli ljudi. Stoga – započe Daun Frejzer, malo se nakašljavši kao pred promenu uloge i, upita ga koji je za njega bio najpribližniji osećaj ispunjenosti, da li u sekusu ili nešto slično njenom iskustvu, a to je bilo kada joj je poklonio japanski car zastavu odmah nakon što je krenu-

la na tokijski aerodrom posle izrečene kazne. Kasnije su me javno razapeli kada su izvukli moje reči iz konteksta. Objavili su da je tajna mog uspeha u seksu kome sam pribegavala pred nastup. Ne možeš ni da zamisliš kakva je nastala reakcija u celom svetu. Da su hteli nešto intimno, otvoreno bih im priznala da sam se najbolje osećala na treningu i to masturbirajući u bazenu dok zadržavam dah. Šalu na stranu, sve zasluge za moj rezervni depo energije pripisujem mleku od foke koje je bogatije mastima od svih mleka, i stoga njihovi mladunci dobijaju po dva kilograma težine na dan. Dakle, ti si na redu...

Malo se zamislivši, Aleks je ipak pronašao prave reči. Osećaj ispunjenosti, svakako, da je nezamenljiv kada kliče ceo stadion tvoje ime. U tim trenucima stičeš utisak da si viši od Boga. Ali, to je prolazan osećaj samo. Trebalo je ostati tajna do kraja, međutim, kada si već dotakla suštinu našeg putovanja, ispričaću ti. Mesto u koje idemo zove se Kuber Pedi, ili Kupa Piti na aboridžinskom, što bi značilo Beli čovek u crnoj rupi. U srcu Australije, aboridžinska tajna je oskrnavljena, i neprocenjivo blago postalo je nadohvat ruke. Tako reći rudarsko kamp naselje nas čeka. Nagledaćeš se ljudskih skeleta, to je sigurno. Paklena vrućina vlada kao retko gde na kugli zemaljskoj. Kao što rekoh, mnogo mojih sunarodnika tamo boravi u nadi da će naleteti na opalnu žilu. Moj rudnik je istinu govoreći otkrio jednu žilu. Međutim, godinu dana koliko sam proveo tamo, u nimalo prijatnom sećanju će mi ostati. Aboridžine jesu uspeli belci da oteraju, ali primetićeš, zvuci njihovih didžeridua još uvek sablasno romore. Da bih spasao dušu od utvara, u jednom ogranku rudokopa, udario sam tek nezatni kamen temeljac za crkvu koja će, daće bog, jednoga dana tu i iznići. Tu se nalazi osveštani krst i svi okolni rudari svakoga dana tu navraćaju da upale

sveću za žive i mrtve. Kako bi ko imao uspeha sa nalaženjem opala, donosio bi simbolični prilog, a sve zato da bi se ta crkva jednovremeno podigla. Aboridžinski rogovi su me proganjali u snu i na javi, i ne mogavši više da izdržim, rešio sam da prodam rudnik nekom kapitalcu, i taj novac uložim u nekretnine u glavnom gradu moje zemlje. Plan je bio da, kada komunistička čizma dovoljno istanji đonove, vratim se, jer, ruku na srce, ponekad dosadi čoveku da bude večna skitnica. Inače, moja zemlja je prva evropska zajednica...

- Kako si uopšte napustio domovinu? – iskreno se zainteresovala Daun Frejzer.

- Duga priča, posebno za nekoga ko nije sa tih prostora. U Kanadi dok sam boravio, igrao fudbal i ujedno radio kao maser u jednom elitnom hotelu, upoznao sam čuvenog jevrejskog saksofonistu Davida Albaharija, za koga se pričalo da je Sačmo na svom instrumentu. Uprkos tome što nikada nije proveo ni dana u koncentracionom logoru, izgledao je ni manje ni više nego kao da je za dlaku izbegao celovit tretman po Gebelsovim standardima. Međutim, sa tim se prvi ne bi složio bilo koji spirometar, budući da je tako reći u jednom dahu izvodio čuda na svom instrumentu oblika integrala. Jednom prilikom, u pauzi za hotelskim barom, objasnio mi je poučnu i nada sve utešnu definiciju, da samo budala živi tamo gde je rođen, a pametan tamo gde mu je bolje. Naravno, uzvratio sam mu da je jedno majka, a sasvim drugo maćeha...

- Biće da izbegavaš temu.

- U pravu si, koliko i ne. Evo zamislio sam se, šta da ti odgovorim kao neko kome je izbrisana prošlost, postojanje, biografija, život. Fudbalskom terminologijom, to se naziva opstrukcija igre, odnosno nepodobnog igrača. Prvo su me, ako ćemo po redu, ekskomunicirali, pa zatim

cenzurisasi sam pomen o meni. Čak i kada bi se pojavila jednog dana u dalekoj budućnosti neka budala sa željom da piše o meni, dogodilo bi mu se isto, samo obrnutim sledom, prvo bi tog ni krivog ni dužnog pisca, biografa, arheologa, nije važno, cenzurisasi i odmah potom ekskomunicirali. Momentalno bi dobio nalepnicu s natpisom TABU, kao što sam i ja, evo još otkad sam napustio zemlju.

- Jesu li te oterali ili si sam otišao?

- Sam sam otišao jer su me oterali. Nema značaja objašnjavati ti ko je bio moj otac, s obzirom da nisi odande, ali, ukratko, bio je jedan od imućnijih toga doba. Komunisti su mu sve oduzeli, i jedini izvor prihoda u porodici obezbeđivala je ova osoba pred tobom igrajući fudbal za smešan novac. Igrajući za tadašnju reprezentaciju 1947. godine, gostujući u Trstu sa saigračima iz Crvene zvezde, došao sam na ideju da pređem granicu ilegalno i ostanem tamo dok se vlast ne promeni. Na moju ponudu prijatelji iz kluba, svi su kukavički jednodušno odbili da mi se pridruže. Od tada igram po gotovo svim zemljama planete i u svakoj ligi ostavljam trag bilo kao najbolji strelac godine ili ključni igrač, što već i sama znaš, za razliku od mojih zemljaka. Otud me ova bora između obrva kao neki nosni moreuz krase, dva zaliva kao zalisci ponad čela i umesto srca preparirani soko u krletki od rebara.

Daun Frejzer se učini da je Aleksu zagrljaj trenutno potrebniji nego išta i ona mu se privi na grudi.

- Ako će ti biti lakše, ispričaću ti priču koju sam sama na svojoj koži osetila. Nekada davno postojao jedan čovek koji je hodao od sela do sela nudeći svoje srce. Kada je dospao do ruba života, zaključio je da se nigde nije duže zadržao od onoliko vremena koliko je potrebno da se prođe kroz selo. Prostije pričice nema, je l' da? – razneženo ga pogleda odozdo pod bradom.

- Ti bi bila so i kvasac za testo žitko kao moja duša kakva je bila nekada. Sada sam obično parče skorele pustinje koje misli da je oaza tamo gde im stanovnici na spavanje ležu punog stomaka.

- Zaista dirljivo zboriš, skoro do sumanutosti. Malo ti nedostaje, samo nastavi - tiho promrlja Daun Frejzer i san je obrva iznenada.

Pisak lokomotive označio je kraj njihovom putu. Sa neugledne stanice, uhvatili su još očajniji taksi i po identifikacionoj kartici vozača lako se moglo ustanoviti da su dospeli na pravo mesto, jedinstveno po tome što se svi meštani jednako zovu - Marko Kraljević. Taksista se obrađovao starom poznaniku i na srpskom jeziku razmeniše pokoju opasku sa bezobraznom konotacijom, što nimalo nije uzrujalo saputnicu.

- Evo, stigosmo – reče Aleks i kavaljerski otvori vrata taksija. Taksista se nije ni potrudio da prikrije podsmešljiv izraz lica kada je shvatio da njegova pratilja nije imala najblažeg pojma kuda se upućuje. Njene razrogačene oči dovoljno su bile rečite. Poput začaranog gradića više nalik kamp naselju razaznavao se Kuber Pedi koliko mu je to dopuštala uskovitlana crvena prašina i sunčeva jara. Taksi je uz vrisak guma otišao nazad, i Aleks uze za ruku Daun Frejzer uvidevši mogućnost preinačenja neverice u razočaranje.

- Hajde, ima još malo – reče Aleks i čvršće je stisnu.

U naselju nije bilo ni žive duše. Preko dana, može se učiniti tako, upoznavao ju je Aleks, kao grad aveti, ali to je samo zato što su svi pod zemljom. Prodoše zatim pored jedne prodavnice, takođe zamandaljene u to doba. Ispred je Daun Frejzer ugledala pravo malo sazvežđe limenih zapušaća od piva tik do lokve piva koja se još uvek ljeskala na Suncu.

- Ah, to nek te ne čudi, ovde svi šljokaju, čak i dinga u prolazu zazivaju da svrati. Učinilo bi ti se samo da su to obični odrpanci, ali svi su kavaljeri do jednoga i uz to bogati kako se može samo sanjati. A, tu pred prodavnicom, još se samo očekuje kengur da navrati, i već ga mogu zamisliti kako bi slatko ispio nadušak jedno hladno pivo, dok mu mladunče otvorenih usta hlapće ono što pocuri sa brade.

- Začudo, ali sve više počinjem da ti verujem. Imaju li ti takozvani buržuji išta od nameštaja po svojim raskošnim kamp odajama?

- Uključujući neophodno za preživljavanje, razume se, mislim da imaju tek po jednu teglu.

- Praznu, još mi samo reci? Za drago kamenje, pretpostavljam biće im dovoljna i tegla, tek da ne nose do Sidneja po bušnim džepovima, je l'?

- Zanimljiva ideja, ali si otišla na potpuno suprotnu stranu. U teglama se nalazi zemlja koju su poneli iz svojih dvorišta kada su se davali na put. Kod jednoga sam samo video teglu bez zemlje, ali u kojoj se nalaze kremirane gusle. Naš nacionalni instrument, inače, preteča violine.

- Čudan neki svet.

- Mnogo štošta sam naučio od njih, to jeste čudo. Naučili su me između ostalog da se po senci najbolje čovek procenjuje. Tako da te nekad ne iznenadi ako senka nekog mladića oličava oronulog starca ili obrnuto – upevriš prstom na sebe, šeretski se nasmeja Aleks. – Veštici je silueta vučica, nekome je kaktus, orao, nakovanj, ili leptir, primera radi – prošaputa ovoga puta značajno pogledajući ka njoj.

Postiđena Daun Frejzer, toliko se zabavljala uz put da je načisto skrajnula pustopoljinu u kojoj se zadesila, da bi se tek iznenadila činjenicom da su već stigli. Pred njima

se iznebuha otvorila jama, ničim obeležena a još manje zaštićena od urušavanja.

- Hajde, slobodno. Opusti se. Unutra je osvetljeno – razgonio je strah, po svoj prilici, koji je ovladao njom.

Njihovi prvi bojažljivi polukoraci odjeknuše jamom prokopanom ljudskom rukom. Već sa prvim utiskom, njeno lice obli rumenilo ozarenja. Aleks joj je neprimetno pustio ruku i ona se potpuno lišena straha prepustila zidovima prošaranim freskama od opalne duge da je vode svojim prirodnim tokovima. Bezbroj vijugavih žilica vrludale su tim svojevrsnim tunelom ispunjenim prijatnim zadahom zemljine nutrine i čarobnog sjaja. Svud naokolo su se prostirali šareni ćilimi vilinskih arabeski. Kao da je vihor opalne duge naglo odmotan i zrakastim trakama označio kretanja nedovidnih riba u strelovitom promicanju iz jednog ugla u drugi. Aleks je koračao za njom maksimalno se trudeći da ne remeti početni zanos kakav je i sam doživeo prvi put kada je posetio tu nečuvenu sakristiju. Freske nastale najobičnijim udarima krampova i bradvi svojom razoružavajućom lepotom nagnale su sirove rudare, pionire tog posla da odlažu ono zbog čega su došli, a to je da otmu od prirode ono što je njeno. Oni su sve dublje i dublje kopali i ponirali, gonjeni grižom savesti, unapred sebe osuđujući na večno prokletstvo. Osluškujući eho nekog najdalje zarivenog udarca pijuka i Daun Frejzr je stremila. Na jednoj okuci se zaustavila naprasno. Tu su rudari od nekoliko dasaka sačinili prostu tvorevinu što bi trebalo da oponaša ikonostas i pretvorili ga u znamen u čast njihovog sveca Sv. Proroka Ilije. Osećajući nemir koji ju je zapljusnuo, ona se okrete ka Aleksu i na njegovom licu zateče dotad neprimećeni spokoj. Opalne duge vodile su dalje od okuke i oni

nastaviše. Tek nakon dobrih dvesta metara prestajalo je svetlo koje je izbijalo iz zidova. Strah se opet uvukao u njene kosti i ona, ovoga puta rešena da dokonča put do kraja, samo uze Aleksovu ruku u svoju i povuče ga dalje. Pred njima se ukaza ni manje ni više nego lift, pravi pravcati nezgrapni rudarski lift. Samo horizontalna daščana platforma bez ikakve zaštitne ograde očigledno sa jednom jedinom svrhom da transportuje rudare dole i gore.

- Šta ima dole?

- Ništa.

- Kako ništa, hoćeš reći sada nema ničeg dole, jer su rudari sve liferovali?

- Ne, naprosto ništa. Kopali su i kopali, sve dalje i dalje, misleći da će pobeći od prvog utiska koji ih nije ostavio ravnodušnim. Ovde su odlučili da preseku, poniženi lepotom koja ih je oborila s nogu na ovom nivou, odlučili su da kopaju po vertikali na dole. Međutim, kako su sloj po sloj iznosili na površ, sve manje je bilo onoga za njih interesantnog, a sve više beskorisne tame. Tama je bila sve tamnija i oni se dogovoriše da ostave ovu jamu netaknutu i da im ubuduće ovo predstavlja izvesno svetilište, kome će se klanjati i, nadalje, od svega što budu po drugim rudokopima profitirali, da odlažu na jedno mesto, s nadom da će podići na ovome mestu podzemnu crkvu koju će neko iz Srbije jednoga dana čak i osveštati po svim propisima, bože zdravlja. A lift funkcioniše, postoji i sijalica na agregat, pa se možemo spustiti, ako želiš.

Daun Frejzer zaigra oko, misli joj uzavreše, probudi se u njoj opsesija liftovima i ona zaiska da učine to. Da se provezu, jašta. Aleksu se posebno dopala ta njena odlučnost i sklonost ka suočavanju sa nepoznatim. Znao je dobro da samo prizemni ljudi misle da se pasijans igra

sa samim sobom, dok oni pronicljiviji tu igru posmatraju kao duel između dve strane sadržane u svima nama. Uključio je agregat, sijalica prvo zatreperi par puta, i svetlosti bi. Malo potmula, ali dovoljno izdašna skromnom oku. Oskudni metalni skelet kao konstrukcija drvenoj platformi, uz grmljavinu prepadnutog stvorenja usred dubokog sna, protrese se isprva, ali već za koji trenutak, pitomo se povinova tasteru koji je visio na kućištu. Lift se tromo kretao na dole, slabo osvetljeni zidovi crnog zemljišta opkoljavali su Daun Frejzer do slepoočnica. Sve je bubnjalo u njoj, morala je povremeno da sklopi kapke na očima kako bi lakše primila osećanja pomešana sablašću i romantikom. Sećanja su navirala, kako se platforma spuštala u bezdan. Onaj lift u kome je tako-reći odrasla u veštačkom raju kakav je planiran da bude hotel Mirakl, sada je bio običan kavez, sa svrhom da sprovodi ljudske zatočenike od jednog do drugog cilja. Ova olupina od lifta, pak je raščlanjivala svaki stadijum njenoga života, i jedina misao koja joj se vrzmala po glavi bila je zapravo želja da to nikada ne prestane. Aleks je neprestano držao na oku. Nju nisu zanimali horizontalni rukavci, kao sastavni delovi gigantskog krtičnjaka, koji su povremeno iskršavali tik pored nje ispunjeni totalnim mrakom. Nju je ispunjavao ovaj let ili usporeni sunovrat tačnije, što je bilo potpuno obratno od zabavljanja, po njenoj pretpostavci što je mogao pomisliti Aleks, i rukama pošla kroz mamutski lift ka njemu iako ga je dobro videla u polumraku.

- Možeš li zadati komandu da se nikada ne zaustavi
- upita ga tiho.

Aleks oseti na vratu dah divlje životinje uprkos strujanju vazduha iz svih pravaca.

- Probaću, ali ovim hramom ne upravljam ja – izgo-

vori dopola samo rečenicu Aleks, zato što mu ona prstima zatvori usta.

Dodir prstiju, njegove usne su protumačile kao usrdnu molitvu. Njegova posvećenost hramu, namučila joj je prste da dosegnu do kupole. Daleko od sunčevog impulsa, daleko od božijeg vida, prepušteni jedno drugome, ni na koga kivni i zlovoljni, osetiše radost boravka u tubi. Oni su nepomično lebdeli, a tuba je, opasujući ih sa svih strana, kao sigurni plašt štitila od vremena i prostora. Nestrpljivost njenih početnih pokreta izazvala je još veću bujicu poljubaca u rušilačkom nagonu rudara. Postali su isprva Svi, pa zatim Sve, svesni da će kao i Svi, a zatim, kao i sve planine, mora, reke i nebo, silom erozije biti povučeni i skliznuti na dole, ili slepom plimom biti izneti ka nekoj novoj površi, u težnji ka nekom novom vrhu. Svi i Sve će poput mesečara zaigrati isto kolo, ozleđujući kolena i ranjavajući prsa, verući se gladnim ambisima prema nebu, ne osećajući bol pod noktima. Stoga što im ništa nije smetalo niti nedostajalo, simulirali su nezadovoljstvo. Mržnjom bi razmrskali da mogu tu bolećivu sijalicu; odjednom su zavapili za bogougodnim suncem, rukama i nogama su probijali pukotine koje su se pri svakom pomeranju pojavljivale. Aleks se protimao kroz lažni sumrak koji je obavijao njeno telo, svim silama se trudio da zataška svoju pohlepu za muzikom njenog tela. Dok su strune sve odreda sapete u njoj žudele da se oslobode, muzika se već na drugoj strani razlegala. Sada je ona bila ta kojoj istančani sluh nije davao mira. Pomislila je da potraži tog krajnje podmuklog telala na prvom minaretu, ali se pobojala da ne naiđe oblak i rasprši javu. Na to kolebanje, Aleks joj posla kletvu u vidu zmijskog šara po peščanom sprudu. Dozivali su kišu, dok talasi šumore nadomak njih. More moje, jecala je, već smišljajući osvetu, u čvor, da, u čvor da ga sveže, nastojala je poslednjim atomima snage;

lakoma da je poželi robusni mornar rđavih čeljusti poput rastočenih šarki. Cilik dva, i šarke pukoše, vrata se ne otvoriše, a kako bi se otvorila kada ih nije ni bilo. Samo se otkotrljaše na tlo sa daščane platforme tamo odakle su i stupili na ovo bezazleno putovanje. Lift je uveliko bio na izdisaju, taster se zaglavio, sijalica utrnula sa nestankom goriva u agregatu, a oni se zgledaše u čudu. Obama je pocurila krv iz nosa. Na trenutak se nađoše u čudu, a kada zaključiše zašto, prsnuše u smeh. Premda su se bili zarekli da nikako neće podleći strasti u quickie varijanti, nisu odoleli ipak. U tom kavezu otvorenog tipa, dodirujući večnost, ni dotakla ih nije griža savesti.

Napustivši rudnik, dugo je na njima još počivala iskričava opalna prašina. Tek na stanici će je primetiti, otresti sa sebe taj prah od vrednosti i ukrcati se na peronu za Melburn. Savladana umorom, ubrzo će zaspati Daun Frejzer, a njegovi snovi kao ukroćeni panteri svetlucaće u mraku sve do krajnje destinacije.

Probudivši se, zaključila je da se nalazi na poslednjoj stanici, a da se Aleks iskrao i utekao, kako iz vagona tako i iz njenog života. Doterujući laganu haljinu, kao peglom poravnatu, pokupila je putnu torbu i mahinalno se osvrnula na medaljon u obliku puslice. Štoperica je bila aktivirana i kazaljka je tačno registrovala vreme od kada ju je startovao Aleks napuštajući je zauvek. Pomislila je da je šteta što takvi kao on, prepunih riznica trofeja, nikada ne dožive da podignu pehar.

Biljke su nadzemne oboje po prirodi bile. On kao cvečka koja lako ne pušta koren, a ona, može se reći, koja nikada i nije dovoljno urasla u negostoljubivo australijsko tle, da bi se dalje rasađivali. Tako su se i našli, negde između zemlje i neba, onog donjeg i gornjeg, i nekakav lift im je prosto bio suđen. Njegovo srce možda i jeste bilo

preparirani soko u krletki od rebara, ali Daun Frejzer, još pre nego što se odvažila na ono putovanje koje joj je pokazalo blizinu kao i daljinu sopstvenih horizonata, beše jasno po senci da se soko lako ne skrašava.

A posteriori:

Osokoljena nadom, Daun Frejzer nikada u životu nije popuštala, bila je pravo oličenje sportskog duha i svoj pravi zenit doživeće vraćanjem svih počasti, i to, iznad svega, na Olimpijadi 2002. kada se u njenim rukama našao večni olimpijski plamen.

Dugo godina nakon susreta sa kraljicom bazena, Aleksandar Arandelović se vratio u svoju zemlju. Sav novac koji je slao tobož prijateljima, oni su prisvojili i smestili se po prestižnim stanovima. Zakon se neznatno promenio, ako ćemo suditi po tome što je ostao blagonaklonjeniji takvima. Međutim, Aleks internacionale takođe se nije promenio. Osetivši da se smrt bliži, obavio je oko ruke kesu sa jajima i pošao u obilazak starih prijatelja. Nakon rute, koja srećom nije zahtevala kretanje van strogog centra grada, prepoznade ga jedan prolaznik na trotoaru, sličnih godina. Boga ti, Aco, kakva su ti to jaja oko ruke? Razbićeš ih. Našta mu Aca odgovori:

- Neću, ne brini, kada sam ih dosad sačuvao, neće ni sada. Nego mi želja jutros nadode i ne mogadoh odoleti. Obilazio sam do malopre stare drugove, jer sam poželeo još samo jedno - poslednji put da me uhvate iznad jaja.

To se zbilo neznatno pre smrti 1999. godine, baš nekako kako je i preokao Borislav Pekić, da će ostati posle svega samo orvelovska, naizgled zlačana, trava, i pod njom krtice, jedine preostale i uspešne, u svojoj misiji rovarjenja.

Četvrti prst

Najstariji zanat u Srba

Otkad je pirinač postao hranjivi sneg za pripadnike Trećeg sveta, a sneg postao smrznuti pirinač za poslednje istrajale u ideji nesvrstanosti, ostalo je samo još jedno parče nezbrinute zemlje, nekada poznatije pod imenom YU-topija. Reč je o podneblju koje pretežno naseljavaju već milenijumima nepokorni i bandoglavi domoroci, pogrdno nazivani po grčkom pojmu vlahos, od koga nastade vlakija ili u prevodu, na radost celog komšiluka, glupost.

Tri su se dima po ponoći smeškala jedan drugome, vijoreći se čigravo, u spiralama plavičastim, pokatkad zastajući na tren radi sočnijeg cuga. Pućkalo se njima što oštromrazica natera okolna sela da zamru zajedno sa svojim ionako oskudnim osvetljenjima. Najmoćniji i najčađaviji dim, što se u maglom okovano nebo zarivao, proizvedio je dimnjak od homoljskog drumskog bircuza; drugi je s nimalo žustrine prkosio zimskim uslovima po vijugavim putevima donde, ogrezlim u poledicu, čunak sa traktora nadolazećeg; a treći je patuljastog rasta, sve samo ne stidljivo izgrevao iz cigarete raspojanog traktoriste. IMT traktor, brekćući se probijao ka drumskom bircuzu, poznatijem kao Zeleni Eldorado, čuvenom u celom kraju, a ponajviše u samoj Žagubici, jer je nju zakon rado zaobilazio, ne, po svoj prilici, zbog nezakonitih radnji, sačuvaj bože, već upravo zbog svoje nedostupnosti ili bolje rečeno zabitosti. Kome god su bili pred glavu novi proevropski standardi u vidu fajronta u ponoć, on se upućivao u tom pravcu, pod uslovom, razume se, da je barem za zimskih

dana, bio snabdeven zimskom opremom. Ako bi se biralo savršeno prevozno sredstvo za tu bestragiju, traktor je sigurno bio nenadmašan izbor. Još kada bi se mogao birati mister traktora, onda bi tu laskavu titulu osvojio niko drugi do gorepomenuti biser. Zasluge za njegove neosporne predispozicije koje su ga i vinule do na sam vrh konkurencije svakako pripadaju ponositom traktoristi. On je izvršio sistematsko regenerisanje motora, i sve učinio da bi zadržao starog IMT-a u životu, a od kabine je napravio pravu malu diskoteku. Klima uređaji su besprekorno funkcionisali, radio i cd-uređaj sa maksimalnim ozvučenjem ugrađio je kao u najmodernijih automobila, i čak se potrudio da čitavu karoseriju ofarba, sa ukusom podrazumeva se, u skladne boje, i doda na kraju još i spojleru u obliku krilaca, tako da bi i devojkama iz urbane sredine lako mogao zastati dah. Specijalni efekti nisu izostajali, ali su zbog štedrosti korišćeni samo u naročite svrhe, i bili su u vidu ni manje ni više nego reflektora čiji rotacioni gejziri svetlosti nisu zaostajali mnogo za onim reklamnim snopovima kojima se služe prestižne diskoteke radi uspešnijeg namamljivanja gostiju.

Bircuz, ne nekog naročitog gabarita, u sebe je primao sa svojih šest stolova, ako bi se stisli i ostali primerenog vladanja, i do trideset gostiju. Tako je bivalo obično vikendom kada su tu nalazili srcu oduška okolni zemljoradnici ili nadobudni gradski kicoši. Tuče su neretko tada izbijale i to, budući da sem oronule gazdine supruge lepši pol nije navraćao, isključivo kao proizvod nesuglasica oko muzike. Tada ih je gazdarica primirivala tako što bi im puštala stare hajdučke pesme koje su svima jednako bile po volji. Gazda je posluživao one teže narudžbine akrobatišući sa poslužavnikom između stolova i rmpalija koji ponekad namerno nisu hteli, a možda ni znali, da ustuknu

sa svojim stenovitim ramenima. Incidentima se nije priključivao, ali nije ni zazirao, da cokolom ili šubarom raspoluti drndavi kasetofon te za kragnu ili nogavicu izvuče inicijatore nereda u tom skromnom raju.

U rečenu ponoć ne beše mnogo gostiju, što se dalo zaključiti po zanemarljivom broju automobila na improvizovanom parkingu posutom pepelom ispred bircuza.

Traktor je zastao, prvo su se svetla zamračila, zatim farovi izgubiše videlo pred sobom, i konačno rontavi motor bi zaglušen. Traktorista je izašao blago se teturajući. Vrata traktora se zalupiše, činilo se većom silom nego što je to bilo potrebno da se za njih upotrebi. Desnom rukom pošao je da se maši kvake, ali pre nego što je otvorio vrata, na tren kao da je oslušnuo unutrašnjost bircuza. Nezadovoljno je zavrteo glavom, slegnuo ramenima i odškrinuo sa neočekivanom pažljivošću teška drvena vrata. Kao po dogovoru sva okupljena lica u istih mah pogledaše u njegovom pravcu. Poluprazan bircuz ostao je bez daha, još je samo radio pri drndavom kasetofonu nešto svirao. Jana, uzviknula je novopridošlica sa ulaznih vrata, naglašavajući produženi prvi slog imena, nesumnjivo se obraćajući gazdarici, trenutno zatečenoj u brisanju čaša iza šanka. Jana samo što nije ispustila čašu ugledavši poznatog gosta koji je u desnoj ruci još uvek stiskao kvaku, ali ono što je daleko više izazivalo paniku u njenim očima, bila je motorna testera u levoj. Srećom nije bila upaljena, ali ceo njegov spoljašnji izgled nagonio je na beg ili barem vrisak. Pantalone su mu kao u jednom komadu pristajale uz kaljave čizme, da bi tek gornji deo, usudimo se nazvati ga krznenom jaknom, bio gotovo čist. Međutim, svim prisutnima oči su bile prikovane zapravo na njegovim prsima, gde je počivala malena, ali neobično upadljiva crna mrlja nerasaznatljivog porekla

na prvi pogled, smeštena tačno između raskalašno razgrnutih revera jakne. Jano, ponovljenim akcentovanjem, oslovio je on, puštaj onu moju. Jana i dalje ne dolazeći potpuno k sebi, ali opet vođena stečenom navikom u dugogodišnjem radu sa raznoraznim probisvetima, nije popustila došljaku koji je, po svoj prilici, insistirao na svojoj omiljenoj pesmi s neke kasete iz bircuskog repertoara. Ljudi, vidno zaplašeni polako su uzimali, ali se ničiji pogled nije skidao sa one misterijom obavijene mrlje. Tada je traktorista trgnuo vrpču i motorna testera se za tili čas upali. Desnom se ovog puta smilovao da zatvori vrata, avaj, kada je to najmanje imponovalo sablažnjenim ljudima, a levom je podigao u vis koliko je mogao onu motorku poput varvarina. Testera je zaglušila prostoriju, a iz nje je počelo curkati, kap po kap, motorno ulje. Tek tada je laknulo svima, kad prokljuviše otkud ona mrlja potiče na njegovim nepristojno razodevenim prsima. Smeh zaori bircuzom, Maša kao nevoljko pusti traženu kasetu sa njegovom omiljenom pesmom i razgaljeni varvarin ugasi testeru. Zatim usledi klasično pijanačko pozdravljanje starih poznanika, uz neizostavno lupanje po plećima, čaše dupke nalivene vinom raspoređiše se po stolovima i Jani zasvetluca zlatan zub na proređenoj gornjoj vilici, iako je ona kasete sve do zore bila iznova i iznova premotavana i preslušavana.

Ujutru, kada je samo Jana sa suprugom ostala da pokupi srču sa poda, i koliko toliko pospremi za jutarnju smenu, kada njih dvoje nisu bili neophodni da dežuraju, preko jednog stola još je hrkao, kao krmak pručen, onaj vrli delija koji je pansion zaslužio time što je dobrano napunio kasu domaćinima. Njegovo ime i prezime bilo je i ostalo Petar Pantić. Međutim, u Žagubici kao i u široj okolini poznatiji je bio kao Petar Pan. Bilo i ostalo, velim, jer

takvi kao on nikada ne umiru, već naprosto žive i dalje u sećanjima i prepričavanjima čak i generacijama posle njih. Neki put se dogodi da ime kao saliveno pristane nekome već po rođenju. Oni koji su imali prilike da ga upoznaju, to će bezmalo potvrditi. Dovoljno bi bilo samo ga posmatrati iz prikrajka i zaključiti da se radi o osobi, blago rečeno, emotivno nedozreloj. On se nije ponašao kao dete na mahove, već je i svojim rasuđivanjem povremeno zbušnjivao okolinu upoznatu sa njegovim istinskim godištem. Ta infantilnost nailazila je na dvojaku reakciju. Neki bi ga smatrali za nedotupavnu ličnost koju će pregaziti vreme time što će propustiti sve vozove, i umreće sam kao pseto, dok su na drugoj strani ljudi ostajali opčinjeni njime i tom njegovom nepresušnom žeđi i ujedno izvoru života.

Gazdarica je otvorila prozore kako bi provetrila prostoriju. Posle ledene jučerašnje izmaglice sveži jutarnji dašak obećavao je vedar i blag dan.

- Brrr, ja se smrzoh, iako sam u pokretu, a Petar ni malo ne mari.

- Sad ćemo još malo pa morati da ga probudimo. Jutros je glasanje u mesnoj zajednici, bez njegovog glasa nećemo uspeti da prodamo šumu.

- Ko zna, na kraju, da li su u pravu Vlasi što su protiv. Možda je bolje ne prodati je.

- Ćuti ženo. Neka uzmu Finci ili koji već vragovi; jedno je istina, svi su finiji od naših, neka kupe to jedino što nam osta. Mani šumu, samo nek otvore fabriku za taj pelet, trebaće im jeftina radna snaga, eto malo radosti za sve ove mlade i nezaposlene. A pri tom će dobro odrešiti kesu.

- Najlakše je sve rasprodati. Kako čujem, u Rumuniji sve planine do juče obrasle šumama pretvoriše u pustoš i golet. Mnogo su oni pametni, gore kod njih gde sve obi-

luje šumama, registrovali u nacionalne parkove, sami sebi pozabranjivali da krče, pa ko njihovi preci vikinzi zaputili se na nejake, samo bez buzdovana ovog puta; a i šta će im, kada ovde barem takvih ima za izvoz; dođoše da pokupuju jad i bedu za šaku evrića.

- Dobro de, ne prodajemo celu zemlju. Ljudi se zainteresovaše samo za deo Homolja. A Vlasi, pusti ti Vlahe, paganski narod, u svakoj kući po jedna veštica. Kako da ne budu sujeverni posle.

- Imaš pravo. Nego mi žao ovog sokola. Tako dobro dete iz tako poštene familije. Kad se samo setim koliko je patio svojevremeno i kafanskih stolova okadio zbog one bezočnice iz grada. Ima nekoliko godina kako se primirio, slabo sam ga viđala sa čašicom otkako je preboleo i preuzeo poslove oko imanja, šta ovo sinoć bi, da mi je znati.

Izvrnut preko stola, Petar Pan je snivao mirom pravednika. Daleko od praznog razgovora, metenja srče i prašine, njegove misli su lavirale po homoljskim šumama. Sećao se dana kada je prvi put sreo Jasminu. To se dogodilo u jednoj od hajdučkih pećina kakvim je obilovao taj kraj. Jednom mesečno, društvo iz Žagubice skupljalo je novac na gomilu, za piće i grickalice. Seća se još da ju je tada prvi put ugledao, iako je njen pogled već duže vreme boravio na njemu. Seća se da taj pogled nimalo nije bio blagonaklon, da li stoga što je, da bi rashladio viski, otkidao stalaktite u šali sa svojevrnog ledomata i odlamao ih nesebično svima, deleći po čašama, ili zato što je vidovnjački predosetila da se neće završiti ta večer samo na površnom poznanstvu, to nikada nije prokljuvio. Tek, od te večeri počele su lekcije iz vaspitanja, prekorni pogled je nestajao, a oni postadoše nerazdvojni. Dugo je posle njihovog raskida razmišljao šta je dovelo do toga da tako teško podnese rastanak. Jasmina nije nikako pri-

padala onom soju brutalno ravnodušnih kućaka kakve je preferirao do nje. Plava kosa koja je uokviravala njen lik, nimalo nije bila uobičajeni sinonim za tupavu barbiku. Štaviše, odisala je urođenom intelektualnošću i smernošću. No, njena preterana marginalnost i suzdržanost kosili su se sa njegovom urođenom sklonošću ka ekspanziranju. Ali tu i jeste bio ključ. Njegov temperament i neobuzdljiva impulsivnost tek u mešavini sa vodom njene pasivnosti, uspevala je da uskladi te dve tako različite i naizgled nepojive prirode. Ona je živela u centru Žagubice i imala svoj videoklub zvani Šampolion. Njen otac je taj naziv usvojio iz preterane ljubavi prema enigmatici. Međutim, prerana smrt tom časnom čoveku oduzeće mogućnost da reši i poslednji rebus. Kolala su govorkanja kasnije, više iz šale nego zbilje, da je Petar raskinuo sa njom odmah pošto je odgledao sve filmove u videoklubu. Ali niko nije ni slutio koliko je bio blizu istine. Naime, kada su ga roditelji poslali za Beograd na studiranje mašinstva po nalogu oca koji je time smatrao da će ga uprezanjem izvući iz večitog puberteta, a i da će se početi zauzimati više u pilani. No, to je samo dodatno prouzrokovalo odbojnosti ka egzaktnim naukama, jer, kao što rekoh, on je bio rođeni kabaretista, u stanju da od svega napravi burlesku. Za razliku od uobičajenih provincijalaca tek je u velegradu sebe našao, i gde god se zaticao hipnotisao bi okolinu pretvarajući je u publiku, i pri svakom vraćanju kući za vikend mogla se primećivati evolucija u njegovom ponašanju. Svađe sa Jasminom su bivale sve učestalije, jer ona iako rođena u gradu bila je klasičan tip domaćice udavače, i vremenom je sve više stavljala na znanje da im je dete jedini spas. Svemu tome doprinela je i njena majka sa kojom je ostala da živi i održava posao iznajmljivanja video kasete. Ta tiha i pristojno obrazovana žena, učaurena u sebe, usled

klimakteričnog perioda uzbojavši se za sudbinu kćeri, na sve načine je nastojala da im vezu stavi pred svršen čin. Insistirala je na tome da se taj raspusnik što pre opredeli da li je za oltar voljan ili ne. Ona sama bila je od onih nezadovoljnih žena svojim okruženjem i radije je pribegavala samoći nego druženju sa susetkama uz kafu, izdvajajući se očajnički od malograđanštine. Svim silama se trudila da se izoluje od ostalih domaćica, jelte, a prva je pohrlila da pazari ispovednu knjigu Žarka Lauševića. Uopšte uzev, ta jednodimenzionalna žena svojski se potrudila da ćerku zapravo opredeli na konkretizaciju zahuktale budućnosti. Petar, kao i svaki drugi Pan, nije mnogo hajao za to, i nikada se nije sa njom upuštao u raspravu. Redovno, kada bi dolazio po Jasminu, pričekao bi kraj spoljnih vrata i razmenio tek pogled sa majkom, u sebi tek prebirajući misli poput: znaš li koliko treba neko biti glup, da bi ti bila visprenija od njega. Zatim su odlazili kao noćni azilanti, tražeći po njegovom izboru pribežište za nežnosti, što dalje od majčinog uznemirujućeg pogleda.

Prva pukotina pojavila se kada joj je odao želju da će probati da se upiše tajno na glumu. Jasmina je istog trenutka zapretila raskidom. On se zapravo nije mnogo interesovao za pozorište, osim ako se izuzme seksualna fantazija da opšti pod šaptačevom školjkom; njegovi odistinski uzori su bili pretplaćeni glumci poput Valtera, Smokija ili Štimca kao jednog od najpoznatijih amfipatora našeg glumišta. Bez obzira na to, njena paranoja im je sve manje dopuštala da uživaju u bezbrižnosti zabavljanja. Dok je ona unapred sigurna da bi prošao audiciju, već kovala alternativne planove, on je potajno odustajao od svoga sna zbog nje. Kolebao se, potiskujući u sebi osnovni kočioni faktor; zabavljao je i dalje društvo po Beogradu tako što je pljuvao po profesorima sa Fakulteta dramskih

umetnosti i tamošnjih korumpiranih profesora, nazivajući ih krumpiraškim selektorima jer su se prodavali za vreću krumpira. Usput je neprestano pio, zanemarujući studije. Za sve to vreme, roditelji su bili dakako upoznati sa njegovom poročnošću, ali su puštali da ga to prođe. Otac je radio besomučno, nametajući sinu okove od griže savesti kako bi žešće prionuo na studije, srazmerno Petrovom signaliziranju da to nije njegov životni poziv, odajući se alkoholnim isparenjima. Vrzino kolo se vilo od vikenda do vikenda kada bi se raspusni sin vraćao kući. Brige na licu bile su sve izraženije, dok je njemu na krilima mladosti elan još uvek pristajao kao saliven. Sa Jasminom se ophodio sa izvesnom nonšalantnošću. Dovoljno samouveren u svoje manipulativne moći, nije strahovao hoće li ga ona večno sačekivati ispruženih ruku. Zaboga, on je nju dresirao za njega, a za potencijalne udvarače imao je poseban grudobran. Naime, isturpijao je sve dotle da kada bi sedela u izvesnom kafiću, i tamo kojim slučajem navratio Džoni Dep glavom i bradom, ona ostala imuna i odolela tom vraškom holivudskom manekenu, a ne kao svaka druga lakoumna poleguša, pohitavši zažagrenim zenicama ka njemu, podigla sve rampe unapred. To je dovelo izvesnom distanciranju i ubrzo zatim su usledili raskidi jedan za drugim, i svima je bilo jasno da poslednji događaji ne slute na dobro. Pauze između pomirenja postajale su sve duže. Beograd je stara zavodnica sa manirima nobles dame, ali i uspijuše na glasu ukoliko li za to ima prilike. Petar Pan je zasigurno bio jedna od potencijalnih mušterija i tako uvreban s lakoćom je prepoznao sebe u svemu samo ne u mašini zašta ga je otac predodredio. Jednoga dana kada su ga roditelji pozvali na mobilni telefon, odgovorio im je pijanim glasom, po svoj prilici iz neke kafane, na pitanje šta radi, da je pošao da kupi izolir traku do kralja metala

u ulici elektro petra. To je bila kap viška i oni ga zauvek povukoše sa studija. Po povratku, imao je šta da sazna. Jasmina je našla drugoga. U neverici, kada je saznao ko je taj veselnik, zacoktao je suvo. Ona nije sišla sa konja na magarca, već sa Aleksandra Makedonskog na Bukefala. Novi đuvegija, ruku na srce, imao je odistinski nesrazmerno veliku glavu u odnosu na telo, i sve se slaže sa tim da je famozni konj sa imenom prevedenim sa jelinskog Bivolja Glava mogao pristajati, makar u prenosnom smislu, i to uz neophodno razumevanje za opasku, uzimajući u obzir uzavrelu sujetu dojučerašnjeg alfamužjaka. Međutim, nije prikladna metafora barem stoga što se veselko zvao upravo Aleksandar. Prezime mu je bilo Andrejević, i dugo je zatim Petar svima bogoradao da je to jedino lepo na njemu, odnosno ono što će dobiti sa njim. Čak je i to s vremenom dobilo na značaju, kada je doznao od svog drugara iz škole, inače Aleksandrovog rođaka, da su u stvari oni Andrejići, ali radi estetike i snobovštine, taj ogranak familije se preprezimenovao. Dve godine nadalje, samo je za patnju znao, dok su ga bezuspešno prijatelji sokolili, i dozivali razumu tako što su ga tešili da sveži mladenci i jesu jedno za drugo, usled obostrane ništavnosti.

Dve su godine prošle i ko zna dokle bi još terao kera, da mu otac nije izdahnuo na polju. To je, izgleda, morala biti ta prekretnica koja će ga povratiti na noge. Opijanja su prestala po smrti oca, preuzeo je posao u pilani smešta, i jedini porok mu je ostao seks na traktoru. Od imanja imao je još u posedu i komad šume na Homolju do pilane i stovarišta, kao i dva hektara pod kukuruzom u dolini ka Žagubici. Taj kukuruz mu je bio najveći trn u oku. Mrzeo ga je pre svega jer ga je podsećao na njenu kosu, kosu lažnog sjaja, farbe, falsifikata zlata. Jedini lek, po njemu, nazirao se u odlasku u Švedsku gde žene ne moraju da

se foliraju kao ostale i farbaju, jer njima tamo direktno iz glave izvire zlatna kosa. Tako i kukuruz, kao kultura samo izgledom najpribližnija zlatu, zapravo je najveće prokletstvo. Ne stoga što nije zaštitilo drevne civilizacije, već zato što je našem seljaku bio i ostao jedini veran prijatelj. Njegovo zlatno zrnelje, kao plod sunca i znoja seljaka, vekovima je služilo samo u svrhe prehranjivanja svinja. Svinje kao zaštitni znak, kao modeli na grbovima i zastavama pukom srećom se nisu zagubile i u poneki rodoslov. Svako drugo, pa i crno da ne može biti crnje, zlato je vrednije od kukuruzne meljave što je iznedrila tolike četvrtaste šake i zaobljene umove. Prezirao je taj komad zemljišta, a opet ga se nije mogao odreći. Sve mu je smrdelo na svinjac, u svakom novom klipu video je začće nove svinje. Očev otac je bio svinjar, i otud to ostade u nasleđu kao neki beleg neotklonjivi. Njegovom ocu nije zaudarao, štaviše posle obavljenog posla u pilani, on se odvaživao uprkos savetima lekara da ne seda za traktor tako poguban po njegov načeti lumbalni pojas, i sa izvesnom ljubavlju je obrađivao zemljište od kojeg nije imao nikakvog interesa. Zato je Petar Pan, ne obazirući se na iščuđavanja komšija i nezaobilazne pokrete krštenja, preoravao po svim godišnjim dobima kukuruzar, da više nikada ne nikne ni jedan klip. U traktoru, prikladnijeg izgleda za neki cirkus, odvrnuo bi do maksimuma pesmu Hokus pokus, i plugom radosno za sobom ostavljao brazde nalik talasima zapekušanih ziratnom zemljom. Međutim, to je samo naizgled tako delovalo, jer ga je u sebi pekla savest. Iako je znao da nije zasluživao da ga još za života otac optužuje kao neradnika, vidno razočaran što mu sin usled duhovne nestrانosti otcepljuje pola života, a ostatak na telesno oduzima na štetu, osećao se kao prokažen.

- Deder Petre, okusi malo – vlasnici Zelenog Eldora-

da pod nos su mu nutkali kafu kako bi ga dozvali svesti.

No, uzalud. U njegovoj glavi vaskrsla je Jasmina i dan kada su prvi put vodili ljubav. Roditelji mu behu otišli na more, te radnici i pilana dočekaše takođe s pravom desetinu dana odmora. Petar je poveo navodno Jasminu u obilazak krajolika, ne bez izvesne podmukle namere. Već se mesecima migoljila i izvijala vešto iz njegovih još nepriviknutih ruku na teške poslove. Napolju je gospodarila snežna pudrijera baš kao toga jutra kada je raščepljen odbijao da se povrati iz Bahusovog magnovenja. Dok je Petru uz put tinjala samo jedna misao, njen je pogled krstarilo okolnim pejzažom prožet u potpunosti romantičnim zanosom. Pilana je bila zatvorena sa svih strana i po okretanju ključa zapahnu ih na čas miris piljevine i prijatne toplote. Raskrilio je dvoja zidna platna od tog svojevrsnog hangara, u kom su dremale još neobrađene drvene talpe, brdo strugotine boje žučkastog paperja i cirkular nasred prostorije kao nekakav hladni i neprimereni izdanak slavne izvršiteljke zakona iz perioda francuske revolucije. Jasmina se prilično nesnalažljivo osvrkala za sobom tragajući kroz izmaglicu za jasnim priviđenjima kojih odjednom nestade; kroz drveće su jošte svetlucule samo sjaktave tačkice vazdušnih praznina. Neprimetno joj se prikravši, nimalo manje usplahireno, Petar joj ovlaš utisnu poljubac na usne. Oboje su osetili srcad u grlu, dok je neka čudesna ptica prigušila krik u njihovim ušima ostavljajući tek jedva čujan lepet negde za sobom u lavirintu sačinjenom od obostranog straha. Činilo se da ih neko sasvim treći dotiče po ramenu; to nije bila opomena, ćutke su se uveravali, to im je izvana priroda došaptavala da se čvršće pripoje jer i ona ima rok trajanja. Komadi odeće najmanje su tražili povoda da bi polako iščezavali sa njihovih priljubljenih tela. Negde u svemi-

ru te opne bi se tiho rasprsnule; ovako utajeni na bezbednom, jedinu pretnju predstavljala je hladna metalna tabla po sredini razrezana ledenim zupčastim suncem. Letom opčinjeni, ali za zemlju vezani, okruženi iverjem kao otpalim perjem, ustanoviše da ono ne služi samo krila da sačinjava, već i pad, usled straha od strmoglava, da ublažava. Stoga se bez mnogo dvoumljenja nađoše na gostoljubivom oblaku piljevine. Prvo što se ukazalo pod Jasmininim čempresastim poluspuštenim svodovima bile su stene sa svojim pitomim grebenima; jedno sunce koje se tik do vrletnih tesnaca pomalja naizgled nezgrapno, a opet kao saliveno do mesta gde se prelamaju netaknuti vodeni izvori i ponornice usled urođene blagosti. Petar je netremice pratio ritmično komešanje vetra u najtamnijem kutku njenih očiju. Bez postavljanja pitanja o budućnosti, njihova prošlost ogledala se kao bespotrebno oponašanje oblaka sa večito naboranim čelom od mogućih oluja. Na tren će začkiljiti, obuzeti slepilom, ustima načiniće grimasu sličnu onoj kada se izgovaraju psovke, da bi odagnali istovremeni nalet smeha i plača, i posvuda su se mogla odomačiti najtananija sećanja kao da su prirodi poslužili za ono što sama nije bila u stanju da dovrši.

Pridigavši se jednom rukom, oslanjajući se na otrežnjujući cirkular, jeza mu prostruji telom, što ga je samo nagnalo da istog trena darežljivo ponudi ruku svojoj izabranici. Pribiše se jedno uz drugo, i ubrzo se kao po zapovesti svi komadi odeće nađoše na njima. Međutim to nije umirilo cvokotanje i oni nedugo zatim kao promrzli anđeli zatvoriše pilanu i uđoše u auto.

Tako i toga jutra, Petra nije probudio sunčev rezak zrak kroz pritvoren prozor, niti zapah kafe, pa zatim i medovače pod nosom, već sećanje na dan kada je već ogre-

zao u alkohol rezaao daske mamuran u očevoj pilani. To je već bilo vreme kada je Jasmina uveliko šetala sa povećim stomakom kroz Žagubicu. Do mnogo čega mu tih dana nije bilo u životu, a nekmoli do mehaničkih pokreta nišanja dasaka, rezanja i odlaganja. Nek onda ne čudi što se zagledao duže nego je preporučljivo u metalno sunce, zatim krvavi trag na dasci i odbegli prst zagubljen u struganom paperju krunisan vriskom pobesnele zveri.

Probudio se cvokoćući, čela orošenog hladnim znojem, na oči zblanutih vlasnika. Mahinalno je posegao za ponuđenom čašicom.

- Klin se klinom izbija kažu, šta veliš? – vlasnici upitaše.

- Oho ho, to mi je trebalo – Petrovo lice širom otvori pukotinu ukočenog osmeha. Prepoznao je med medenu medovaču, ali koja u stomaku deluje kao košnica u momentu opšte uzbune pčelinjaka.

- Hajde sinko, doteruj se pa na put, zlo sprečavaj ako boga znadeš, prodaće nas sve sa čiftama – Jana mu se majčinski nadnese nad uho.

- Eto me, bez brige – reče Petar i malko protrese glavom. – Naravno da im nećemo dati ni pedalj šume. Hteli bi zeleni put od žute cigle, ali malo sutra.

Zgledašes supružnici, jedinstveni u nerazumevanju.

- Još nas prave ludim, tobož, zbog šuma su nam radi kupiti planine, ko da mi ne znamo šta to zaista žele. Zlatno runo, eto šta su namirisali, pa njuškaju sa onim tanjirima svud unaokolo i samo što nam još i nos ne čeprkaju. Ajd uzdravlje, i oprostite ako sam noćas bio nevaljašan – reče Petar još nedovoljno stabilnog hoda, uputivši se ka traktoru.

- Samo ti pohitaj, bojim se da ne okasniš – gazda mu dobaci.

- Ma kakvi, predsedavajući je ono mrtvo puvalo Panna Bulić, dok ispriča svima, po običaju, kako je porađao ćerke, taman stižem na glasanje.

Gazde zatvoriše vrata od kafane Zeleni Eldorado, a Petar rukom prebirajući po džepu za ključevima, polako prelete pogledom snegom prekrivenu travu u kristalnoj jutarnjoj svetlosti, da bi oči primirio na ispruženoj obogaljenoj ruci, nastojeći da je izvede iz stanja simptoma-tičnog podrhtavanja. Opet ga je obrvalo sećanje kada su ono maštali posle prvog vođenja ljubavi u povratku kako bi to izgledalo kada bi se sva šuma okitila božićnim ukrasima i đinđuvama u jeku zime, ili prolećem, a što ne, kada bi se girlandama raznih boja urešavale krošnje i tako spajale jedna drugu. Na to je otegnuto i setno zevnuo, da bi odmah potom još jednom zatresao glavom kako bi pročistio misli.

Uskočio je u traktor zatim, i zaorao trotoar naglim kretanjem. Bilo je povuci potegni tih dana pred glasanje. Vlasi su daleko mudrije glave i jednodušno stali protivu prodaje toga kraja dobro znajući šta se pod njim krije. Priču o Zlatnom runu samo su oni negovali pokraj ognjišta dok su svoje glavi Srbi, uprkos najvećoj bedi u istoriji kada je takoreći sve u čitavoj zemlji bilo poklonjeno, i to poslednje blago bili spremni da rasprodaju. Država sa najviše dobrovoljnih davalaca informacija ili cinkaroša volontera, mislio je Petar Pan, umesto da je sama sebi omogućila zlatnu groznicu u svojevršnom karantinu, ponovo je sve, bez razloga, bacila na doboš. Izgleda da su jedino u tome svi ažurni i ekspeditivni, kao pauci u flaši. Vlasi na jednoj, Srbi na drugoj strani. Jedino je Petrov glas mogao da prevagne većinu, no on je odveć kasnio. Traktor je frktao gonjen do iznemoglosti. Dedovina je bila u pitanju, ponavljao je u sebi, međutim, hteo ne hteo, još jedna

stvar mu je svrdlala glavom. Bio je to glavni huškač, pored predsednika opštine razume se. Zvali su ga Čokoštroko, jer je bio oličenje ljigavštine kao čovek, a uz to sin vlasnika veletrgovine pod nazivom Čokolend. Posedovao je taj lokalni tajkun gotovo sve manje i veće prodajne objekte. Sponzoruše su se lepile za njegovog sina listom, uzgred, godišta istog kao i Petar. Među njima je vladao pravi pravcati seksualni rat. Dok je Petar važio za najvećeg lafa u žagubičkom kraju, s jedinom manom, bar što se tiče lepšeg pola, da je nezrela osoba, te je u njega badava na duge staze polagati nade, kako je već pomenuto; Čokoštroko, kako i sam nadimak zbori bio je prevrtljivac kome nimalo nije smetalo očevo bogatstvo. Štaviše, on je to obilato zlopotrebljavao. Sponzorušama se radovao kao ozeblom suncu, za razliku od Petra, koga, istini za volju, ljubiteljke silikona nikada nisu uzimale u obzir kao ozbiljnu investiciju, a bogami ni on njih, jer ih je posmatrao kao obične lutke na naduvavanje. Nemalo puta, Čokoštroko je dovođio žrtve do samog ambisa tako što ih je kompromitovao, isprva na rečima samo, a zatim, dogodilo se i to, tako što je snimio jednu od dobrovoljki kamerom i obogatio mobilne telefone čitavom okrugom besramnim klipom. Inače, po govorkanjima, koja kako smo primetili nimalo nisu bila diskretna, Čokoštroko je imao jednu seksualnu, hajde da ne nazovemo nastranost, a ono barem sklonost. Naime, devojke je dovođio u stan na poslednjem spratu, što će reći četvrti, smešten u zgradi u centru Žagubice. Posle kljakavog ubeđivanja, svaka bi pristajala da mu ispuni želju. Odvođio bi ih do terase i nagonio da se naslone na ogradu dok bi on pred sobom imao ceo grad na dlanu. Iz stana je dopirala pesma Što ja volim taj seks, banalna pesma kakvu ne bi otpevao ni najvulgarniji bend iz nekog getoa, u poodmaklom overdouzu, a što nimalo nije

smetalo njegovim gošćama. Kako možemo ustanoviti, nikakva se posebna izopačenost nije krila iza ovog čina, ali pronicljivi, i bez tajnosti, sujetni um Petra Pana, prokljuvio je otkud ta parada. Kompleks više vrednosti, ništa drugo, Čokoštoko nije mogao sakriti, već se tako prosto i slikovito odavao. Sitna duša, da bi sebe postavio iznad drugih, i tome je pribegavao. Naravno, to je bilo samo prividno, zaključivao je lako Petar, koji nije patio od visine. Čak ga je u proverenim krugovima opanjkavao, tako što je omalovažavao njegovu maštu i kreativnost. Govorio je, zašto nije unajmio Džonija, inače čuvenog žagubičkog svingera zaposlenog na amaterskom aerodromu gde je obučavao padobranstvo i iznajmljivao paraglajdere, i između ostalog opštini služio za vrelih letnjih dana u svrsi zaprašivača komaraca. Dakle, ponavljao bi, kako bi se svi još više usredsredili, zašto ne unajmi Džonija da bude vozač, i na zadnjem sedištu pajpera ili cesne ne prodrmusu neku balavicu. Uz to bi oprašivanje moglo biti još efikasnije, ako se vinemo samo malo od tla na ćilimu mašte. Tu bi se okupljeno društvo zacenilo od smeha, ali možda i više zbog toga ko to priča. Jer nasuprot Čokoštokou, Petar je bio čuven po svom izumu. On je svoje devojke prvo upoznavao sa potencijalnim užitkom, što u mnogome govori o njegovom džentlmenstvu. Tek, da to ne ispadne u njihovom spomenaru kao obično drndanje u traktoru ili ne daj bože lomatanje po uparloženim njivama, suptilno bi ih na parkingu upoznavao sa metodom. Tek kada bi se opustila i privikla radoznala građanka na traktor, koji u stajaćem položaju prede kao sitnim kasom poterane kočije po tucaniku, i dobio zeleno svetlo, Petar bi ošinuo karuce. Muzički repertoar je bio jedinstven, Hokus pokus, i ta pesma bi im ostajala urezana večno u pamćenju. Tada bi traktor živnuo i veselo poskočio na gospodarev mig, i ko-

čijama u pokretu brazde bi izranjale u susret, neprimetno se pretvarajući u valove podstaknute iz pravca nekog gorostasnog kruzera sa tolike daljine da bi se sada već baraka poslušno klatila isključivo po njihovoj volji. Čudesan je bio, već po sebi, taj prizor za obešenjačko društvo, kada bi ugledali tokom mrklog mraka tu ploveću diskoteku dok baca mlazeve svetlosti kao neki neispravan svetionik. No, to rivalstvo ne bi zasluživalo da remeti ovo narodno predanje, da se u to tako reći devičansko tkanje nije uplela i ljubav njegovog života. S obzirom na hvalisavost Čokoštrokoa i nepobitnu činjenicu da je osim svoje neporecive lepote, žagubički kraj ipak i malen, posebno kada su u pitanju kuloari, tek saznade naš Petar i za tu iščašenost ljudske prirode. Jasmina jeste u braku već godinama boravila s nekom nesumnjivom srećom sa Aleksandrom Najvećim, kako ga je sarkastično prikazivao u društvu, ismevajući pre svega sebe, ali s najnovijim gafom se nikako nije mogao pomiriti. Saznao je da se već duže vreme Jasmina nalazi u sagrašenju sa naslednikom Čokolenda. Dve godine je odbolovao, zatim još pet preko proleteše, da bi to na njega delovalo nesmanjenim žarom impulsivnosti. Zato se uneredio prethodne noći, u pokušaju da pronađe spas u starom prijatelju alkoholu koji ga nikada nije izneverio kada je skretanje sa čistog uma bilo nužno. Ništa tu nije mogao odgonetnuti, a kamoli iščivijati, jedino mu je preostalo da stigne na vreme i koliko toliko pomrsi bezočne račune tom sveopštem kompromiteru. Zlatno runo, ponavljao je u sebi, škrgućući istovremeno zubima, ne uspevajući da izbriše njegov lik iz glave. Jurio je na svom pegazu, mamuzao ga koliko je mogao i napokon stigao. Kada je video masu naroda kako izlazi iz mesne zajednice razočaranih lica, i predsednika čuvenog po korupciji Vasu Pavkovića kako se pozdravlja sa Čokoštrokoom, zadovolj-

no se praštajući, sve mu je bilo jasno. Vlasi su samo okrenuli glavu na njegovu pojavu kada je iskočio iz traktora, Srbi su se vukli svojim kućama nešto mrmljajući nerazgovetno, a Čokoštroko je turirajući uz škripu točkova prošao pored, u pravcu grada, bacivši samo jedan pogled ka Petru, ali u kome se raspoznavala sva nakazna demonolikost kakva se viđa na obrazinama u vreme poklada. Na Petrovom licu ogledala se mešavina prestrašenosti, ogorčenja i samosažaljenja.

Kada su prošle čitave sedmice i celim krajem ponovo zažubori Mlava, blistajući od sreće što je od pamtiveka ovuda vršila ulogu vesnika proleća, na jednoj terasi u centru grada, pri slabom osvetljenju, naziraće se nečija kosa boje zlatnog runa. Da je kojim slučajem neko svu pažnju ustremio ka tamo, i dalje ne bi mogao razotkriti identitet osobe iza njene siluete, ali bi na tom tajanstvenom licu, usmerenom u pravcu neke daleke svetle tačke što rasipa svetleće zrake svud naokolo bez ikakvog reda i smisla, spazio mešavinu prestrašenosti, ogorčenja i samosažaljenja.

Labudova pesma prvotnoga crva

Labudova pesma prvotnoga crva mogao bi glasiti naslov ove priče sa mojom malenkošću na mestu glavnog junaka, ali samo za one odabrane plićega uma. Naime, labudova pesma, uzgred, nimalo prijatna za sluh, paradoksalno kakofonična u odnosu na lirsku spoljašnjost tih veličanstvenih bića, opšte poznata je metafora nadolasku smrti odnosno oprostajnom izdisaju. Prava istina je zapravo suprotna, jer ako je ponovno rođenje preterivački opis, onda preobražaj zvuči najprikladnijeg značenja. Neka to ne začuđuje nikoga, gospodo, ako prihvatite činjenicu da sam ja neuništiv sam po sebi, kao takav; ne kao tamo neki androgini anđeo, već reproduktivni stvor, večan još samo kao Neko koga ne treba predstavljati, jer su Njime već svi dovoljno opsednuti. Dokaz tome najlakše se uviđa, ako me uporedite sa najsavršenijim oblikom života na ovoj planeti, a to je virus. Prevaziđeni stvor, čak i bajatim izgledom, podseća na metak prepotopskog karabina, dok ja naprotiv, nalik oblačku, kakvom mikrokumulusu, predstavnik svih ljigavaca, sopstvenik samo osnovnih, elementarnih svojstava, larvastog tela koje se nikada neće preobraziti u, neuporedivog u svojoj lepoti, koliko i u smrtnosti, leptira. Preživio sam i ledena doba zahvaljujući svojim tako dragocenim hibernatorskim sposobnostima. Čak i da sam umro, kao samoobnovljivo biće, opet bih bio živ. Ima nas raznih sorti, u zavisnosti od staništa, ali nam se suština nimalo ne razlikuje. Ima nas od onih koji sebe radije pronalaze po lešinama, đubrištima besprizor-

nim kao i otmenim, živom drveću kao i nameštaju, skoro pa svugde, dok ja tako reći nisam nikada napuštao svoju jabuku. Stariji sam od Adama i Eve, štaviše. Nikakvom slučajnošću, ja i opet ja, ostah u životu. Pre bi se moglo reći, zahvaljujući mojoj podmukloj visprenosti, a ne sreći, moj izbor je ispao najinteligentniji svih vremena. Dok su zdrave jabuke kidali sa grana, počev od bestidnog para pa do današnjih dana, moju kuću hranilicu, moj ceo svet, onako bušan sa malenim otvorom kao spoljnim vratima izdubljenim samo za mene, niko nije zarezivao ni dva posto, a što okolisati, nema toga stvora koji se sa gađenjem nije odricao mene. Taj i takav, bezobrazan ili saobrazan, vučem svoje prokletstvo, a to je besmrtnost, žalosna mi majka. Činjenica da me niko ne voli, možda zvuči neverovatno, ali mene savršeno ne tangira, što se za čoveka baš i ne bi moglo tvrditi. On i jeste izmislio, odnosno umislio da je besmrtnost prokletstvo. Oni koji najviše strahuju od smrti, sve što rade vezano je za taj strah; egoisti koji se toliko trude, po difoltu, ne prezaju da upotrebe bilo koje sredstvo da bi poboljšali, sačuvali, zadržali i produžili sopstveni život. Stoga, takvi najmanje imaju prava da tako nešto izjave. Eto jednog razloga što mi nikada nije bilo dosadno za vreme svoje dugovečnosti. Da nije tog samoljubivog ljudskog soja bilo bi mi, istini za volju, mnogo dosadnije, ali s obzirom na to da me nikada ljudi nisu prestali zasmeyavati ili u najmanju ruku zabavljati, vreme mi je i više nego brzo proteklo. Već naviknutom na život, biće mi stvarno krivo kada dođe trenutak rastanka, ali i za to krivicu pripisujem gorepomenutim klovnovima. Od prvog snošaja poslednjih nudista sa osećajem sramote Adama i Eve, od kada su zacementirali teoriju da je seks najlepši doživljaj, pojavila se Darvinova teorija da je čovek počeo da raskida srodstvo sa majmunima u trenutku kada im se

razdvojio peti prst od ostalih, i suvereno postaviši palac, poslužio dalje u svrhe praktičnijeg bešenja, klaćenja i veranja po granama. Ja bih ih ispravio u korenu sa neoborivom tvrdnjom da je peti prst odnosno palac, čoveku bolje došao za masturbaciju, a ona je jedina bolja od seksa, i time sam sve čovečije zablude obesmislio. Prava istina glasi da su prvom čoveku bili roditelji poslednji majmuni koji su hodali držeći se istovremeno za ruke i granu. Ti isti praroditelji kada su ugledali plod svoje ljubavi, nestala je i romantika. Eto zašto je čovek najniži oblik života na zemlji, a ne ja kako me on predstavlja u krivotvorenoj istoriji kao puzećeg simbola - duha Zemlje, što je u stvari zmija. Ja sam, utuvite jednom za svagda, nebeski stvor, vazdušast sav, sveprisutan i lepljiv za prste koliko sam neodoljiv.

Moja dobronamerna testamentarna pripovest ne bi postojala da nisam načinio početničku grešku, a ona se sastoji u tome da se nikada ne treba vraćati na staro mesto. Priznajem, na jedan proplanak kod mesta Lepenski Vir, nisam uspeo odoleti prirodnim čarima, i kao povratnik tamo sam nalazio prebivalište u više navrata. Prvi put je to bilo u vreme stvaranja jedne od najstarijih pismenih civilizacija na planeti. Neki su je još prozvali civilizacija oblutka što se može uzeti u obzir, ali ne bez doze sumnjičavosti. Klanjanje ljudi rečnim oblucima koje je voda gladila i mazila milenijumima više je nego ironično. Oni isti što su kamen obožavali i blago rečeno divili mu se kao ljubljenom savršenstvu u svoj svojoj nedostiznosti, kamenovali su se međusobno bez mnogo dvoumljenja. Tako je bilo i u posleratnim godinama koje su usledile nakon završetka Drugog svetskog rata, i to krajnje bezdušno i samodestruktivno. Da bi sebi obezbedili veštački izvor energije odnosno izgradili jednu od najvećih hidroelektrana sveta Đerdap, nadomak političke konfnije sa Rumunijom, stvo-

rili su i veštačko jezero ogrešujući se o prirodu pre svega, a onda i po same sebe, zatirući svaki trag toj civilizaciji na mestu njihovih ostataka naselja najpre, a onda i plaveći brojne crkveno-religijske objekte novije istorije prožete pravoslavnim hrišćanstvom. Potapanjem sopstvene istorije, prekidajući vezu sa poreklom, sebi su dodatno spultali pravo na neku izgledniju budućnost. Uputno je bilo za sve koji su to na vreme uočili, da od takvog naroda koji sebi ponajmanje želi dobro, treba zacelo samo bežati koliko ih noge nose. No, mene zavedoše emocije, iako sam njima kao duhovno amorfnu živuljku najmanje vičan, i ponovo sebe pronađoh u jabuci sa pogledom na dunavsko priobalje.

Mir i tišinu tog fantazmagoričnog pejzaža narušavao je tek po koji šleper krcat raznim gvozdenim espartom. To bejahu lađarska korita kompetitivna međusobno samo po rugobnosti i krijumčarskom robom. Presudna im beše tek ta pompezna funkcionalnost. Mahom su ih krasile zastave država iz bivšeg Sovjetskog Saveza i, razume se, domaće srpske nacionalnosti. Moj oproštaj od života tu se i imao dogoditi. Prethodno bih veran istini, a dugujući svima koji su se odvažili da saznaju do kraja moju hroniku događaja, sačinio kratko upoznavanje sa pojedinim okolnostima. Naime, mojoj istančanoj moći zapažanja nikako nije mogao promaći taj više neko komičan prizor. Dok sam rovario jedne lepe letnje noći oplemenjene svetlosnim polenom punoga meseca svoju jabuku, pošto je dan bio suviše pakleno vruć da bi se ikakva glad mogla probuditi, nedaleko od obale, lađa sa srpskom zastavom lagano je plovila nizvodno. Negde na pola metra od nivoa vode obrubljenog venčićima talasa, bila su poređana prozorska okna od utrobe broda, a, samo metar više, presijavala se pod brodskim farovima paluba. Na njoj su stajala

dvojica radnika i rukama za noge držala u vazduhu svog kolegu, koji je na taj način visio naglavačke, pogledom uperenim u jedno od okana što su gledala u donju kabinu. U potpalublju je kapetan prionuo na posao da mu se pozavidi, zaista, što se moglo zaključiti po neskrivenom divljenju onog koji je imao čast da uživo voajeriše kroz okno, i na glas komentariše dešavanja. Kapetan je imao tu privilegiju da prvi overi, što na brodskom žargonu, kao i na svim ostalim, znači pojebe, prostitutku, pokupljenu negde uz put. U zavisnosti od mesta isplovljavanja, prostitutkama ih je snabdevaio makro; katkad bi to bilo čak kod Bezdana, a katkad bi to dogovarali na nekoj bližoj deonici vodenog puta. Mesto iskrcavanja je obično bilo locirano kod Kladova ili Rama. Srpkinje su bile tražene od strane bivših Sovjeta, a prostitutke iz tog dela sveta na većoj ceni su bile za naše mornarske apetite. Kada bi se svi izređali, brod bi pristajao na obalu, makro bi je prihvatio kao i novac za diskretne usluge, i autom je prevezio do njihovog pribežišta. Sve to ne bi imalo nikakvih posledica po mene i ovu priču da je srpska prodavačica ljubavi tada bila u kolima kada su zastali pored puta da uzberu jednu jabuku, budući da je ogladnela a nije se mogla suzdržati do kuće, dabogda joj preselo. Ne, to nije bila osoba koja potiče iz zemlje u kojoj svega nema, samo jabuka ima napretek, toliko da se ne isplati uzgajati ih s obzirom na nisku prodajnu cenu. Ovo je, na moju štetu, bila osoba iz zemlje u kojoj svega ima, samo jabuke, kojih jedino nema, plaćaju kao egzotično voće. Samo Moskva za deset dana proždere čitavu godišnju proizvodnju jabuka Srbije. Toj i takvoj osobi ni najmanje nije zasmetala okom skoro nevidljiva rupica na mojoj jabuci, i prvi ugriz već je meni zauvek promenio sudbinu. Od tada sam postao deo nje, kao seme, klica, bez mogućnosti da postanem išta drugo,

mimo moje, a po svoj prilici, i mimo njene volje. Zalogaj joj je zapao u dušnik, sudeći po tome što se propisno zagrcnula. Uzalud ju je lupao nemilice po leđima makro, nimalo ne štedeći to krhko i nežno biće. Toliko se zakašljala da strah koji je nastupio u oboma uopšte nije bio bezrazložan. Celim putem njena pluća doživljavala su potrese i nikome nije bilo svejedno pa ni meni samom. U makroovom domu, omanjoj kući u predgrađu Beograda, kašljanje se pojačalo i preraslo u mukotržno krkljanje. Gušenju se kraj nije nazirao. Uspaničeni makro, bez razmišljanja se latio mobilnog telefona i pozvao svog prijatelja Zvonka, po zanimanju lekara, da ga upita barem za savet šta mu je činiti sa mučenicom koju, nije mogao odvesti legalno na intervenciju u državnu bolnicu i slične institucije iz razumljivih razloga.

Lekar po vokaciji, njegov prijatelj je devedesetih stekao grdno bogatstvo, tako što se dosetio da prikuplja odbačene boce za infuziju i prodaje ih natrag onom istom inostranom proizvođaču. Do tada su te boce bile reciklirane u Srbiji, jer niko pre njega nije bio dovoljno domišljat da dođe na istu ideju. Proizvođač je basnoslovno opskrbljivao boce, i prijatelj ubrzo postade novopečeni bogataš stacioniran u pomodnom kraju Košutnjaka u jednoj od takozvanih Fildžanki. Ideja jeste bila njegova, ali da ne beše nezanemarljive pomoći makroa, pitanje je da li bi se tako lako obogatio. Naime, makroove manipulativne veštine itekako su bile od koristi kada je posao prikupljanja bio u povoju, dok se još razrađivala mreža po srpskim medicinskim ustanovama. Trebalo je nagovoriti medicinsko osoblje uz minimalno podmićivanje da im predaju te nepotrebne staklene posude koje su to samo naizgled predstavljale za površne službenike. Samim tim, doktor mu je dugovao mnogo, tako da ovo, ako bi se i moglo nazvati

uslugom, njemu neće predstavljati problem, usput ne zaboravljajući i Hipokratovu etičku premisu. Kralj infuzije je bez kolebanja pristao da ukaže lekarsku pomoć, i njih dvoje se odvezoše ka njemu.

Još devedesetih, kada je ustalio monopol nad izvozom i uvozom boca, stekao je dovoljno resursa, uspostavio veze sa medicinskim podzemljem, i nije ga nimalo uznemirila novost da se umesto staklenih flaša u budućnosti uvode plastične kese. Do tada je već postao glavni koordinator za intravenoznu opremu za manje više ceo Balkan. Stoga i ne treba da čudi to što je pored ogromnog skladišta u Dobanovcima, još sebi mogao da priušti, bez preterivanja, palatu u blizini bivšeg Filmskog grada. Fildžan naselje, kako su ga neumesno prozvali neduhoviti novinari i ljubomorno građanstvo prezadojeno nacionalizmom, relativno je skorijeg datuma. Naime, Dedinju, Senjaku i Bežaniji najnoviji estetski rival izgrađen je po orijentalnim standardima, što je pakosnim starosedecima poslužilo da ga pogrdno nazovu, aludirajući pre svega na to što su košutnjačke pašnjake gradski oci poklonili na tacni. Tu su se naselili dobroćudni i bezazleni posrednici sa Bliskog, Srednjeg i Dalekog Istoka, kako bi obnovili nekadašnje viševekovno prijateljevanje, što putem televizijskih serija, što pri investiranju u velelepni grad na vodi. Fildžan naselje se širilo, i mesta su tu pronašli i naši imućni građani poput dotičnog kralja infuzije. U blizini je pronašao utočište čak i čuveni svetski pisac Teo Olbreht, takođe naš čovek, kome je zvezda sreće zasjala u Americi već pri prvom romanu pod naslovom *Ja vragolan i moj deda*. Samo su neki, odveć, zluradi i nadasve sujetni pisci mogli izneti tezu da tog najpoznatijeg unuka naše nacije slava ni izbliza ne bi dotakla da se kojim slučajem predstavio, ne daj bože pod prezimenom sa završnim slogom

ić. Palate su bile projektovane po istočnjačkim merilima odnosno daleko manjih dimenzija su se činile spolja nego iznutra, insistirajući tako reći na komfornosti enterijera ili duše samog doma. Da bi ugodili i evropskim pogledima, možda i pomalo preterano, unutrašnjost kuća blago rečeno je blistala u svoj svojoj sterilnosti. Kućno osoblje ili služinčad birano je sa posebnom pažnjom, i uljezima u bilo kom smislu nije bilo mesta. Stoga je naš makro bio potpuno spokojan da će njegova Ruskinjica uživati punu diskreciju kod prijatelja. Čim je pritisnuo zvono na kapiji i približio lice kameri na interfonu, vrata palate se otvoriše i njegov jatak se u tri skoka stvori pred njima kao da već nije izbila ponoć. Daljinskim upravljačem deaktivirao je silne alarme i laserske zrake, te ih pustio da uđu u dvorište koje se nije dalo razgledati sa ulične strane. Pored staze dopirao je besprekorni travnjak po ugledu na minijaturene golf terene, a na samom popločanom gazištu, s jedne i druge strane, počivale su gorostasne saksije sa patuljastim palmama. Makro se srdačno pozdravio sa prijateljem, došapnuo mu da mora hitno odraditi još jednu tezgju, i da bi Ruskinju trebalo zalečiti, što neće, po njegovom laičkom mišljenju potrajati duže od par dana, tek dok se on ne vrati po nju. Kralj infuzije je pristao bez dvoumljenja, i tek kada je makro zatvorio kapiju za sobom i alarmni sistem se ponovo aktivirao, on je imao prilike dobro osmotriti kašljucavu devojkju, do malopre tek siluetu jedva primetnu u senci iza njegovog nekadašnjeg saradnika. Drhturava, devojkja sa ne više od dvadeset godina, izgledala je umorno i bespomoćno kao neki pokisli ptić koji je jedva umakao kopcu zainaćenom da je proganjja do ispod zemlje. Imala je prozirnu kožu, laku odeću, kosu raščešljanu i tek kada bi se zagledao malo bolje, metalni mladež na nausnici levo od nosa.

- Ja sam Zvonko, a ti? Izvini, da li uopšte barataš srpskim jezikom? – upita, usput se iznenadivši komentarem da izgleda kao milion dolara koji je prohujao istovremeno njegovom glavom.

- Pričam, ne baš knjigovno, ali razbiram. Ja sam Aleksandra.

- Drago mi je. Izvoli – pomalo smeteno joj ukaza put unutra. Inače, Zvonko je uzeo četrdeset i petu nedavno, i nije pripadao muškarcima zbunjive prirode, niti u poslovnim pregovorima niti kada su žene bile u pitanju. Možda je bio malo zarđao po drugom osnovu, budući da je već duže vreme pribegavao isključivo poslovnoj pratnji, ali je to svakako mogao biti samo slab izgovor za njegovu naprasnu smušenost. Nije mu zasmetala, štaviše, osetio se podmlađenim time što je zadrhtalo srce u nedara. Više i nije pamtio kada je na normalan i spontan način prišao devojci, posebno od kada su njegovi roditelji napustili ovaj svet, nekako ostavljajući mu doživotno grižu savesti što im nije uslišio poslednju želju i priuštio im unuča pa bilo sa kojom mu drago udavačom s obzirom na njegov status. Od tada je, bez njih, kao pomalo dosadnih podsetnika, zaboravio na biološki sat i u društvu žena se nalazio tek u slučajevima kada ga izda muška suzdržljivost. Četrdest i peta nije bila neka naročito kobna godina, ali u poslednje vreme osećao je osetno slabiju seksualnu afirmaciju, i da se ne bi obrukao u nekom budućem sudaru, na vreme se obezbedio i napunio čekmeže stimulativnim pilulama. On nipošto nije bio osoba koja je u stanju sebe da zavarava. Već pri samom izboru da se otisne od humanističkog poziva lekara i postane surovi materijalista, znao je da će ga koštati oslabljenja duševnog blagostanja. Njegov libido morao je kad tad abdicirati, pogotovu kada se uzme u obzir da je živeo na sultanskoj nozi, okružen ha-

remskim inventarom, i mogućnostima jednoga šeika. Samo je spavaću sobu trebalo osmotriti i u svakom uglu lako bi se mogao zateći doslovno po neki komad gusarskog plena. Njegov krevet, pod svilenim baldahinom, opkoljen teškim stupcima od abonosa rađenim u duborezu, oduzimao je dah. Na preporuku istočnjačkih dizajnera, umesto vodenog kreveta koji ostavlja nepoželjne posledice po kičmeni stub, dušeci su ispunjeni najgušćom penom pokupljenom sa hridi gde je okean najbešnje udarao, a jastuci sa nešuštećom morskom travom, širili su omamljujuće mirise svud po prostoriji, kao i pokoji dozvoljeni nostalglični šum što je pretvarao svaki dan preobilan stresom u laki san nedosanjan u ranijim periodima života. Pod spavaće sobe bio je prekriven cirkonima grimizne i lazulne boje, izmešane sa belim peskom specijalno dopremljenim s onu stranu mediteranskog mora. U takvoj sredini gde je još samo Šeherezada nedostajala sa svojim opominjućim prstom, gospodar je lako mogao postati sopstveni evnuh. Evnuški sindrom ga je i naterao da se nakrca stimulativnim zalihama kao da se sultanu sprema dugogodišnji kućni pritvor ili eventualno nanogica. Do sada, po svoj prilici, nikada nije upotrebljavao afrodisijajčka sredstva, ali neće škoditi njihova blizina.

Ruskinja po imenu Aleksandra, mrmoljio je u sebi, zadivljen njenim imenom, kao da nikada nije čuo za nje-ga. Svaki sonant i konsonant stajao je u predelu ne daljem od zuba. Mogao je i da ne otvara usta, da bi izgovorio, s tim što bi mu se samo činilo da ga drugi čuju. Samoglasnici su izvirali od ispod grla nekako, a svi ostali suglasnici odzvanjali su o nepca kao neka pesmica la la la la u nastupu veselosti.

Ona je za to vreme kružila pogledom u neverici da su razmere kuće, spolja gledano, u stanju da se toliko ra-

zobručē. Zvonko je uputio na pogodnu stolicu i primakao svoju kao da su u ordinaciji. Kašalj koji je zamukao dok se još nalazila u čudu kakvom ambijentu je upravo postala svedok, ponovo se povratio. Krkljanje je vratilo Zvonka u zbilju, izazivajući na njemu bolne grimase kao da njega razdire umesto nje. Tada je postao svestan da je predugo bio van lekarskog stroja, i da mu osnovni instrument nedostaje a to je stetoskop. Naprečac je sebe uhvatio kako blene u nju, ne znajući da li prvo da je zamoli da se raskopča do pojasa ili da pohita i potraži stetoskop. Zarumenevši se blago, ko oparen poskočio je sa stolice i pošao u nimalo zahvalnu potragu. Ta najjednostavnija alatka za doktore opšte prakse ako izuzmemo špatulu kao pandam štapiću za sladoled, ko zna gde je mogla da se skriva po toj trospratnoj kućerini. Ne bi ga začudilo i da je utočište pronašla među odbačenim kršom u podrumu ili da je u garaži pogrešno zamenjena za alat sasvim druge namene. Jurio je mahnit po sobama kao da mu od toga zavisi život ili u najmanju ruku preti otkaz, razbacivao stvari po podu, načinio pravi džumbus, ne hajući za kritike sobarice koja će ga kao i svakog jutra posetiti; graške znoja mu zarosiše čelom, i tek kada je otvorio nahtkasnu sa suvenirima, pronašao je izgubljenu stvar. Vrativši se, zatekao je Aleksandru na stolici u istom položaju u kojem ju je ostavio kao neko krotko lepo vaspitano dete. Dugmad sa bluze je već bila raskopčala i kada je doktor seo naspram nje, ne okrenuvši lice u stranu, pokazala mu je svoje nago poprsje. Njene dojke nisu zahtevale push-up grudnjak, bile su veličine jabuka tek tolike da stanu u muške šake. Doktor se sa naporom pribrao i prisionio mikrofona na grudi izgubljenog deteta u svetu odraslih. Grudi su joj se nadimale i vapile za njegovom zaštitom. Njegov puls je bio zabrinjavajuće ubrzan, jedva je suzdržavao dah da ne postane bestid-

no bučan. Ona ga je golicala po nosu svojim slatkastim dahom podsećajući na kompot od jabuka. Svu moguću koncentraciju doktor je upotrebio da bi ikako mogao da nasluti šta se to zbiva u njenim grudima. Nikakav šum nije razaznao u srcu, pluća su besprekorno funkcionisala, i kada je otpozadi prišao devojci. Njena leđa blago ugnuta po sredini, ti prevoji boje kokosovog mleka, osenčeni tek pogdeгде titrajima leđnih mišića, istaknutijih na mestu lopatica, odavali su pravu rusku građu, vičnu gimnastičkim veštinama i gracilnim kretnjama. Na njena povremena krkljanja dobijao je napade bespomoćnosti, iako je to bila osobina koja je kod njega probudila zaštitnički nagon prema njoj. Ovog puta on se osećao bespomoćnim jer nije umeo uspostaviti nikakvu dijagnozu a kamoli rešenje. Kao da je nešto zaposelo to krhko biće, ali je takva izjava kod iole obrazovanog lekara nedopustiva. Seo je poražen naspram nje, svojim malaksalim rukama joj je zakopčao bluzu mehanički kao da se radi o lutki na kojoj je za studentskih dana u laboratoriji predviđenoj za praksu vežbao. Ona se nasmejala, beli zubi joj zaiskriše, a metalni mladež bridnu svojim hladnim sjajem. Pomisli, šteta, tako bi bila dobra majka samo da nije kurva. Zatim joj je uputio pogled čežnjiv na šta nije ni ona ostala ravnodušna. Setio se svih kataloga koje su imale u ponudi agencije za intimne usluge i kajao se. Koliko li je samo pogrešnih sudova učinio do sada odabirajući partnerke koje su mu više škodile nego pristajale. Ono što se dogodilo Ričardu Giru u filmu sa Džulijom Roberts, on je samo mogao podrugljivo da prokomentariše. Ni u čemu se nije razlikovao od onih virtuelnih prosaca i pravih prosjaka koji su preko fejsbuka nalazili komplementarne osobe. Osećao se poniženo, tu pred njom, koja je bila po njegovom ukusu, njegov tip devojke, koju bi bez razmišljanja i bez seksualne probe od-

veo na oltar. Devojku njegovih snova procenio je bez reči, tako reći na dah, puls mu je odgovarao, i zaista imao je šta prigovoriti sudbini, ali ne i Bogu, jer mu je Ovaj očigledno naplaćivao za sve blagodeti ustupljene u životu. Morao je progutati knedlu i prihvatiti to kao neku protivtežu koja važi kako u individualnim slučajevima tako i šire. Kažnjavao ga je Onaj odozgo, jer je postao materijalista, izgubio je srce, zaboravio je na emocije, i greh zvani pohlepa ga je ophrvao čitavim bićem. Gledao je Aleksandru koja se sve više udaljavala od njega, iako mu je bila maltene pred nosom. Neprijatna tišina bi potrajala da je nije još jedan talas krkljanja obuzeo. Zvonko je uhvatio za ramena, i ona mu je prišla toliko da su im usne bile neznatno udaljene.

- Najbolje bi bilo da ti spremim toplu kupku. Osećaćeš se bolje, a za to vreme, okrenuću par brojeva, ako mogu da te ubacim u neku privatnu kliniku - rekao je Zvonko, potrudivši se da maločašnji bliski susret ne ostavi neprijatne posledice.

- Bilja bih veoma zahvaljna.

Uputivši je do kupatila na drugom spratu, doktor se vratio u prizemlje i odmah se bacio na posao. U Beogradu je radila samo jedna noćna klinika a ona se ko za inat nalazila u stanju renoviranja. Svi ostali doktori poznanici odbijali su listom molbe, a neki su toliko bili raspoloženi usred noći, da su ga savetovali da on pribegne starom proverenom, iako primitivnom običaju, da je nategne preko struka što silovitije, i tako se ponada da će joj izleteti to što joj je zapalo.

Komentari i saveti njegovih kolega bili su mu utoliko ogavniji i bezobrazniji što je sebi teže istiskivao iz glave da je neverovatnom, i nesrećnom igrom slučaja, upoznao konačno ženu svog života. Borio se sa sobom, sekundi su tekli, kao meseci nekada, dok je još patio u svojim pu-

bertetskim danima za nesuđenim devojkama. Na kraju je prelomio, i odlučio da poslušša kolege. Nije on klinja da potpada pod čini neke tamo droce. Daće joj lek, i još pet stotina evra; sutra će ne samo da se oseća izlečenom, nego će postati zavisnik. E, tu će on nastupiti kao profesionalac i preduprediti svaku kontraindikaciju. Prvo što će uraditi je da uzme iz ratnih zaliha fantagru, i vreme koje je potrebno za jedno delovanje utrošiće u kadi kupatila u prizemlju. Fantagru mu je dobio sa ruskog tržišta upravo prijatelj makro, kao poslednji hit savremene medicine. Po njegovim uveravanjima, sve dosadašnje vijagre, kamaigre i cijalisi padaju u vodu. Fantagra se pokazala uspešnom na jednom ispitaniku kome se, održavajući na površi ledledene vode, očuvao jarbol u uspravnom položaju.

Inače, kuća je sadržala dva kupatila i običan nužnik u spavaćoj sobi u potkrovlju. Otišao je do te prostorije i u sebi video imperatora, pobednika budućeg, alfamužjaka neprikosnovenog. Uz put je posmatrao pobacane stvari nakon potrage za stetoskopom, taj kaos kao dokaz ljudskog prisustva. Sva ona dosadašnja sterilnost odjednom mu je bila strana. Ovo mesto nalik brlogu probudilo je u njemu životinjske nagone, ali uprkos nepoljuljanom samopouzdanju, on je hteo da se osigura i da mu ovo bude najžešći seks u životu. Progutao je pilulu, ispio čašu vode u nadušak i nepristojno zagrgoljio npercima izgovarajući njeno ime, kao dehidrirani kurjak otvorenog zubala ka plafonu. Zatim je sišao do prizemlja i odvrnuo slavine kako bi mu blagotvorni mehurići dodatno razjarili cirkulaciju.

Za to vreme, dok se Zvonko baškario u jakuziju slušajući stimulativnu muziku, i pripremajući strategiju da li će se ophoditi prema njoj kao prema nenajavljenoj odelisci ili dugo očekivanoj ženi života, Aleksandra je napustila kupatilo. Isprva je osetila odsustvo bilo kakvog nadra-

žaja u grudima. Naime, malopređašnja topla kupka me je toliko opustila da sam se prosto istopio i postao deo nje. Disala je najnormalnije i bila sveža i poletna kao prepoređena. Imala je osećaj da se nalazi u Rusiji, da nikada nije ni morala da se otisne odande i zaposli kao prostitutka. Dve godine, gotovo, ona je ovde provela, što inače važi za maksimalan staž kao limit izdržljivosti i preporučljiv period koji ne treba prekoračivati ako se neguje želja za povratkom u rodnu zemlju i tamo započne kakav mali biznis, otvori trafika ili frizerski salon, na primer. Hodala je na prstima poput princeze, jer nije postojao razlog da se ne oseća tako u ovoj palati gde je najmanji problem bio izgubiti se. Baš iz toga razloga promašila je pravac koji je hodnikom vodio do stepeništa na dole, i nabasala na otvorena vrata Zvonkove radne sobe. Kao hipnotisana primakla se radnom stolu ne obazirući se na kompjuter i ostali sadržaj na njemu. Okretala se kao omađijana oko svoje ose, ne mogavši da poveruje svojim očima koliko knjiga je prekrivalo sva tri zida izuzev onog fasadnog sa golemim prozorima. Ona je poticala, ne treba smetnuti, iz čitalačke nacije; zatim, poticala je iz čitalačke familije, bez obzira na siromašno stanje koje je nastupilo po završetku Drugog svetskog rata i nemilosrdne eksproprijacije; ali, glavni uzrok njenom ozarenom licu bio je taj što su knjige u njenoj domovini postale raritet, a možda i simbol demodiranosti otkako je van tamošnjih ubrzanih tokova u neprestanoj utrci sa najnaprednijim nacijama, Rusija postala vodeća sila u književnosti spakovanoj u elektronski zapis. Pred njom su poređani od poda do tavanice bili hrbati besmrtnih dela najčruvenijih autora. Pogled joj je bludeo kao po stepi izatkanom svim mudrostima od postanka sveta. Najednom joj oko zapnu za jednu kolekciju, i ona ne odoli da je pomiluje rukom. Nežno je izvukla

jednu od omiljenih joj knjiga i istog momenta oseti nešto nalik udaru groma. Kao kada radi pristojnosti progutamo nalet štucanja, tako i ona s nadljudskim naporom uspe da suzdrži krik.

Zvonko je totalno zaboravio na vreme. U početku je sebi dozvolio toliko oduška da je otpevao par pesama Robija Vilijamsa u kadi, s ništa manje samopouzdanja i zanosna poput samog izvođača, da bi potom njegovo telo obuzelo prijatno opuštanje, i zamalo ga nije osvojio dremež, da fantagra nije najavila delovanje jednom reskom munjom u donjem stomaku. Smesta se trgnuo, peškirom proverio tačnost nagoveštaja, naneo na sebe poveću količinu mirisa i ulja, i ogrnuo se u bade mantil. Erekcija je sve više napredovala, i Zvonko je zadovoljno koračao u krug, svestan da je bade mantil slab paravan za njegov muški ponos. Spreman na akciju, ramenima se njišući u ritmu muzike koja nije čilela iz njegovih misli, zatvorio je vrata kupatila i viknuo njeno ime. Međutim, niko se nije odazivao isprva, što naravno nije uticalo da splasne njegov ritualni zov, već je samo pojačalo nagon dodatnim nestrpljenjem. Klataći se i dalje kao belac koji bezuspešno pokušava da imitira crnačkog repera na domaćem terenu, pošao je uz stepenice. Potražio je u kupatilu, ništa. Proverio spavaću sobu na trećem spratu, ništa. Spustio se iz potkrovlja, još uvek nezabrinut, i odlučio da isprati igru koja se ne može drugačije okarakterisati do žmurke. Pošao je od kraja hodnika, tamo gde se nalazila radna soba. Vrata su bila otvorena, unutra nikoga nije bilo, samo je kolekcija Dostojevskog bila razbacana po podu. Zvonko je sav pretrnuo, želudac mu se sledio, osetio je da gubi kontrolu nad celim telom, izuzev onog dela kome ništa više nije bilo sveto. Ne časeći časa, strčao je niz stepenice, razvrteo se okolo po prizemlju, i na kraju izleteo u dvorište

jadikujući i hropćući kao pas kome je zapala kost u grlu.

Fildžan-kuće niko na svetu nije bio u stanju da obje ili tačnije da uđe u njih, što je sasvim obratna situacija za onoga ko poželi napolje. Žena njegovog života i odaliska, Aleksandra, otišla je zauvek i bez oproštaja, samo zato što se uhvatila za pravu stvar. Naime, i pored sigurnosnog sistema oko kuće, Zvonko ništa nije prepuštao slučaju, pa je tako pametovao da bi lopovi pretražili celu kuću počevši od sefa pa sve do uobičajenih mesta gde nemaštoviti buržuji kriju novac. Zato se on opredelio za knjige. Jer, ako se nečega Srbi zgražavaju, to su knjige. A kao najdosadniji pisac svih vremena, kada bi se vršila anketa, po njemu bi prednjačio, a ko drugi do Fjodor Dostojevski. Sabrana dela tog poročnog skribomana toliko su obimna da su između svake stranice ukoliko se udene par novčanica, mogla da prime tačno milion evra. Tako je Zvonko, ne uzdajući se u vetropiraste banke, kući slagao vrednosne hartije revnosno, što se kaže od korice do korice. Sada je ridao pred vratima svoje palate proklinjući Majčicu Rusiju, a ponajviše onoga ko izmisli fantagru zbog koje će cele noći probdeti, izgedajući sam sebi na poslednjeg majmuna u kupatilu.

Mlečni put za dvoje u tri dimenzije

U dalekoj budućnosti, dve hiljade dvadeset i neke, u zemlji bele kuge i sveopšteg crnila...

Dve godine po zatvaranju rudnika koji je nadalje služio isključivo za deponovanje materijala nepodobnog po okolinu, rodio se Aleksa, zdrav i prav, osim ako se kao manjkavost ne definiše i višak, što je u njegovom slučaju značio šesti prst, kako na levoj, tako i na desnoj ruci.

Još od malih nogu, Aca je stekao rđavu naviku da prstima po stolu ili bilo kakvoj tvrđoj podlozi dobuje i remeti okolini sluh nalik ozvučenom maršu stonoge. No, to mu niko nije uzimao za zlo budući da su manje više svi bili upoznati sa uzrokom te nemile pojave. Razumevanje takve vrste nije realno tražiti baš od svih, a pogotovu od njegovih vršnjaka koji su zauzimali okolne klupe u odeljenju. Dovoljno je vratiti se mislima, što činimo nekada i od sebe kradom, u taj uzrast tako često prepun dečijih svireposti koliko i radosti. Setimo se samo tih usijanih muških glavica na velikom odmoru dok znojavi i razbarušeni trčkaraju u nadi da će loptom proturenim između dve cigle izazvati zanimanje koje devojčice iz prikrajka. Te i takve gotovanke još tada su postajale privilegovane da se zbog njih pravcati ratovi osmišljavaju u budućnosti, ništa manje beskrupulozni od onih iz prošlosti, bilo to od onih upamćenih, bilo prepravljanih, a bilo od onih prežvrjavanih. Kao topovska hrana obično su bila i biće, nekim čudnim spletom okolnosti, žigosana deca kao što je bio naš Aleksa. Uz neizostavan podsmeh, kobajagi bi mu na-

menjivali bezmalo najpopularniju poziciju na mestu golmana, kao da to niko, uključujući i njega, nije znao zašto.

Većito izložen porugama devojčica iz prikrajka, kući bi u jesenje dane, prstima ulepljenim od prvoga grožđa besomučno vežbao manje popularnu igru, klikera. No, plašeci ga se kao neravnopravnog konkurenta sa urođenom prednošću, oni isti drugari iz klupe, bukvalno bi ga izopštavali sa svih staza tamponiranih šljakom okolo škole, namenjenih za kros pri kraju godine, a koje su ujedno onako izrovašene, činile i klikeraška borilišta na velikim odmorima. Pokunjenom Aci, ništa drugo nije preostajalo do da zaobilaznim putem uzmiče ka svojoj kući. Uz put takođe nije imao mira. Tu bi ga sačekivali lokalni pijanci ispred prodavnica u karakterističnom polučučućem stavu sa pivskom flašom u ruci i dovikivali Aca Šestoperka. Njega nije imao ko da uzme u odbranu osim oca Jovice. Ali ako se tome doda da je upravo otac bio glavni uzrok tih dobacivanja, nećemo se ni toga saveznika dobrano nagledati. Taj vajni otac bi retko kada bio na pomoći sinu. Radio je u dve smene, tako da je noću svraćao kada bi Acu odavno ophrvao san. Kada bi se i događalo da mu slobodna smena zapadne po danu, češće se zaticao u zaklonu nekog šiblja kako požudnim očima upija svaki pokret kopačica na njivama pokraj puta. Prepušten samome sebi, naučio je da vlada kućevnim poslovima, redovno ispunjava školske obaveze i poštuje oca jer drugoga nije imao. Majku je davno izgubio. Govorkalo se, da je mučenica digla ruke od onakvoga muža, kakav je i Bogu dodijao. Da se birao najlenjiviji stvor na planeti, zasigurno bi za njega jednodušno izglasali. Toliko je bio lenj, da ga je mrzelo i da umre. Tamo gde svi idemo, niko nema da zakasni, znao je da odgovori na napade okoline. Ovo poslednje nisu prigovarali s obzirom na njegove godine,

nego stoga što nikada za života nije iskazao nijednu želju. Prosto je presvlačio jedan u drugi, ni po čemu drugačiji, dan. Oni upućeniji znali su otkad to datira. Naime, po njegovom prapraprasedi Aleksi po kome je taj kraj i dobio ime, događao se neki čudan par-nepar redosled u muškom porodu. Splet okolnosti ili prokletstvo, tek, svaki prvi naslednik po imenu Jovica bio bi neopevana lenčuga i trut, dok bi svaki Aleksa usled svoje preterane hirovitosti i nepromišljene energičnosti završavao kobno, ali isto kao i onaj prethodni u opštoj bedi. Primera radi, Jovičinog oca Aleksu morali su sahraniti u ormanu iz kuće koji je predstavljao jedinu pokretnu imovinu. Ovoga Jovicu dodatno su svi prezirali, jer je on kao beskorisna masa, za razliku od ostalih, premda nikada ništa nije radio niti bio zaposlen, dobio posao u rudniku, u trenutku kada su ga zatvorili i svi Aleksinčani odreda dobili otkaz. Ceo Aleksinac je postala varoš sa najmanje zaposlenih u zemlji, zemlji koja opet imađšaše identičnu reputaciju u Evropi. 1989. kada je rudnik zatvoren, pretvoren je u deponiju za otklanjanje celokupne pokvarene turšije na jugu Srbije. Ono malo stanovnika što je ostalo usled migracija u Beograd, a i rekordne bele kuge u svetu, gajilo je samo mržnju, i to baš prema njemu koji je imao posao, po mnogima dežurnog spavača u portirnici.

Aleksa mlađi, nikada se nije privikao u dovoljnoj meri na te bezrazložne izlive netrpeljivosti prema njemu nedužnome, te je vremenom sve nervoznijih pokreta postajao, a u glavi preturao navrat-nanos ispretumbane misli kako da jednog dana kaže zbogom ovoj nedodžiji. Od svega zavatlavanja, on paradoksalno imade koristi, i to kada je shvatio da je jedina igra koju može bez društva upražnjavati - sega-mega. Za internet nije imao novčanih sredstava, pa je utehu našao pored džojstika i starinske

igre atari. U međuvremenu je rudnik ponovo pušten u pogon i svi su se vratili na posao, s tim što je njegov otac dobio otkaz kao tehnološki višak. Tada mu je testamentarno objavio poreklo njegovih predaka. Ispričao mu je da su preci lokalnih seljaka izdali Turcima njegovog praprapradedu hajduka Aleksu, koga su isti naravno s lakomćom se dočepali i natakli na kolac. Taj kolac je zapravo bila samo zašiljena ruda skinuta sa kočija u kojima se on pravio važan i terao inat Turcima. Priča se da ga je pratio buljuk janjičara ka vrhu proplanka, dok je on vukao između nogu onaj kolac, pokazujući na taj način prkos i u posljednjim časovima, samo ovoga puta uperen rulji okupljenoj na padini okupljenoj da posmatra njegove tlapnje. U samrtnom ropcu izrekao je prokletstvo na sve prodane duše, koje do današnjih dana traje. Moglo je ono, istini za volju, biti zbačeno olako. Naime, jedna vračara iz Vranja (koju su kasnije Vranjanci osudili na smrt jer je previše izgovarala istinu) obelodanila je recept za skidanje kletve, i to tako što će svi žitelji Alekse Hana kako je selo kasnije dobilo naziv po pomenutom pretku, tri puta plugom opisati krug zvani uroborus. Neki džimrija ili baksuz našao se pa nije hteo trošiti volove, i prsten ne beše preoran, te nije napravljen spoj da zmija zguta sebi rep. Eto to su tvoje komšije, a ti si, ne zaboravi, od njegovog dostojanstvenog soja.

Ubrzo je Jovica izdahnuo, ostavivši mu u amanet udžericu sa skromnom avlijom, šest prstiju na obe šake po rođenju i hiljadu evra u gotovini. Kada je došlo vreme puberteta, i probudila se u njemu hajdučka krv, shvatio je da nije dužan da trpi vređanja beslovesne okoline te osmisli plan. Mozak mu je ključao dugo, dugo, i tada se pojavio u lokalnoj mehani i obznanio dopola svoj plan. Na cifru od milion evra koliko je zamislio da zaradi u ne-

viđenom roku jedni se zgranuše, a drugi se prevrnuše od smeha. To nikako nije bilo stoga što odavno u svetu niko nije baratao evrima. Naime, kada je Srbija stekla konačno uslove za ulazak u Evropsku zajednicu, ista se raspala. Samim tim i evro je izašao iz upotrebe, a uvedena je nova svetska, takoreći virtuelna, moneta - bitkoin. Srbija za to nije marila. Taman su sve pripremili za proslavu, svečano popalili dinare ispred Narodne banke u Beogradu i došlepali neviđeno mnogo novčanica iz tek upokojene zajednice, a oni da im zamute tako. U inat svima, u evrima se sve još obračunavalo. Tek poneki tajkun koji je imao dodira sa spoljnim svetom koristio je taj izraz bitkoin ili zalutali ga-starbajter kakvih gotovo da više nije ni bilo. Davno su bila prošla ta vremena kada su dolazili da se rasipaju u avgustu, odvođe srpske devojke preko, i vraćaju se svojim crnačkim poslovima sa onim istim avgustovskim osmehom koji je sve više prerastao u osmeh tek očeđen iz turšije.

Aca je bio patriota, nije bio lenj, ali ni za šta na svetu ne bi otišao u pečalbu. Kao i svi, sanjao je o obogaćivanju preko noći bez imalo truda. Samo što je on imao kombinaciju. Svi su ga gledali u čudu. Da bi zaradio milionče, potrebno mi je samo deset hiljada evra, govorio je veselo. Kafana više nije bila u čudu otkako mu je otac, taj izdanak i simbol lenjosti, napustio svet. Ovaj izdanak je bio ozbiljan i, ko zna, možda ono što nisu ostale Alekse iz prethodnih života uspeli, TAJ će, šuškaloo se na svakom čošku.

Čovek njegovog temperamenta ne čeka dugo da krene u neki veličanstveni pohod. Za onih hiljadu evra iznajmio je skroman lokal u Ulici Maršala Tita i nakupovao sega-mega aparate. Igraonicu je nazvao Tri šestice. Bio je vrlo ozbiljan, znao je da se bliži apokalipsa i nije hteo da dozvoli da ono malo dana što mu je Bog priuštio proćerda kao njegovi preci. Novac je sipio kao letnja kišica, ali kasa

se punila lagano. Da bi zaradio milion, bilo mu je potrebno svega 10. 000. Računao je da će moći kuću i imanje staviti na hipoteku za pet, tako da mu je preostalo da sačeka zaradu od igraonice. Na pet hiljada evra morao je da čeka punih pet godina budući da je godišnji prihod iznosio hiljadu. Do tada se nije dao opuštati. Mislio je samo na svoj san. Za tako plodonosan posao, išlo mu je na ruku to što nintendo nikada nije dojadio ljudima uprkos napretku tehnologije. Čitav ciklus je u međuvremenu ispucala tehnologija, prevazilazivši sebe nebrojeno puta, da bi se vratila početnoj tački odnosno najjednostavnijim igricama, rukovođenim džojstikom i gumenim tasterima. Dok je svet opisao punu orbitu, Aca Šestoperka je, tako reći, ne mrdnuvši trepavicom, mudro ostao privržen trajnim vrednostima, što mu se dakako isplatilo.

Što se tiče operativnog dela plana, eksperimentisao je s vremena na vreme sa nekom tinejdžerkom iz srednje škole kojima je, uzgred, tarifa bila 10 evra, ali ga nijedna nije zadovoljavala u potpunosti. Za to vreme, ceo Aleksinac, što iz sprdnje što iz dokonosti, začikivao bi ga zašto ne poklekne više i ne uda se za Guzinu. Njih je to dovodilo do suza, i sa izvesnom slašću bi to izgovarali. Pri tom, ono što ih je najviše zasmevalo bila je činjenica da on, kao neko ko ima šest prstiju kao urođeni defekt, jedini može čestito da obujmi i njeno poprsje i pozamašnu zadnjicu. Mirjan Guzina kako se zapravo zvala, bila je jako dopadljiva osoba, tek malo popunjenija od onih istih Venera koje tako lako izranjaju iz Botičelijevih školjki. Međutim ta zaobljenost bila je dovoljna da seljaci s poletnošću povežu njen izgled sa prezimenom. Ona je rođena u mestašćetu u brdima ponad Nice. Majka joj se još devedesetih sa suprugom odselila tamo jer je on sa bosanskim pasošem mogao birati žmureći tačku na globusu gde bi ga pri-

hvatili. Zaposlio se u fabrici za tesanje kamena, a majka je stekla zavidan renome kao šnajderka. Izrađivala je isključivo venčanice, i nije imala nikakve potrebe da ikada napušta sigurno gnezdo u zaleđu Azurne obale. Tako da Mirjan nije ni saznala nikada za čari mondenskog letovališta. Njoj će svako leto ostati u pamćenju po druženju sa aleksinačkim drugaricama, i po tome što je tamo pronašla ljubav svog života. Na korzou kada god bi prošla pored njega, Acini drugari bi ga zadirkivali i koškali da joj se barem osmehne. U toj bednoj sredini, podrazumeva se da su svi bili dovoljno informisani o svakome. Venčanice koje je njena majka tamo prodavala za suvo zlato, ni ovde nisu bile cenjene bud zašto. Imali su lokal, baš u blizini njegove igraonice. Od Crkve Svetog Nikole koliko je on zazirao, toliko se ona nadala da će jednog dana zajedno pristupiti oltaru. Na sva podbadanja, samo je odmahivao glavom. Jedino što mu se dopadalo kod nje bio je iskvareni srpski naglasak sa neizostavnim francuskim kotrljajućim R.

- Što si tako glup, vidi kako te guta očima, udaj se za nju budalo – ponavljali su kao papagaji drugari.

- Šta će njoj moja tulumba, kada se tamo ko zna koliko patlidžana nagledala.

- Ma šta te briga. Čim te ona kibicuje kao suncokret, briga nju kakav džojstik ti imaš za igrice. Tamo je potrebiji rektalni toplomer nego buzdovan šestoper iz naših deseteraca. Urazumi se bedo bedasta, ovo ti je zadnji voz. Ko god je mogao, otišao je. Čuo si za bibliju, seti se sedam debelih i sedam mršavih krava tj. izdašnih i gladnih godina. Ti si ušao u osmu, i od tebe samo zavisi hoće li biti bleđa kao kreč kao one što kitiš sa deset evra ili ćeš zdravu i jedru, koja živi na čistom buđavom siru. Živećeš sam u vili na vrhu brda, gde nikoga nema u široj okolini. Nećeš imati samo unutrašnje kupatilo; na tvoju zapovest sagradiće ti

i spoljnje. Zadnju fasadu će prelepiti keramičkim pločicama, izvući instalacije napolje i priključiti bojler. Tvoje će biti samo da se izvrneš u kadu i da znaš reči operске arije: Oj Aleksincu, Carigrade mali...

- Kakvi ste vi glupanderi. Buđav sir mogu da jedu samo oni koji nikada nisu bili na selu ili oni koji čeznu u gradu za petlovim kukurikanjem, pa iz njih progovara selo. A, drugo, šta će meni tamo spoljna kada. Tamo nema kuće bez bazena u obliku bubrega.

- Mi ti to i savetujemo, da odeš i živiš kao bubreg u loju.

Eh, da je bar loj, nego masno braćo moja, pomisli u sebi Aca Šestoperka.

- Dokle ćeš više da budeš porničar. Na kraju ćeš se pretvoriti u onog tvog Super Marija, vodoinstalaterčića koga ćeš zamišljati kako keca raspuštaljke po kućama sa zapušanim instalacijama.

- Manite me se više. Ako hoćete istinu, ja tražim bika.

- Molim?

- Dobro ste čuli. Tražim osobu ženskog pola koja je u horoskopu bik.

- Čekaj Šestoperka, po svim prirodnim zakonima, zar ne bi trebalo da se pravilno kaže krava, ako je žensko. A, krava ima koliko hoćeš dole u Krčimiru.

- Aman, doznao sam da je najbolji seks između bika i škorpije. Te, ako se uopšte sećate kada sam rođen, prokljuvićete zašto sam zainteresovan samo za taj znak.

- Nikakav problem. Koliko sutra trkni do Aleksinačkih oglasa i plati jednu šlafnu, s krupnim slovima: Traži se krava, u potpisu Škorpion.

- Ma s kim ja pričam, sve leventa do levente – reče rezignirano Aca i ode ka kući. Kada se ispružio na svom otomanu, po običaju je počeo da dobuje prstima, spu-

štene ruke, o linoleum. Levente su ipak uspele da mu ubace crva, i on se ozbiljno bacio na razmišljanje. Među-
tim kad god je u sećanje prizivao njen naglasak iskvaren najprefinjenijim jezikom na planeti, koga nema ni potrebe a ni razloga razumeti, već samo bradu udobno položiti u šaku i spuštenih kapaka ga slušati i na javi sanjati, u mislima mu se uplitala kao u ribarsku mrežu ona najružnija riba, a najkvalitetnijeg mesa San Pjer. Ta grdoba, kako su je, inače, zvali po tamošnjim restoranima, hteo ne hteo, simbolizovala je nju. Odmah mu se lice razvuče u neku grotesknu grimasu čim se seti njene majke, koja se srećom sve ređe pojavljivala u Aleksincu; ali i babe. Nikada neće zaboraviti kada se sticajem okolnosti zadesio na autobuskoj stanici čekajući sega-kućišta iz Beograda, susednog autobusa koji je polazio za Francusku. Bio je to dabldeker i promućurni kondukteri sve putnike su zna-
lački prestrojavali na gornji sprat gde je nizak plafon, i gde se teško čak i disalo. Donji deo, gde se nalaze stolovi i tako reći separei, oni su za sebe rezervisali, da bi se tokom napornog putešestvija mogli dobrono ispružiti. Njihov plan je osujetio, a ko bi drugi, nego ženetina poput njene babe. Izmisllila je priču da je unuka trudna, što se nije moglo lako osporiti s obzirom na obline, i kondukteri su gundajući morali da kapituliraju. Mirjan Guzina se carski razmestila i mahnula baba-grdobi s osmehom. Na njenom mestu, on bi se stideo takve pomoći. U načelu, niko u Aleksincu nije imao ništa lepo da prozbori o njima. Sve su po šablonu, na brzaka hvatale muževe na bebu, i onda su ih listom kao bogomoljke terale u grob. A to što su živele po sto i više godina, to tek treba nekom drugom prilikom nadomestiti. Dovoljno je reći da su u jednom sobičku sa tri kreveta živele nepokretne tri iste takve, ko bi ih više pa razaznao, i čekale, verovatno,

smak sveta uz kućnu apoteku. Lekove i služavku otplačivala je naravno njena majka, za koju ne postoji sumnja da će istim principom, kada za to dođe vreme, naslediti prethodnice, i tako do u beskraj. Međutim, ono što je do srži tištalo šnajderku povrh Nice, bila je nerešena sudbina njene Mirjan. Nikakvi saveti, zaključavanja u kuću, pretnje i navodadžisanja nisu pomagala. Prvo joj je namenjivala nekog našeg, uspešnog takođe, gastarbajterskog sina. Kada je i to otpalo, huškala je da se prilepi za bilo koga Francuza, samo da ne bude neko iz Aleksinca. Smatrala je da posedujemo najgori mentalitet na svetu, što joj možda ne treba uzimati za zlo, pošto se u belom svetu stvarno svega nagledala. Na kraju je čak pristala da skuće tog kukavnog Aleksinog paraunuka, pa će, Bog bi ga znao, vredeti za nešto, mislila se. Kad, eto vruga, sada se on femka. Ceo život da šije drugima za venčanja, a ne može ćerku nikome da utrapi. To ništa drugo nije do prokletstvo, grcala je. Zato ju je poslala nazad i pustila da vodi lokal kao prodajno mesto za venčanice, pa šta joj Bog da.

Sutradan se zadesilo da su u istom trenutku otključavali radnje.

- Nemaš radnika Aco, kakav si mi ti to gazda? – do-
baci mu Mirjan koketirajući.

- Imao sam jednog. Ali je bilo lakše naučiti žirafu da
kaki na noši, nego njega da iskaže ljubaznost, i to prema
decu, možeš misliti.

- A, ti, voliš li decu?

U tom trenutku mu zape neka gorka knedla u grlu,
te ne mogade da odgovori. Nije znao šta mu je teže palo,
da li asocijacija na sve bogomoljke koje su lovile mužjake
na decu ili na sve one maloletnice koje je mamio za dese-
taka. Ona mu dotrča, opali ga par puta otvorenom šakom

po lopaticama, i kada je došao do daha izusti:

- A vi, madam Mirjan, kao predstavnik buržoazije, kako to da vi nemate služinčad?

- Madmozel sam još uvek, mon šeri. Potkradale me, eto šta je, pa sam rešila sama da uzmem stvar u svoje ruke. Znaš kakav je horoskop, nekad ume da bude i tačan. Mi bikovi smo prepoznatljivi po isključivoj prirodi. Ili volimo svim srcem ili od njega napravimo protivatomske skloništa. Mada što ja tebi držim predavanje kada si ti ekspert za igranje, fudbalskim žargonom, bunkera. Vidim ispravljena su ti leđa, pa odoh kod sebe u dućan, a ti naiđi kad god zaželiš. Od kafe ti neće porasti rep – namignuvši, reče Mirjan i ostavi ga da brka po džepovima u potrazi za ključićem svoje neuporedivo neuglednije radnje.

Kada se smestio, klinici iz okoline namah ispuniše prostoriju i počeo vriska i piska. Iz glave mu nikako nije izlazio onaj podatak da je njegovom lutanju došao kraj. Našao je bika. Protrljao je dlanove sa šest prstiju i počeo da mašta kako da joj se primakne sa njegovim životnim planom. Založiće kuću i avliju, u roku od dva sata, u to nema sumnje. Kontaktiraće drugara zaposlenog u Vinčanskom institutu da mu obezbedi sve, tako da i to nije problem. Jedino se plašio njene reakcije kada joj bude izneo sve detalje. Usred maštarenja prekide ga sms na mobilnom telefonu: Volim te bez kraja, zato se radujem svakom novom početku.

Bljak, kakva bezvezna poruka. Shvatio je da potiče od nje. Međutim, smatrao je poruku besmislenom pogotovu što oni nikada nisu ni bili zajedno, da bi se radovala novom početku. Kopkalo ga je i kopkalo, podsetio se na sinoćnje podbadanje sa drugarima i ono nagvaždanje o osmoj kravi. Zato je zatvorio toga dana ranije igraonicu, isterao decu koja su ga počastila ne baš tako prijatnim za

uši komplimentima, na šta on nije posebno obraćao pažnju, jer je svu preusmerio na manipulatorske veštine.

Zatekao ju je u radnji kako podešava modele u garderobi. Odjednom, tako opkoljena belim venčanicama, i nije izgledala tako neprimamljiva.

- Ah, preseče me. Izvoli, sedi.

Zaključala je vrata, okrenula tablicu na zatvoreno i pristavila kafu. Aca je govorio obilato kao da je želeo da se oslobodi tereta buljuka suzdržavanih reči.

- Slušaj, Aco – prekide ga Mirjan. – Oboje smo zreli ljudi i nema potrebe za uvijanjem. Bacimo karte na sto. Svestan si da mi je veoma stalo do tebe, ali to ne može trajati večno. Zato, hajde da raspravimo šta je to što ti kod mene smeta. Pretpostavljam da je prvo na tapetu moja gojazna priroda, zar ne? Međutim, ni ti nisi Alen Delon.

Aca jeste bio popunjen, ali za razliku od nje, njegova čvrsta građa dozvoljavala je malo sala, prerušavajući ga u mišiće.

- Alen Delon je bio izvikan glumac, kome je bilo neophodno cigaretu na cigaretu da pali kako bi prikrio loše glumačke predispozicije. Dok se on zabavljao po svojim gej lokalima, njegovu ženu je servisirao Srbin...

- Dozvoli da te prekinem, pošto vidim da si počeo sa prosrpsko-mačo sranjima. Ako su svi muškarci ovde predozirani napetošću, predisponirani da budu dobre siledžije, a cure najlepše na svetu, kako objašnjavaš onda negativnu stopu prirodnog naraštaja.

- Tako što si izuzela krucijalni podatak. Ova zemlja prednjači i po tome što statistički vodi i po broju abortusa. Prosto, moji muški saplemenici ne žele tek tako da se kote, bukare i gajtare, te da prepuštaju decu ulici. Lako je biti civilizovan tamo odakle ti dolaziš.

- A ti dođi kod nas, da vidiš koliko kora ima naš hleb.

- Upravo to mi se i ne sviđa. Živite trideset kilometara, nadomak Nice i Kana, a nijednom se niste spustili sa krša na kome samo zrikavci i makija unose romantiku.

- Ti si kivan na sve strane. Prvo si kivan na sebe, zato što te iz veka u vek prati ista sudbina dedovine, od koje si postao zavistan. Urođena ti je hirovitost, a ne znaš, da nje što je manje, uspešnije se živi i opstaje. Možda imaš hrabrost, bolje rečeno ludost, ali ono što je potrebno za život je odvažnost, mon šeri. A, drugo, boli te kolektivni sunovrat. Kao u ratovima devedesetih kada su srušeni ideali, izgubljen je bio i rat. Od tada, demoralizovan narod na sve pristaje pa i na to da ga vode čobani do provalije. Prodane duše, inficirane politikom do guše, oduzeli su živote građanima i seljacima, i dve decenije ih kljukali samo rijaliti emisijama, dok nisu celu televiziju pretvorili u jednu roznjikavu, lažnu i prividnu lagodnost. Da ne bi bilo krvi kao nekada u Rimu ili Sankt Peterburgu, sada su vam oči prekrili lepljivom masom, baby-roze želeom. Jedino vam besplatno puštaju porniće zbog kolektivne nervoze. Šija mi ga Djuro, zemlja sa najviše pastuva i najrasnijih ždrebica, a sve sama mrtvorodenčad. Bežimo odavde Aleksa! – reče Mirjan sa dotad neviđenom prisnošću i položi mu ruke na njegove.

- Pusti mi ruku. Je l' ti znaš priču za čuvenog violinistu iz našeg kraja i legendu o njemu. Priča se da je bio najnadareniji u čitavoj zemlji. Voleo je da svira na krovu bunara, dok skače, na crkvenom tornju sa zvonjavom se nadsviravajući, konja dok je jahao, svud i svakako, samo nije voleo u stavu mirno i pogotovu na zemlji. Pozvali su ga u Beograd u Filharmoniju, ma ni da čuje. Godine su prolazile, vreme je sve više ostavljalo traga na njemu tako da je usput očelavio. Pošto su iz svih krajeva zemlje, a neretko iz sveta ljudi dolazili da čuju zvuke njegove violine,

vidljivo posramljen zbog prolaznosti, na ćelu je nabacio periku gotovo istovetnu kakva mu je bila i kosa. Onda mu je stigao poziv za Bečku filharmoniju. Ceo Aleksinac je proplakao, dok se on kreveljio vozeći se na biciklu bez ruku, jer pretpostavljaš da je i tada svirao violinu. Kada je odmakao iz grada, nabasao je na neki šumarak, i perika mu osta na grani jedne krošnje. Tek kada je stigao kući, luda glava, shvatio je da mu je negde usput ostala. Seo je na bicikl i obrnutim smerom se vraćao. Na putu kroz šumarak pogled mu zastade na onoj grani; kad tamo, imao je šta da vidi. U njegovu periku ugnezdila se ševa sa svojim ptićima. Od tada je po vasceli dan sviruckao pod krošnjom i razgovarao se sa ševom dok god ptići nisu stasali i zalepetali nebu u bespučje. Tada je otišao kući, spalio violinu i njen prah pohranio u jedan ćup. Kažu da je urnu sa violinskim pepelom stavio na kamin, zapalio vatru, seo u stolicu za ljuljanje i ostao tako da sluša pucketanje vatre. Kada su ga ujutru pronašli, u stolici za ljuljanje mirno je upokojen sedeo kraj ugašene vatre stari majstor... I, tako... zar ti ne odzvanja to, kad kažu, umro je kraj svog ognjišta?

- Ja ću tebi reći zašto je on ostao takav. Jer ništa nije kresao. Aleksa, poslednji put te pitam, šta ti još smeta kod mene, da raščistimo.

- Prezime.

- Sve mislim da ti tražiš bilo kakvo opravdanje samo da me ne povališ. Lansiraj me na sedmo nebo, junačino, to se traži od tebe. I, pri tom, nek te ne buni cifra, do nje se stiže tek po sedmom orgazmu. To se postiže kada dva srca postanu jedna emocija, jedna misao. Kao dva plućna krila koja jednim dahom život obuhvataju, govor ili ćute...

- Ti me izgleda nisi dobro ćula...

- Ćula sam te, kao što sam te i prozrela odavno. Mentalni daltonista, eto šta si ti. Mon šeri, sve što vidimo na

drugima je koža, kao uostalom i u ogledalo ako se osvrnemo. Sve što pokušavamo ili želimo da saznamo o drugima ne dopire, ne seže dalje od imena i prezimena, i svi zaključci manje više ne odmiču daleko od naših projekcija. Hteli bismo se drugome u dušu zagledati a nismo kadri ni svoju sagledati. Celog života u potrazi smo za mudrošću, obraćajući se podu, tavanici, nebu, idolima sačinjenim u duborezu, u večnoj zabludi da smo svešću obdareni moćniji od ćutljive prirode. A na prvi udar i najbezazlenijeg groma kosti nam promrznu. Koliko god ovo zvučalo kao skup otrcanih fraza, poput prirode prepune klišea, ni ja ti ne mogu ponuditi mudriji putokaz.

Aleksini izdajnički prsti ponovo su otkazali poslušnost. Isprva ga zapanji činjenica da iz tako punačkog tela sevnuše reči britke kao igla na šivaćoj mašini, koja izgleda nikada ne prestaje sa radom u njenoj krvi da damara. Iznenadna neprijatnost izazvana njenom zrelošću i pronicljivošću ublažila je početnu uznemirenost pred onim što je naumio da joj predloži. Sve ga je više uveravala da je potraga za partnerkom okončana. Da bi prikrio nemir ruku, položio je bradu u dlan i odglumivši punu slušatelj-sku pažnju, pustio je samu da se navede na njegovu nepristojnu ponudu.

- Prezime Guzina, mnogi narodi čitaju Kuzena kao rođaka, što je svetlosnim godinama udaljeno od svrhovite zamisli da promene istoriju Austrougari za vreme aneksije u Bosni krajem 19. veka, a bezmalo i da se propisno narugaju i večno podsmehu izlože pravoslavne porodice s tih prostora tim bestidnim inventarisanjem stanovništva. O pravom poreklu ti u stvari nisi ni zainteresovan da ponešto saznaš. Da li potičem od Bogumila ili sa Kosova i kada je moj genos tamo stigao da se naseli, pod kojim već pogromom po redu, pre hiljadu ili više godina, tebe savr-

šeno ne interesuje. I kada bi hteo, postalo je nemoguće još davne 2013. godine kada su planula odjedared nekoliko štrajkova u Sarajevu, Tuzli i Zenici, i kada je slučajno ili namerno bila zapaljena arhiva gde su se jedino mogli naći istorijski izvori o tome. Po gašenju požara, štrajkovi su, razume se, utihli i niko o tom više nije ni pomena posvetio. Tebe jedino zanima zašto se Guzine, Puzigaće ili Kozomare ne prekrste u neko dolično prezime barem sada kada se na njih više ne vrši nikakva presija. To ti ne mogu odgovoriti, ali znam da smo svi u ovom kosmosu hteli to ili ne hteli jedno drugom kuzeni. Kao što sam u to sigurna, tako jedino nisam u to da li su Srbi kroz istoriju samo naguženi ili potpuno razguženi.

Mirjanin govor nasmejao je do suza Aleksu. Međutim, savladavajući smeh, podmuklo je postajao svestan da je odnos dovoljno raskravljen, i da je pravi trenutak nastao da iznese svoj bestijalni plan.

- Imam još bolje rešenje za tebe – reče Aca Šestoperka. - Kome se ne sviđa tvoje prezime, a on neka te stavi za oltar i ozakoni te pod svojim.

Na ove reči, Mirjan vidno obli rumen po obrazima, i perfidni Aleksa uvreba čas.

- Nisam ja protivan s tobom nagaziti ludi kamen. Samo mi krv hajdučka ne dozvoljava da se ponižavam kao prizetko ili domazet kako glasi jedno od tebi bliskih prezimena.

- Poštujem.

- Stvar je u tome što imam plan da zaradim milion evra za deset minuta sa deset hiljada koliko sam uspeo da sakupim – uz izvesne, ali zanemarljive lagarije kad je u pitanju hipoteka, Aleksa je počeo da izlaže, bez imalo uvijanja. – Ali, za to mi je potrebna tvoja pomoć. Pre nego ti ispričam kakve prirode, možeš li mi obećati da se nećeš

trajno odati mržnji prema meni.

- Koliko god ti beutio tom vragolanskom glavicom, nećeš me, budi uveren, tako lako smaknuti sa tog kamena pa bio on i binjektaš.

- Samo bez cike, vriske i žive sode po očima, molim. Ovo je samo ponuda.

- Do groba...

- Videćemo. Dakle, za taj moj, neskromno rečeno, genijalni plan, imam tako reći sve. Svake godine u Las Vegasu se raspisuje konkurs za najbolji pornić u trajanju od deset minuta, pri čemu se za razliku od holivudskog oskara, ovde dodeljuje porno oskar, za najbolju mušku i žensku ulogu, režiju, i još mnogo toga još, ali i za najoriginalniju ideju. Prošle godine je pobedio film pod nazivom Švedski rulet. Nikakva originalna ideja nije bila u pitanju, već suluda hrabrost dvoje protagonista jer su opštili nasred autoputa u vreme saobraćajnog kolapsa. Pošto sam dovoljno upućen u aktuelna zbivanja, jedinu konkurenciju vidim u jednom filmu snimljenom u Laponiji. Ništa posebno takođe, irvasi upregnuti u saonice kaskaju snežnom čistinom dok praporci zvone. Kočijaš puca povremeno bičem po njihovim hrbatima, a pozadi glumica obučena kao plemkinja greje ruke u mufu. Ubrzo će, pretpostavljaš, dokonoj plemkinji u muf zalutati kočijaševa toljaga, i tako će sve po protokolu da se izdešava dok saonice po slobodnoj volji irvasa klize po škripavom snegu. Bljutava romantična scena i krajnje demode, zar ne? Moj pornić je zamišljen kako i dolikuje futurističkoj eri koja je pred nama. Naime, u Nuklearnom institutu Vinča imam zaposlenog drugara dr Zorana Živkovića, koji može obezbediti prostor kakav je meni potreban. Uslov je deset hiljada evra koje sam tako reći nabavio, kako rekoh malopre. Taj prostor je zapra-

vo prostorija osrednje veličine koja će oponašati jednu od odaja u svemirskom brodu, u kojoj vlada bestežinski prostor. Tri amaterske kamere ću pozajmiti od drugara, discman imam, i jedino što mi nedostaje, a to bi takođe mogla ti da mi obezbediš, jesu dva skafandera izgledom nalik na astronautska odela.

- Smatraj sređenim. Nego, ko će biti ti cenjeni karakterni glumci?

- Zaboga miloga. Šta to meni fali pa si tako nešto u stanju da me pitaš. Ron Džeremi je mogao samo u parodijskim komedijama da glumi. Trentalanće je zasluživao da bude statista u akcionim filmovima B–produkcije sa Čak Norisom. A, Roko Sifredi je mogao da glumata samo u špageti vesternima nemačke proizvodnje snimanim po crnogorskim čukama. Ja predstavljam budućnost, heroj doduše malo mutirani sa šest prstiju koji dolazi po Srpkinjnu, inače prvu stanovnicu Marsa, da je spase od napaljenih vanzemaljaca.

- Ha, ha, vrlo vickasto, a ko bi ta srećnica mogla biti?

Gotovo zblanutog izraza lica i raširenih ruku, Aleksa je dovoljno bio konkretan. Nakon nekoliko sekundi provedenih u neverici, kada je shvatila da se Aleksa nimalo ne šali, Mirjan dolazeći k sebi, izusti:

- Dakle, ništa nije vredelo sve ono filozofiranje s početka razgovora. Tvoj problem, da ti uprostim, se sastoji u tome što uprkos prošlosti dovoljno transparentnoj i za mnogo manje inteligentne osobe od tebe, ti i dalje dopuštaš da slučaj vodi tebe, a ne ti njega. Ti samo misliš da si ovaj slučaj kreirao do savršenstva uključujući i mene za koju pouzdano znaš da bih išla i na transplataciju srca u tvoju korist. U stanju si da prokockaš sve i svakoga na ovom svetu, iako ti kandilo odavno odmenjuje sijalicu. Svesna sam ja da ti ne zavidiš toalet-pločicama po kojima moja štikla odzvanja, i da

Mlečni put za dvoje u tri dimenzije

ne buncaš moje ime za zimskih dana tako proređenih usled globalnog zagrevanja. Nisam luda. Ali ti evidentno misliš i to da sam toliko luda da bih s tobom išla i na Mars?

- Ispravka. Spasavam te sa Marsa. To će pisati na početnoj špici. Tako da neće biti bogzna kakve uvertire, jer smo obuzeti strašću kad se domognemo prve bezbedne prostorije u svemirskom brodu, i tu bukvalno stržemo sa nas one skafandere od staniola, štrasa, šljokica ili od čega već. Film će se zvati Mlečni put za dvoje u tri dimenzije.

- Vau – na to će Mirjan. – Prva ženka u svemiru je bila Lajka, a ja ću imati tu čast da budem prva Marsovka. Kada bih kojim slučajem pristala na taj tvoj sumanut plan, kada bi to bilo?

- Da se ja pitam, koliko sutra bismo već bili u Vinči. Već vidim signal kroz prozorče moga prijatelja Zokija i snimanje može da počne. Međutim, dok pribavim sve potrebno, neka bude sedmica od ovog dana.

- Bravisimo. Sve je osmišljeno do najsitnijih detalja. Zar ne misliš da ne bi bilo z goreg da se izvede neka proba prethodno, makar generalna. Zlu ne trebalo, možda se ne budemo slagali na potrebnom nivou?

- Ne brigaj. Horoskop je tu, najvažnije je da su nam zvezde naklonjene. Uostalom, jedino ćemo tako, kao amateri, doseći autentičnu spontanost dvoje koji se i na filmu i u stvarnosti fizički...

- U redu, u redu, jasno mi je. Ima li još nešto što ti je potrebno od mene kao priprema sem dobre volje i kosmonautske opreme?

- Bitno je da ti nisu oni dani - postićeno će Aleksa.

- Ti se stidiš moje krvi i dalje, koliko vidim. A tvoje besprekorne biserne perle da plutaju rasute po celom svemiru.

- Pa, zove se Mlečni put...

- Sve što nije poteklo iz dubina, već mu je draža praznina, obična je bižuterija – reče Mirjan pre nego što se razidoše.

Kompozicija koju je Aleksa odabrao za svoju životnu šansu, kako je celim putem deklariseo u autobusu dok je nervoznim prstima telegrafisao po naslonu sedišta ispred sebe, zvala se Boletus Satanas. Ta kompozicija isprva prihvaćena od strane Cerna kao jedina dostojna da se nađe u modulu lansiranom dve hiljade i dvadesete u proizvoljnom pravcu ka kosmosu, kao signal i ujedno obraćanje vanzemaljskom obliku života, pod uslovom da postoji, postala je čuvena po tome što je, ako je više za verovati odavno dikreditovanim astronautičkim centrima, uspela da privuče i prihvati sve do danas nedešifrovanu poruku odnekud. Muziku i reči za nju sklevalo je dvoje kreativaca iz Srbije, što se pokazalo vremenom kobno po ko zna koji put, jer je javno mnjenje vremenom prvobitno oduševljenje preokrenulo u bezočnu pokudu dežurnim krivcima, a kome drugom nego, nanovo, moralno kontaminiranim Srbima.

Naspram njega, Mirjan je odisala začuđujućom mirnoćom. U svakom njenom pokretu, ispoljavalo se obilje zdravlja. Od nje se nije očekivalo da izvede perez-pozu poput neke kineske akrobatkinje s obzirom na građu tetonke, ali je tim više dodavala na originalnosti čitavom projektu.

Svoju tremu opravdavao je strahom isključivo vezanim za torbicu u kojoj je nosio deset hiljada evra. U stvari, najveću nervozu proizvodila je neizvesnost. Ipak je taj novac predstavljao sve što ima. Kuća sa avlijom, radnja sa sve aparatima, cela imovina, tako reći, dedovina stala je u taj neseker. Više nije imao kuda da se vrati. Za početak, pesimističkom perspektivom gledano, živeo bi seljakaju-

ći se od jednog do drugog prijatelja, dok na kraju ne bi skončao kao i ostali u rudniku. Stoga je sve moralo ispasti kako treba.

Uz put su se šapućući preslišavali redosleda radnji imajući u vidu blizinu putnika. Nijedna suvišna radnja nije imala privilegiju da potraje duže od propisanog vremena, tačno u sekund isplaniranog.

- Ko još sa strepnjom nije sedeo pred zavesom svoga srca – izusti Mirjan.

- A? Šta reče? – brecnu se Aleksa.

- Ništa. Pade mi na um stih iz Devinskih elegija od Rilkea.

Na te reči, Aleksa se upilji u nju, tek tada primećujući da Mirjan ima nešto primaknutije oči, ili kako bi je počastili njegovi drugari, bila je zrikava. Osmeh mu se istog trenu razvuče po licu, jer to je takođe bila pozitivna anomalija.

- Da se nisi kanda odjedared u mene zaljubio kad me tako radosno gledaš? – upita Mirjan.

- Da, hm, da. Sad tek shvatam Če Gevaru zašto je preferirao punačke kompanjonke.

- Ako si i slagao, živeo Ernesto Če, što bi rekla pesma.

Činilo se da su sve kockice na mestu, pogotovu kada se ispred Instituta stvorio u tačno vreme njegov prijatelj. Novac je predat diskretno, i poput zaverenika, osvrćući se za sobom, uđoše u objekat. Na ulazu u prostoriju sačekao ih je još jedan od ljudi upoznatih sa projektom. On je bio zadužen za dugme, odnosno za početak stvaranja bestežinskog stanja. Sve vreme, on će kroz prozorče nadgledati dešavanja unutar odaje i po potrebi signalizirati akterima. Prijatelj će za to vreme čuvati stražu, jer su za ovo delo mogla obojica dobiti otkaz. Onolika suma novca nije bila za saučesnike u akciji, već je to uobičajena tarifa koju iziskuju izdaci oko omogućavanja ukidanja gravitaci-

je. Inače, ta prostorija je odavno služila za razna eksperimentisanja, ali uzimajući u obzir cenu, to se dešavalo vrlo retko. Dogovor je bio da novac predaju nadležnima, ali tek po obavljenom poslu, jer bi samo laž, i to bilo kakva, bila bolja od istinitog razloga zašto bi se aktivirao tada taj naučni odeljak Vinče. Vinča je odavno bila državi na grbači, i sa tek nekoliko zaposlenih, uživala je glas gubitaša. Od ovakvih doprinosa, službenici su mogli samo da trljaju dlanove. Stoga se ova dvojica nisu mnogo ni uzbuđivali kada bude trenutak došao da prinesu nadležnima izveštaj, koji će naravno svojeručno udesiti.

Isprva su se upoznali sa prostorijom. Dok su hodali još uvek u odeći u kojoj su doputovali, svaki korak je izazivao izvestan eho. Dve povećé torbe, Aleksa je rastvorio i izvukao skafandere specijalno namenjene za ovu priliku. Mirjan ih je sašila tako da izgledaju nezgrapno i naizgled kruto, ali i da se sa lakoćom mogu poskidati u pravom trenutku, i za željeno vreme. Kacige su bile izlišne, budući da su, u filmu, oni već ušli u svemirski brod, te je vazduh bio prisutan. Postavili su kamere. Jedna je postavljena da ih ovekoveči iz takozvane žablje perspektive, a druge dve poređane po zidovima otprilike po sredini zidnih platna. Sav materijal, Aleksa je planirao da montira po dolasku kući, razume se. Prazne torbe je izneo napolje i čavrljao usput sa Zokijem, razgoneći tremu. U jednom ćošku koji je izabrao da bude neprimetan, položio je discman i stavio ga u stanje pripravnosti. Muziku je namerno poneo sa sobom, ponet mišlju da bi pri montaži muzika zvučala neprirodno, kao nakalemljena, dok će na ovaj način apsolutno sve izgledati spontano, pa i njihove reakcije na samu kompoziciju koja u sebi sadrži gotovo sve, od komičnih elemenata do sablasnih, od zemaljskih tema do nebeskih, od orkestarski suvih do solo glasova, podr-

žavanih periodično horom. Prijateljjev kolega je otrpao Mirjan do kabine gde će imati privatnost kako bi se preobukla u astronautsko odelo. Imao je pomalo namćorastu facu, uobičajenu za naučničke fanatike, koji su se zaboravili tokom sticanja diploma i načisto zanemarili ljudske potrebe. Lice mu je govorilo da je malo šta na svetu ostalo što ne obuhvata njegova mržnja. Ne može se reći da ih je gledao s visine, ali kao na niža bića svakako. Za to vreme Aleksa se bez ustručavanja preodenuo, i ostade da još koji savet preleti preko njihovih usana tek da se obodre u ovoj akciji još jedino sličnoj nekom nevaljalstvu iz detinjstva.

- Dobro, to je to. Možemo li da počnemo? Ipak nam nije svejedno Aleksa, razumećeš... – prijatelj je požurivao stvar.

Aleksa i Mirjan su se odmerili još jednom. Sigurni pogledi su dali saglasnost i svi su zauzeli svoja mesta. To je bio znak da Aleksa aktivira kamere, sa materijalom za snimanje koji će svakako preklopiti desetominutnu akciju. Teška vrata se zatvoriše za njima, i kada je Aleksa uočio da gubi ravnotežu, shvatio je da je dugme već ispunilo svoju ulogu. Isprva postade zabrinut kako da uključi discman. Međutim, dosetivši se prijateljjevih uputnica, shvatio je da je ovaj bio u pravu kada ga je ohrabrivao pričajući mu da je plivati kroz vazduh neuporedivo lakše od plivanja u vodi.

- Uhu, nama je lakše nego pticama – reče Mirjan kliktavim glasom, ne uspevajući da sakrije uzbuđenje.

Sve više su gubili tlo pod nogama, ali isto tako i uspostavljali kontrolu nad svojim kretnjama. Aleksa je daleko veštije upravljao svojim telom od nje. Otiskivao se od jednog do drugog zida, čas se vinuvši do plafona, čas se stuštivši do poda, da bi u jednom trenutku izgubio orijentaciju i, samo zato što je pod drugačije boje od plafona,

uvideće razliku. No, tim i takvim akrobacijama više se neće usuđivati da eksperimentiše, jer je vrtoglavica podsećala na nesavršenost ljudske prirode. Tada im je dat signal od strane kolege, i Aleksa se, još jednom uverivši da je Mirjan spremna, razmeni potvrdne usmene odgovore. Smesta je poleteo nadole, ili tačnije ka discman-u, i pojačao Boletus satanas.

Isprva su, imitirajući klizače na ledu, obleteli jedno drugo par puta i odglumivši naprasnu zaljubljenost, priskočili u zagrljaj. Porniçi i onako nemaju mnogo veze sa emocijama, glasile su instrukcije još u Aleksincu uz kafu. I drpanje je moglo da počne. Aleksa je bio grublji nego što je to bio dogovor. Mirjan se uplašila da se slučajno ne počepa odeća ili pokida neko dugme, jer to bi već bila prava komedija, te mu je ukrotila ruke i obuzdala pogledom. Usnama se primakla njegovim, i počela da ga svlači. Kada je ostao potpuno nag, njene ukrštene oči, otvorile su neočekivane pogodnosti. Gledala ga je ispod pojasa, dok je on povremeno blenuo u nju, a sve češće u okolinu, kao na ringišpilu, jer zaustaviti se u mestu izgledalo je kao nemoguć zadatak. Stoga ju je iznova ščepao i strgao sa nje ceo skafander pravljen iz jednog dela, te nije bilo većih problema. Ispod je bila gola golcata, i njeno telo po prvi put je imao prilike da ugleda u celini. Ispalo je da su svi njegovi strahovi bili neopravdani. Pomisao da će iz skafandera izroniti neka bestelesna pihtijasta masa, neka vreća ispunjena želeom, maslacem ili živom, pala je u vodu. Njeno telo bilo je božansko. Fatalnu bi grešku napravio da je poveo neku idealne građe, jer bi umanjila efekte vazdušnog plesa. Kao što su malopre izgledali kao umetnički klizaçi u tri dimenzije, tako su sada oličavali natprirodna bića. Trudeći se da ovlada sa oba tela, rotirajući se po njegovoj volji i zastajući što je duže mogao da bi produžio kadar i

ugao snimanja u zavisnosti kojoj kameri je zamišljena po-za prijemčivija, Aleksa se poigravao i izgledao tako vešto kao da je bestežinski prostor njegova prirodna sredina. Mirjan je uvažavala njegovo muško pravo da vodi ples i prepuštala se volji njegovih pokreta. Poze su se menjale, vreme je oticalo, i jedino što je prevideo bilo je upravo obaziranje na vreme, jer to nikako nije uspevaao. Jedini reper predstavljala je kompozicija i deo partiture po kome se mogao voditi. Mirjan je imala osećaj da su sami u svemiru, čak je prenebregnula onu namćorsku facu pribijenu uza samo prozorče pored dugmeta. Onako raskalašnu, Aleksu je obuzimala želja da je pojede. U njemu se budio nesvesno hanibalistički nagon. Izujedanu sa svih strana, vitlao je svuda, ali nikada ne dozvolivši da mu se otme iz ruku. Taj vratolomni seks koji je po svemu, pa i internom dogovoru trebalo da izgleda varvarski u najmanju ruku, pretvorio se u pravo vođenje ljubavi dvoje rođenih jedno za drugo, i para koji se poznaje do najsitnijih tančina. Po kompoziciji, nekako, Aleksa je naslućivao kraj, i pripremao se za teatralan svršetak, gde će njegovo biserje preplaviti celu prostoriju. Međutim, vajkao se koji je sekund tačno, jer Boletus satanas traje između dvanaest i trinaest minuta. Nije mu bilo jasno zašto ga ne obaveštava signalima onaj baksuz od kolege. Uputivši pogled ka prozorčetu, našao je samo prazninu. U strahu da ne zakasni, jer film ništa neće vredeti ukoliko nema orgazma, on se napregao i usredredio samo na što skoriji svršetak pa makar potrajalo i kraće nego što je trebalo, a kolegi će razbiti nos. Međutim, svemirskom odžačaru vreme je isticalo, i sve je govorilo da će zatajiti u odsudnom času. Pritisak, tako svojstven muškarcima kada im ništa na svetu nije od pomoći kada se nađu u sličnoj situaciji, i ovoga puta je nagoveštavao najgore. Kada bi samo progovorila na fran-

cuskom, žestio se na sebe što je, bez ikakve potrebe, birao lik Srpkinja na Marsu, sve bi bilo drugačije. Uzalud je prizivao u sećanje Vimblton i Rolan Garos, udešavao imaginarni finalni duel između Šarapove i Azarenke, jer je svaki meč ispadao sve teži i neizvesniji jedan od drugog. Tek, pauza između gemova ga zadesi, tek, peškiri preko nogu dok ispijaju osvežavajuće napitke u senci suncobrana; pa i ti gemovi, pretvoreni u kratke poene tako da najskromniji slušalac, kome u ovom momentu, nimalo nije bilo stalo do vizuelnog doživljaja, ništa pozitivno nisu doprinosili. Nijedan vrisak, lelekanje ili barem histerična kritika na račun sudije zbog diskutabilne loptice poslate u aut. Sa srednjoškolkama, frigidnim ili nemim, nikada nije imao problema, i to sve zbog proklete štoperice. Kakav je to svemirski brod kad nema ni najobičniji sat, pa bio on stara ruska raketa ili švajcarski zidni sa dosadnim dživžanom, mračilo se Aleksino lice dok se kovitlala bura u njegovom stomaku, što naravno nije moglo, a da ne promakne njegovoj svemirskoj saputnici. Htede mu nešto reći, ali već beše dockan, namćorasti kolega se mašio dugmeta i, do Zokija koji je čuvao stražu izvan zgrade, dopro je neizveštačen vrisak i jedvačujni potmuo zvuk, koji će ga naterati da se uhvati za glavu, i navesti da pomisli kako se upravo dogodio veliki prasak.

Nema dalje

Reč autorke:

„Kunem se svim notama moje komedije čitaoče da mi možeš verovati“, veli Dante, a ja tvrdim da je sve navedeno istina, ne zvala se ja Mirjam Đurđević.

P. S. „Ako me ubiju, to će samo ojačati revoluciju“, izgovorio je Fidel Kastro 1959, jedan od najvećih manipulatora u istoriji i borac pre svega za svoj integritet. Tako i ja poručujem potencijalnim atentatorima, da posle ovih redova, mogu slobodno da mi presude, bilo na način kako to čine svenižnji ili to činio i činiće Svevišnji.

Sadržaj:

<i>Pe(t)dana vibrante ili sentimentalna ispovest jednog gastarbajtera</i>	<i>5</i>
<i>Oda Mocartovom čvorku</i>	<i>21</i>
<i>Marko Kraljević i lift-girl.....</i>	<i>47</i>
<i>Najstariji zanat u Srba.....</i>	<i>79</i>
<i>Labudova pesma prvotnoga crva.....</i>	<i>99</i>
<i>Mlečni put za dvoje u tri dimenzije</i>	<i>117</i>